

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 180

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

56 tomas

2013 m. birželio 29 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra 1
- ★ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai 31

DIREKTYVOS

- ★ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos 60
- ★ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo 96

Kaina: 7 EUR

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 603/2013

2013 m. birželio 26 d.

dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (nauja redakcija)

EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies e punktą, 87 straipsnio 2 dalies a punktą ir 88 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos duomenų apsaugos pareigūno nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

dėl „Eurodac“ sistemos sukūrimo pirštų atspaudams lyginti siekiant veiksmingiau taikyti Dublino konvenciją ⁽⁴⁾ reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo tie reglamentai turėtų būti išdėstyti nauja redakcija;

(2) Europos Sąjungos tikslas palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, atvirą asmenims, kurie priversti aplinkybių prašo Sąjungoje tarptautinės apsaugos, apima bendrą prieglobsčio politiką, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą;

(3) 2004 m. lapkričio 4 d. Europos Vadovų Taryba priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti 2005–2010 m. laikotarpiu laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje įgyvendintini tikslai. 2008 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos priimtame Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte raginama užbaigti bendrą Europos prieglobsčio sistemą nustatant vieną bendrą procedūrą, pagal kurią būtų numatytos bendros garantijos, ir vienodą pabėgėlių bei papildomą apsaugą galinčių gauti asmenų statusą;

(1) 2000 m. gruodžio 11 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2725/2000 dėl „Eurodac“ sistemos sukūrimo pirštų atspaudams lyginti siekiant veiksmingiau taikyti Dublino konvenciją ⁽³⁾ ir 2002 m. vasario 28 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 407/2002, nustatančiame tam tikras taisykles įgyvendinant Reglamentą (EB) Nr. 2725/2000

(4) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo sukuriama valstybės narės, atsakingos už vienoje iš valstybių narių trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai ⁽⁵⁾, taikymo tikslais reikia nustatyti tarptautinės apsaugos prašytojų ir asmenų, sulaikytų dėl neteisėto Sąjungos išorės sienų

⁽¹⁾ OL C 92, 2010 4 10, p. 1.

⁽²⁾ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. birželio 20 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 316, 2000 12 15, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 62, 2002 3 5, p. 1.

⁽⁵⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 31.

kirtimo, tapatybę. Siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 ir visų pirma jo 18 straipsnio 1 dalies b ir d punktus, taip pat pageidautina leisti kiekvienai valstybei narei patikrinti, ar jos teritorijoje nelegaliai esantis trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pateikęs prašymą suteikti tarptautinę apsaugą kitoje valstybėje narėje;

- (5) pirštų atspaudai yra svarbus elementas nustatant tikrą tokių asmenų tapatybę. Reikia sukurti jų pirštų atspaudų duomenų lyginimo sistemą;
- (6) tuo tikslu reikia sukurti sistemą, vadinamą Eurodac, kurią sudarytų centrinė sistema, valdysianti kompiuterizuotą centrinę pirštų atspaudų duomenų bazę ir elektronines duomenų perdavimo tarp valstybių narių ir centrinės sistemos (toliau – ryšių infrastruktūra) priemonės;
- (7) Hagos programoje nustatytas siekis gerinti prieigą prie esamų Sąjungos duomenų rinkmenų sistemų. Be to, Stokholmo programoje buvo raginama duomenis rinkti labai tiksliai ir plėtoti keitimąsi informacija bei jo priemonės, atsižvelgiant į teisėsaugos poreikius;
- (8) kovojant su teroristinėmis veikomis ir kitomis sunkiomis nusikalstamomis veikomis, būtina užtikrinti, kad, vykdydamos savo užduotis, teisėsaugos institucijos turėtų išsamiausią ir naujausią informaciją. Eurodac sistemoje kaupiama informacija reikalinga teroristinių veikų, kaip nurodyta 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu ⁽¹⁾, ar kitų sunkių nusikalstamų veikų, kaip nurodyta 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendime 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos ⁽²⁾, prevencijai, atskleidimui ar tyrimui. Todėl paskirtos valstybių narių institucijos ir Europos policijos biuras (toliau – Europolas) turėtų turėti prieigą prie Eurodac duomenų šiame reglamente nustatytais sąlygomis;
- (9) suteikiant teisėsaugos institucijoms įgaliojimus naudotis Eurodac sistema neturėtų būti daromas poveikis tarptautinės apsaugos prašytojo teisei į tai, kad jo prašymas būtų laiku išnagrinėtas pagal susijusias teisės nuostatas. Be to, tai teisei neturėtų būti daromas poveikis ir imantis bet kokių tolesnių priemonių, susijusių su Eurodac sistemoje nustatyta duomenų atitiktimi;
- (10) savo 2005 m. lapkričio 24 d. komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos duomenų bazių

teisingumo ir vidaus reikalų srityje geresnio veiksmingumo, didesnio sąveikumo ir optimalios sąveikos Komisija pabrėžia, kad už vidaus saugumą atsakingos institucijos aiškiai apibrėžtais atvejais gali turėti prieigą prie Eurodac sistemos, jeigu kyla rimtas įtarimas, kad tarptautinės apsaugos prašymą pateikė teroristinė arba kitą sunkią nusikalstamą veiką padaręs asmuo. Tame komunikate Komisija taip pat konstatavo, kad vadovaujantis proporcingumo principu, paieška Eurodac sistemoje tokiais tikslais turi būti atliekama tik esant rimtam visuomenės saugumo interesui, t. y. jeigu nusikaltėlio arba teroristo padaryta veikla yra tokia sunki, kad pateisinama paieška duomenų bazėje, kurioje registruojami anksčiau neteisti asmenys, ir priėjo prie išvados, kad už vidaus saugumą atsakingoms institucijoms nustatyta riba atlikti paiešką Eurodac sistemoje visada turi būti gerokai aukštesnė nei riba, leidžianti vykdyti paiešką teistumo duomenų bazėje;

- (11) be to, tais atvejais, kai valstybių narių institucijos bendradarbiauja tirdamos tarptautinius nusikaltimus, Europolas atlieka pagrindinį vaidmenį visoje Sąjungoje padėdamas užtikrinti nusikaltimų prevenciją, analizę ir tyrimą. Todėl Europolas taip pat turėtų turėti prieigą prie Eurodac sistemos, kai vykdo jam pavestas užduotis ir laikantis 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimo 2009/371/TVR dėl Europos policijos biuro (Europolo) įsteigimo ⁽³⁾;
- (12) Europolo prašymai palyginti Eurodac sistemos duomenis turėtų būti tenkinami tik ypatingais atvejais, ypatingomis aplinkybėmis ir laikantis griežtų sąlygų;
- (13) kadangi Eurodac sistema pirmiausia buvo įsteigta siekiant palengvinti Dublino konvencijos taikymą, prieigos prie Eurodac sistemos teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo arba tyrimo tikslais suteikimas reiškia, kad keičiamas pirminis Eurodac sistemos tikslas, ir tai riboja pagrindinę asmenų, kurių asmens duomenys tvarkomi Eurodac sistemoje, teisę į privatus gyvenimo gerbimą. Bet koks tokio pobūdžio apribojimas turi atitikti teisės nuostatas, kurios turi būti suformuluotos pakankamai tiksliai, kad fiziniai asmenys į jas galėtų orientuoti savo elgesį, ir turi saugoti fizinius asmenis nuo savivalės ir pakankamai aiškiai apibrėžti kompetentingoms institucijoms suteiktos diskrecijos apimtį ir jos įgyvendinimo būdus. Bet koks apribojimas turi būti reikalingas demokratinėje visuomenėje siekiant apginti teisėtus ir proporcingus interesus ir turi būti proporcingas teisėtam siekiamam tikslui;
- (14) nors pirminiu Eurodac sistemos sukūrimo tikslu nesiekta numatyti galimybės prašyti palyginti duomenis su duomenų bazėje esančiais duomenimis pagal latentinį pirštų atspaudą, kuris yra daktiloskopinis pėdsakas, galbūt

⁽¹⁾ OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

⁽²⁾ OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

⁽³⁾ OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

raistas nusikaltimo vietoje, tokia galimybė itin reikalinga policijos bendradarbiavimo srityje. Galimybė latentinių pirštų atspaudų palyginti su Eurodac sistemoje laikomais pirštų atspaudų duomenimis tais atvejais, kai esama pagrįstų priežasčių tikėti, kad nusikaltimą padaręs asmuo ar auka gali būti priskirti vienai iš kategorijų, kurioms taikomas šis reglamentas, bus labai naudinga paskirtoms valstybių narių institucijoms užkardant, atskleidžiant ar tiriant teroristines ar kitas sunkias nusikalstamas veikas, pvz., kai nusikaltimo vietoje rastas vienintelis turimas įrodymas – latentiniai pirštų atspaudai;

(15) šiame reglamente taip pat nustatytos sąlygos, kuriomis teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais galima teikti prašymus pirštų atspaudų duomenimis su Eurodac sistemos duomenimis palyginti, ir būtinos garantijos, kuriomis užtikrinama asmenų, kurių duomenys apdorojami Eurodac sistemoje, pagrindinės teisės į privataus gyvenimo gerbimą apsauga. Tų sąlygų griežtumas atspindi tai, kad Eurodac sistemos duomenų bazėje registruojami asmenų, kurie nelaikomi įvykdžiusiais teroristinę veiką ar kitą sunkią nusikalstamą veiką, pirštų atspaudai;

(16) siekiant visiems tarptautinės apsaugos prašytojams ir gavėjams užtikrinti vienodas sąlygas ir derėtiną su galiojančia Sąjungos prieglobsčio *acquis*, visų pirma su 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų⁽¹⁾ ir Reglamentu (ES) Nr. 604/2013, tikslinga išplėsti šio reglamento taikymo sritį ir į jį įtraukti papildomos apsaugos prašytojus ir papildomą apsaugą galinčius gauti asmenis;

(17) taip pat reikia reikalauti, kad valstybės narės nedelsdamos imtų kiekvieno tarptautinės apsaugos prašytojo ir kiekvieno trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, sulaikyto dėl neteisėto valstybės narės išorinės sienos kirtimo, jei jie yra bent 14 metų amžiaus, pirštų atspaudus ir perduotų jų duomenis;

(18) reikia nustatyti tikslas tokių pirštų atspaudų duomenų perdavimo į centrinę sistemą, tokių pirštų atspaudų duomenų ir kitų svarbių duomenų įrašymo į centrinę sistemą, jų saugojimo, lyginimo su kitais pirštų atspaudų duomenimis, tokio lyginimo rezultatų perdavimo ir įrašytų duomenų žymėjimo ir panaikinimo taisyklės. Tokios taisyklės gali būti skirtingos įvairių kategorijų trečiųjų šalių piliečiams ar asmenims be pilietybės ir turėtų būti konkrečiai pritaikytos atsižvelgiant į jų padėtį;

(19) valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamos kokybės pirštų atspaudų duomenų perdavimą, kad juos būtų galima palyginti naudojantis kompiuterizuota pirštų atspaudų atpažinimo sistema. Visos institucijos, turinčios teisę naudotis Eurodac sistema, turėtų investuoti į tinkamus mokymus ir į reikiamą technologinę įrangą. Institucijos, turinčios teisę naudotis Eurodac sistema, turėtų informuoti Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrą, įsteigtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1077/2011⁽²⁾ (toliau – Agentūra), apie konkrečius su duomenų kokybe susijusius sunkumus, kad būtų galima juos pašalinti;

(20) tai, kad pirštų atspaudų duomenų laikinai ar nuolat neįmanoma paimti ir (arba) perduoti dėl tokių priežasčių, kaip nepakankama duomenų kokybė tinkamam palyginimui atlikti, techninės problemos, priežasčių, susijusių su sveikata ar su tuo, kad duomenų subjektai nepajėgia ar negali užtikrinti savo pirštų atspaudų paėmimo dėl aplinkybių, kurių jie nekontroliuoja, neturėtų neigiamai paveikti to asmens pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo ar su juo susijusio sprendimo priėmimo;

(21) Eurodac sistemoje gautas atitiktis turėtų tikrinti kvalifikuoti daktiloskopijos ekspertai, kad pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 būtų galima tiksliai nustatyti kompetenciją ir tiksliai identifikuoti nusikaltimu įtariamą asmenį ar nusikaltimo auką, kurių duomenys galėtų būti saugomi Eurodac sistemoje;

(22) trečiųjų šalių piliečiai arba asmenys be pilietybės, pateikę prašymus suteikti tarptautinę apsaugą vienoje valstybėje narėje, turi galimybę daugelį metų kreiptis dėl tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje. Dėl to maksimalus laikotarpis, per kurį pirštų atspaudai turėtų būti saugomi centrinėje sistemoje, turėtų būti gana ilgas. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, keletą metų buvusių Sąjungoje, per tą laiką bus įgiję valstybės narės nuolatinio gyventojų arba netgi piliečio statusą, dešimties metų laikotarpis turėtų būti laikomas protingu laikotarpiu pirštų atspaudų duomenims saugoti;

(23) saugojimo laikotarpis turėtų būti trumpesnis esant tam tikroms specialioms situacijoms, kai nėra būtinybės taip ilgai laikyti pirštų atspaudų duomenų. Trečiųjų šalių piliečiams arba asmenims be pilietybės gavus valstybės narės pilietybę, pirštų atspaudų duomenys turėtų būti iš karto ištrinami;

⁽¹⁾ OL L 337, 2011 12 20, p. 9.

⁽²⁾ OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

- (24) tikslinga saugoti tų duomenų subjektų, kurių pirštų atspaudai jau buvo įrašyti į Eurodac sistemą, duomenis po to, kai jie pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, ir kuriems tam tikroje valstybėje narėje buvo suteikta tarptautinė apsauga, kad šiuos duomenis būtų galima palyginti su duomenimis, įrašytais pateikus tarptautinės apsaugos prašymą;
- (25) agentūrai nuo 2012 m. gruodžio 1 d., t. y. nuo to momento, kai agentūra pradėjo vykdyti savo funkcijas, pavedamos Komisijos užduotys, susijusios su Eurodac sistemos operacijų valdymu pagal šį reglamentą, ir tam tikros su ryšių infrastruktūra susijusios užduotys. Agentūra turėtų pradėti vykdyti jai pagal šį reglamentą pavestas užduotis ir turėtų būti iš dalies pakeistos atitinkamos Reglamento (ES) Nr. 1077/2011 nuostatos. Be to, Europolas turėtų turėti stebėtojo statusą agentūros valdybos posėdžiuose, kai svarstomas su šio reglamento taikymu susijęs klausimas dėl valstybių narių paskirtų institucijų ir Europolo prieigos prie Eurodac sistemos teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais. Europolui turėtų būti suteikta galimybė paskirti atstovą agentūros Eurodac patariamojoje grupėje;
- (26) Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 ⁽¹⁾ įtvirtinti Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos (toliau – Įdarbinimo sąlygos) (toliau kartu – Tarnybos nuostatai) turėtų būti taikomi visiems tarnautojams, agentūroje dirbantiems šiuo reglamentu reguliuojamais klausimais;
- (27) reikia aiškiai nustatyti Komisijos ir agentūros pareigas centrinės sistemos ir ryšių infrastruktūros atžvilgiu ir valstybių narių pareigas, susijusias su duomenų tvarkymu, duomenų saugumu, įrašytų duomenų prieinamumu ir taisymu;
- (28) būtina paskirti kompetentingas valstybių narių institucijas ir nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą, kuriai būtų teikiami prašymai palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis, ir parengti paskirtų institucijų, galinčių tokį prašymą pateikti konkrečiais teroristinių veikų ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais, vykdomųjų padalinių sąrašą;
- (29) paskirtų institucijų vykdomieji padaliniai prašymus palyginti duomenis su centrinėje sistemoje saugomais duomenimis turėtų teikti nacionalinei duomenų perdavimo įstaigai per tikrinančiąją instituciją ir turėtų juos pagrįsti. Paskirtų institucijų, galinčių teikti prašymus palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis, vykdomieji
- padaliniai neturėtų atlikti tikrinančiosios institucijos funkcijų. Tikrinančiosios institucijos turėtų veikti nepriklausomai nuo paskirtų institucijų ir būti atsakingos už tai, kad nepriklausomai būtų užtikrintas griežtas reglamente nustatytų prieigos sąlygų laikymasis. Patikrinusios, ar laikytasi visų prieigos sąlygų, tikrinančiosios institucijos prašymą palyginti duomenis per nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą be jo pateikimo priežasčių turėtų perduoti į centrinę sistemą. Išimtiniais skubos atvejais, kai su duomenimis susipažinti būtina iš anksto siekiant reaguoti į konkrečią ir realią su teroristinėmis ar kitomis sunkiomis nusikalstamomis veikomis susijusią grėsmę, tikrinančiosios institucijos turėtų pradėti tvarkyti prašymą nedelsdamos ir tik vėliau atlikti patikrinimą;
- (30) paskirta institucija ir tikrinančioji institucija gali priklausyti tai pačiai organizacijai, jei taip leidžiama pagal nacionalinę teisę, tačiau tikrinančioji institucija, atlikdama pagal šį reglamentą jai nustatytas užduotis, turėtų veikti savarankiškai;
- (31) asmens duomenų apsaugos tikslais ir siekiant išvengti sistemingo duomenų lyginimo, kuris turėtų būti draudžiamas, Eurodac duomenys turėtų būti apdorojami tik specifiniais atvejais ir kai tai būtina teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais. Specifinis atvejis būna visų pirma tuomet, kai prašymas palyginti duomenis yra susijęs su specifinėmis ir konkrečiomis aplinkybėmis arba su specifiniu ir konkrečiu teroristinės ar kitos sunkios nusikalstamos veikos keliamu pavojumi, arba su specifiniais asmenimis, dėl kurių kyla pagrįstų įtarimų, kad jie įvykdys arba įvykdė bet kokią iš tokių veikų. Specifinis atvejis būna ir tuomet, kai prašymas palyginti duomenis yra susijęs su asmeniu, nukentėjusiu nuo teroristinės veikos ar kitos sunkios nusikalstamos veikos. Todėl paskirtos institucijos ir Europolas prašymus palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis turėtų teikti tik tuomet, kai turi rimtą pagrindą manyti, kad palyginus duomenis gaus informacijos, kuri jiems iš esmės padės užkardyti, atskleisti ar tirti teroristinę veiką ar kitą sunkią nusikalstamą veiką;
- (32) be to, prieiga turėtų būti suteikiama tik su sąlyga, kad palyginus su valstybės narės nacionalinių pirštų atspaudų duomenų bazių ir visų kitų valstybių narių automatinių pirštų atspaudų identifikavimo sistemų informacija pagal 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimą 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje ⁽²⁾, nepavyko nustatyti duomenų subjekto tapatybės. Remiantis ta sąlyga reikalaujama, kad prašančioji valstybė narė atliktų palyginimus su visų kitų valstybių narių automatinių pirštų atspaudų identifikavimo sistemų, kurios techniškai prieinamos, informacija pagal Sprendimą 2008/615/TVR, nebent ta valstybė narė gali pavirtinti, jog esama pagrįstų priežasčių

⁽¹⁾ OL L 56, 1968 3 4, p. 1.⁽²⁾ OL L 210, 2008 8 6, p. 1.

tikėti, kad tai atlikus nepavyks nustatyti duomenų subjekto tapatybės. Tokių pagrįstų priežasčių pirmiausia esama tada, kai specifinis atvejis neturi jokios operatyvinės ar tiriamosios sąsajos su konkrečia valstybe narė. Remiantis ta sąlyga reikalaujama, kad prašančioji valstybė narė pagal Sprendimą 2008/615/TVR vykdytų pirmiausia teisišką ir technišką įgyvendinimą pirštų atspaudų duomenų srityje, kadangi neturėtų būti leidžiama atlikti patikrinimo Eurodac sistemoje teisėsaugos tikslais prieš tai neatlikus pirmiau minėtų veiksmų;

- (33) prieš atlikdamos paiešką Eurodac sistemoje, paskirtos institucijos taip pat turėtų pasinaudoti Vizų informacine sistema pagal 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimą 2008/633/TVR dėl valstybių narių paskirtų institucijų ir Europolo prieigos prie Vizų informacinės sistemos (VIS) teroristinių ir kitų sunkių nusikaltimų prevencijos, atskleidimo ir tyrimo tikslais⁽¹⁾, jei tenkinamos sąlygos palyginimui atlikti;
- (34) veiksmingo asmens duomenų palyginimo ir jų mainų tikslais valstybės narės turėtų visapusiškai įgyvendinti esamus tarptautinius susitarimus, taip pat jau galiojančias Sąjungos teisės nuostatas, susijusias su asmens duomenų mainais, ypač Sprendimo 2008/615/TVR, ir jais naudotis;
- (35) taikydamos šį reglamentą valstybės narės pirmiausia turėtų atsižvelgti į vaiko interesus. Kai prašančioji valstybė narė nustato, kad Eurodac sistemoje saugomi nepilnamečio duomenys, šiuos duomenis ji gali naudoti tik teisėsaugos tikslais laikydamasi nepilnamečiams taikomų tos valstybės teisės aktų ir pareigos pirmiausia atsižvelgti į vaiko interesus;
- (36) Sąjungos nesutartinė atsakomybė, susijusi su Eurodac sistemos naudojimu, bus reglamentuojama atitinkamomis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) nuostatomis, bet reikia nustatyti konkrečias valstybių narių nesutartinės atsakomybės dėl šios sistemos naudojimo taisykles;
- (37) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. sukurti pirštų atspaudų palyginimo sistemą siekiant padėti įgyvendinti Sąjungos prieglobsčio politiką, valstybės narės negali deramai pasiekti vien dėl paties reglamento pobūdžio ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali

patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

- (38) 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo⁽²⁾ taikoma asmens duomenų tvarkymui, kurį valstybės narės atlieka taikydamos šį reglamentą, išskyrus tuos atvejus, kai valstybių narių paskirtos ar tikrinančiosios institucijos duomenis tvarko teroristinių ar kitų sunkių nusikaltimų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais;
- (39) asmens duomenų tvarkymo, kurį valstybių narių institucijos teroristinių ar kitų sunkių nusikaltimų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais atlieka pagal šį reglamentą, atveju turėtų būti taikoma pagal jų nacionalinę teisę nustatyto standarto asmens duomenų apsauga laikantis 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdant policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos⁽³⁾;
- (40) Direktyvoje 95/46/EB nustatyti asmens teisių ir laisvių apsaugos principai, būtent jų teisė į privatumą tvarkant asmens duomenis, turėtų būti papildyti arba išaiškinti, ypač jų taikymas tam tikruose sektoriuose;
- (41) kad būtų užtikrinta teisė į prieglobstį ir tarptautinės apsaugos prašytojai apsaugoti nuo jų duomenų atskleidimo trečiosioms šalims, turėtų būti draudžiama valstybės narės ar Europolo pagal šį reglamentą iš centrinės sistemos gautus asmens duomenis perduoti trečiajai šaliai ar tarptautinei organizacijai arba Sąjungoje ar už jos ribų įsisteigusiam privačiam subjektui. Tai reiškia, kad valstybės narės neturėtų perduoti iš centrinės sistemos gautos informacijos, susijusios su kilmės valstybe narė (-ėmis), tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo vieta ir data, kilmės valstybės narės naudojamu registracijos numeriu, pirštų atspaudų paėmimo data, taip pat valstybės narės (-ių) atlikto duomenų perdavimo Eurodac sistemai data, operatoriaus naudotojo tapatybės kodu ir bet kokia informacija apie duomenų perdavimą remiantis Reglamentu (ES) Nr. 604/2013. Tas draudimas neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei tokius duomenis perduoti trečiosioms šalims, kurioms taikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013, siekiant valstybėms narėms užtikrinti galimybę su tokiomis trečiosiomis šalimis bendradarbiauti šio reglamento tikslais;

⁽¹⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 129.

⁽²⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽³⁾ OL L 350, 2008 12 30, p. 60.

- (42) už asmens duomenų priežiūrą atsakingos nacionalinės priežiūros institucijos turėtų stebėti, ar asmens duomenis teisėtai tvarko valstybės narės, o Sprendimu 2009/371/TVR įsteigta priežiūros institucija turėtų stebėti, ar asmens duomenis teisėtai tvarko Europolas;
- (43) 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾, o ypač jo 21 ir 22 straipsniai, kuriais reglamentuojamas duomenų tvarkymo konfidencialumas ir saugumas, taikomas asmens duomenų tvarkymui, kurį Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros atlieka taikydamos šį reglamentą. Vis dėlto reikėtų aiškiau apibrėžti kai kuriuos su atsakomybe už duomenų tvarkymą ir duomenų apsaugos priežiūra susijusius aspektus atsižvelgiant į tai, kad duomenų apsauga yra esminis veiksnys siekiant sėkmingos Eurodac sistemos veiklos ir kad duomenų saugumas, aukšta techninė kokybė ir konsultacijų teisėtumas itin svarbūs sklandžiai ir tinkamai Eurodac sistemos veiklai užtikrinti, taip pat Reglamento (ES) Nr. 604/2013 taikymui palengvinti;
- (44) duomenų subjektas turėtų būti informuotas apie tikslą, kuriuo jo duomenys bus tvarkomi Eurodac sistemoje, įskaitant Reglamento (ES) Nr. 604/2013 tikslų aprašymą, ir apie tai, kaip teisėsaugos institucijos gali panaudoti jo duomenis;
- (45) nacionalinės priežiūros institucijos turėtų stebėti, ar valstybės narės teisėtai tvarko asmens duomenis, o Europos duomenų apsaugos pareigūnas, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 45/2001, turėtų stebėti Sąjungos institucijų, įstaigų ir agentūrų veiklą, susijusią su taikant šį reglamentą atliekamu asmens duomenų tvarkymu;
- (46) valstybės narės, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų užtikrinti, kad nacionalinės ir Europos priežiūros institucijos pajėgtų tinkamai prižiūrėti Eurodac sistemos duomenų naudojimą ir prieigą prie jos duomenų;
- (47) reikia reguliariai prižiūrėti ir įvertinti Eurodac sistemos veiklą, įskaitant tai, ar dėl teisėsaugai suteiktos prieigos susidurta su netiesioginės tarptautinės apsaugos prašytojų diskriminacijos atvejais, kaip pažymėta Komisijos atliktame šio reglamento ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) atitikties vertinime.
- Agentūra turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai centrinės sistemos veiklos metinę ataskaitą;
- (48) valstybės narės turėtų numatyti veiksmingų, proporcingų ir atgrasomų sankcijų sistemą, kuri būtų taikoma tada, kai centrinėje sistemoje įrašyti duomenys tvarkomi kitaip negu numatyta pagal Eurodac sistemos tikslą;
- (49) būtina, kad valstybės narės būtų informuotos apie konkrečios prieglobsčio procedūros padėtį, kad būtų galima palengvinti tinkamą Reglamento (ES) Nr. 604/2013 taikymą;
- (50) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir principai, visų pirma pripažinti Chartijoje. Šiuo reglamentu visų pirma siekiama užtikrinti visapusišką asmens duomenų apsaugos gerbimą ir teisę siekti tarptautinės apsaugos bei skatinti Chartijos 8 ir 18 straipsnių taikymą. Todėl šis reglamentas turėtų būti atitinkamai taikomas;
- (51) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (52) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą;
- (53) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (54) reikia apriboti šio reglamento teritorinio taikymo sritį, kad ji atitiktų Reglamento (ES) Nr. 604/2013 teritorinio taikymo sritį,

⁽¹⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

„Eurodac“ paskirtis

1. Šiuo reglamentu sukuriama sistema „Eurodac“, kurios paskirtis – padėti nustatyti, kuri valstybė narė pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 turi būti atsakinga už kurioje nors valstybėje narėje trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą ir kitaip palengvinti Reglamento (ES) Nr. 604/2013 taikymą šiame reglamente nustatytais sąlygomis.

2. Šiame reglamente nustatytos sąlygos, kuriomis valstybių narių paskirtos institucijos ir Europos policijos biuras (Europol) gali teikti prašymus palyginti pirštų atspaudų duomenis su centrinėje sistemoje saugomais duomenimis teisėsaugos tikslais.

3. Nedarant poveikio kilmės valstybės narės atliekamam Eurodac sistemai skirtų duomenų tvarkymui duomenų bazėse, sukurtose pagal jos nacionalinės teisės aktus, pirštų atspaudų duomenys ir kiti asmens duomenys Eurodac sistemoje gali būti tvarkomi tik šio reglamento ir Reglamento (ES) Nr. 604/2013 34 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente:

a) tarptautinės apsaugos prašytojas – tarptautinės apsaugos prašymą, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio h punkte, dėl kurio dar nepriimtas galutinis sprendimas, pateikęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;

b) kilmės valstybė narė –

i) asmens, kuriam taikoma 9 straipsnio 1 dalis, atžvilgiu – valstybė narė, į centrinę sistemą perduodanti asmens duomenis ir gaunanti lyginimo rezultatus;

ii) asmens, kuriam taikoma 14 straipsnio 1 dalis, atžvilgiu – valstybė narė, į centrinę sistemą perduodanti asmens duomenis;

iii) asmens, kuriam taikoma 17 straipsnio 1 dalis, atžvilgiu – valstybė narė, asmens duomenis perduodanti į centrinę sistemą ir gaunanti lyginimo rezultatus;

c) tarptautinės apsaugos gavėjas – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuriam suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio a punkte;

d) atitiktis – kompiuterizuotoje centrinėje duomenų bazėje įrašytus pirštų atspaudų duomenis lyginant su valstybės narės dėl kokio nors asmens perduotais pirštų atspaudų duomenimis centrinėje sistemoje nustatyta atitiktis ar atitikties, nepanaikinant reikalavimo, kad valstybės narės nedelsdamos patikrintų lyginimo rezultatus pagal 25 straipsnio 4 dalį;

e) nacionalinė duomenų perdavimo įstaiga – paskirta nacionalinė įstaiga, perduodanti duomenis į centrinę sistemą;

f) agentūra – pagal Reglamentą (ES) Nr. 1077/2011 įsteigta agentūra;

g) Europol – pagal Sprendimą 2009/371/TVR įsteigtas Europos policijos biuras;

h) Eurodac sistemos duomenys – visi duomenys, centrinėje sistemoje saugomi pagal 11 straipsnį ir 14 straipsnio 2 dalį;

i) teisėsauga – teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencija, atskleidimas ar tyrimas;

j) teroristinės veikos – nacionalinėje teisėje nustatytos veikos, atitinkančios Pamatinio sprendimo 2002/475/TVR 1–4 straipsniuose nurodytąsias arba joms lygiavertės;

k) sunkios nusikalstamos veikos – nusikalstamos veikos, atitinkančios nurodytąsias Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR 2 straipsnio 2 dalyje arba joms lygiavertės, jeigu už jas pagal nacionalinę teisę baudžiama laisvės atėmimo arba laisvės apribojimo bausme, kurios ilgiausias terminas – bent treji metai;

l) pirštų atspaudų duomenys – visų pirštų arba bent jau smiliaus atspaudų duomenys, o jeigu jų nėra, visų kitų asmens pirštų atspaudai arba latentinis pirštų atspaudas.

2. Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnyje apibrėžti terminai turi tą pačią reikšmę ir šiame reglamente, jeigu asmens duomenis tvarko valstybių narių institucijos šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais.

3. Jei nenustatyta kitaip, Reglamento (ES) Nr. 604/2013 2 straipsnyje apibrėžti terminai turi tą pačią reikšmę ir šiame reglamente.

4. Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 2 straipsnyje apibrėžti terminai turi tą pačią reikšmę ir šiame reglamente, jeigu asmens duomenis pagal šį reglamentą tvarko valstybių narių institucijos šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais.

3 straipsnis

Sistemos struktūra ir pagrindiniai principai

1. Eurodac sistemą sudaro:

a) kompiuterizuota centrinė pirštų atspaudų duomenų bazė (toliau – centrinė sistema), kurią sudaro:

i) centrinis padalinys,

ii) veiklos tęstinumo planas ir sistema;

b) centrinės sistemos ir valstybių narių ryšių infrastruktūra, kurią sudaro šifruotas virtualusis tinklas Eurodac sistemos duomenims perduoti (toliau – ryšių infrastruktūra).

2. Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą.

3. Duomenys apie asmenis, kuriems taikomos 9 straipsnio 1 dalis, 14 straipsnio 1 dalis ir 17 straipsnio 1 dalis, centrinėje sistemoje apdorojami kilmės valstybės narės vardu laikantis šiame reglamente nustatytų sąlygų ir juos atskiriant tinkamomis techninėmis priemonėmis.

4. Eurodac sistemą reglamentuojančios taisyklės taip pat taikomos operacijoms, kurias valstybės narės atlieka nuo duomenų perdavimo į centrinę sistemą iki lyginimo rezultatų panaudojimo.

5. Pirštų atspaudų ėmimo tvarka nustatoma ir taikoma remiantis atitinkamos valstybės narės vidaus praktika ir laikantis

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje bei Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje nustatytų garantijų.

4 straipsnis

Operacijų valdymas

1. Agentūra yra atsakinga už Eurodac sistemos operacijų valdymą.

Eurodac sistemos operacijų valdymas apima visas užduotis, būtinąs, kad Eurodac sistema pagal šį reglamentą veiktų 24 valandas per parą 7 dienas per savaitę, visų pirma sklandų sistemos veikimą užtikrinančius priežiūros darbus ir technikos tobulinimą, ypač siekiant patenkinamos centrinės sistemos užklausų trukmės. Veiklos tęstinumo planas ir sistema rengiami atsižvelgiant į sistemos priežiūros poreikius ir nenumatyto neveikimo laiką, įskaitant veiklos tęstinumo priemonių poveikį duomenų apsaugai ir saugumui.

Agentūra, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, užtikrina, kad, atsižvelgiant į sąnaudų ir naudos analizę, centrinei sistemai visada būtų naudojami pažangiausios turimos ir saugiausios technologijos ir metodai.

2. Agentūra atsako už šias su ryšių infrastruktūra susijusias užduotis:

a) priežiūrą;

b) saugumą;

c) valstybių narių ir paslaugų teikėjo ryšių koordinavimą.

3. Agentūra atsako už visas kitas nei 2 dalyje nurodytas su ryšių infrastruktūra susijusias užduotis, visų pirma:

a) biudžeto vykdymą;

b) pirkimus ir atnaujinimą;

c) sutartinius reikalus.

4. Nedarant poveikio Tarnybos nuostatų 17 straipsniui, agentūra visiems su Eurodac sistemos duomenimis dirbantiems darbuotojams taiko tinkamas profesinės paslapties arba kitų lygiaverčių konfidencialumo pareigų užtikrinimo taisykles. Ši pareiga tebetaikoma ir darbuotojams išėjus iš tarnybos ar darbo arba nutraukus savo veiklą.

5 straipsnis

Teisėsaugos tikslais valstybių narių paskirtos institucijos

1. 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais valstybės narės paskiria institucijas, kurioms pagal šį reglamentą leidžiama prašyti palyginimo su Eurodac sistemos duomenimis. Paskirtos institucijos yra valstybių narių institucijos, atsakingos už teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą ar tyrimą. Paskirtos institucijos neapima agentūrų ar padalinių, kurie atsakingi tik už žvalgybą, susijusią su nacionaliniu saugumu.

2. Kiekviena valstybė narė sudaro paskirtų institucijų sąrašą.

3. Kiekviena valstybė narė sudaro paskirtų institucijų vykdomųjų padalinių, turinčių teisę per nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą teikti prašymus palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis, sąrašą.

6 straipsnis

Teisėsaugos tikslais paskirtos valstybių narių tikrinančiosios institucijos

1. 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais kiekviena valstybė narė paskiria vieną nacionalinę instituciją ar tokios institucijos padalinį, kurie atliktų tikrinančiosios institucijos funkcijas. Tikrinančioji institucija yra valstybės narės institucija, atsakinga už teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą ar tyrimą.

Paskirta institucija ir tikrinančioji institucija gali priklausyti tai pačiai organizacijai, jei taip leidžiama pagal nacionalinę teisę, tačiau tikrinančioji institucija, atlikdama pagal šį reglamentą jai nustatytas užduotis, veikia nepriklausomai. Tikrinančioji institucija veikia atskirai nuo 5 straipsnio 3 dalyje nurodytų vykdomųjų padalinių ir nepriima jų nurodymų, susijusių su patikrinimo rezultatais.

Valstybės narės, vykdydamos savo konstitucinius ar teisinius reikalavimus, gali paskirti daugiau negu vieną tikrinančiąją instituciją pagal jų organizacinę ir administracinę struktūrą.

2. Tikrinančioji institucija užtikrina, kad būtų įvykdytos prašymų palyginti pirštų atspaudus su Eurodac sistemos duomenimis teikimo sąlygos.

Priimti ir perduoti prašymą prisijungti prie Eurodac sistemos remiantis 19 straipsniu leidžiama tik tinkamai įgaliotiems tikrinančiosios institucijos darbuotojams.

Tik tikrinančioji institucija turi teisę prašymus palyginti pirštų atspaudus perduoti nacionalinei duomenų perdavimo įstaigai.

7 straipsnis

Europol

1. 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais Europolas paskiria specializuotą padalinį ir tinkamai įgaliotus Europolo pareigūnus, kuris atliktų jo tikrinančiosios institucijos funkcijas, atlikdamas pagal šį reglamentą jam nustatytas užduotis veikų nepriklausomai nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytos paskirtos institucijos ir nepriimtų paskirtos institucijos nurodymų, susijusių su patikrinimo rezultatais. Padalinys užtikrina, kad būtų įvykdytos prašymų palyginti pirštų atspaudus su Eurodac sistemos duomenimis teikimo sąlygos. Europolas, suderinęs su kuria nors valstybe narė, paskiria tos valstybės narės nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą, kuri jo prašymus palyginti pirštų atspaudų duomenis perduotų į centrinę sistemą.

2. 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais Europolas paskiria vykdomąjį padalinį, kuris turi teisę per paskirtą nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą pateikti prašymus palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis. Paskirta institucija yra Europos vykdomasis padalinys, kompetentingas rinkti, saugoti, tvarkyti, analizuoti informaciją, reikalingą remti ir stiprinti valstybių narių veiksams, susijusiems su teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų, kurias tirti įgaliotas Europolas, prevencija, atskleidimu ar tyrimu, ir šia informacija keistis.

8 straipsnis

Statistiniai duomenys

1. Agentūra parengia centrinės sistemos darbo kiekvieno ketvirčio statistinius duomenis, visų pirma nurodydama:

- a) duomenų rinkinių, perduotų apie 9 straipsnio 1 dalyje ir 14 straipsnio 1 dalyje ir 17 straipsnio 1 dalyje nurodytus asmenis, skaičių;
- b) su tarptautinės apsaugos prašytojais, pateikusiais tarptautinės apsaugos prašymus kitoje valstybėje narėje, susijusių atitikčių skaičių;
- c) su 14 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, kurie paskui pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, susijusių atitikčių skaičių;

- d) su 17 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, kurie anksčiau buvo pateikę tarptautinės apsaugos prašymą kitoje valstybėje narėje, susijusių atitikčių skaičių;
- e) pirštų atspaudų duomenų, kurių centrinė sistema kilmės valstybės narės turėjo prašyti daugiau nei vieną kartą, nes pirmiau perduotų pirštų atspaudų duomenų nebuvo galima lyginti naudojant kompiuterizuotą pirštų atspaudų atpažinimo sistemą;
- f) duomenų rinkinių, kurie pagal 18 straipsnio 1 ir 3 dalis yra pažymėti arba jų žymės pašalintos, kurie yra blokuoti ir atblokuoti, skaičių;
- g) su 18 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, kurių atžvilgiu pagal šio straipsnio b ir d punktus buvo užfiksuotos atitiktys, susijusių atitikčių skaičių;
- h) 20 straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymų ir atitikties atvejų skaičių;
- i) 21 straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymų ir atitikties atvejų skaičių.

2. Kiekvienų metų pabaigoje statistiniai duomenys nustatomi kompiliuojant tų metų ketvirčių duomenis, įskaitant asmenų, kurių atžvilgiu buvo nustatytos atitiktys pagal 1 dalies b, c ir d punktus, skaičių. Statistiniai duomenys skirstomi į grupes pagal atskiras valstybes nares. Rezultatai skelbiami viešai.

II SKYRIUS

TARPTAUTINĖS APSAUGOS PRAŠYTOJAI

9 straipsnis

Pirštų atspaudų rinkimas, perdavimas ir lyginimas

1. Kiekviena valstybė narė nedelsdama paima kiekvieno ne jaunesnio kaip 14 metų amžiaus tarptautinės apsaugos prašytojo visų pirštų atspaudus, taip pat kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 72 valandas nuo jo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 604/2013 20 straipsnio 2 dalyje, perduoda juos, kartu su šio reglamento 11 straipsnio b–g punktuose nurodytais duomenimis, į centrinę sistemą.

72 valandų termino nesilaikymas neatleidžia valstybių narių nuo pareigos paimti ir perduoti pirštų atspaudus į centrinę sistemą. Kai dėl pirštų pagalvėlių būklės negalima paimti tokios kokybės pirštų atspaudų, kokios reikia tinkamam atspaudų palyginimui pagal 25 straipsnį, kilmės valstybė narė pakartotinai paima prašytojo pirštų atspaudus ir persiunčia juos kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jų pakartotinio paėmimo.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, kai neįmanoma paimti tarptautinės apsaugos prašytojo pirštų atspaudų dėl

priemonių, kurių imtasi jo arba visuomenės sveikatos apsaugai užtikrinti, valstybės narės tokius pirštų atspaudus paima ir persiunčia kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 48 valandas nuo tų su sveikata susijusių priežasčių išnykimo.

Kilus rimtų techninių problemų, valstybės narės gali pratęsti 1 dalyje nurodytą 72 valandų terminą daugiausia dar 48 valandas, kad įvykdytų savo nacionalinius tęstinumo planus.

3. Bet kurios valstybės narės perduoti pirštų atspaudų duomenys, kaip numatyta 11 straipsnio a punkte, išskyrus pagal 10 straipsnio b punktą perduotus duomenis automatiškai lyginami su kitų valstybių narių perduotais ir centrinėje sistemoje jau saugomais pirštų atspaudų duomenimis.

4. Centrinė sistema valstybės narės prašymu užtikrina, kad šio straipsnio 3 dalyje nurodytas lyginimas apimtų ne tik kitų valstybių narių duomenis, bet ir tos valstybės narės anksčiau perduotų pirštų atspaudų duomenis.

5. Centrinė sistema atitikties arba neigiamą lyginimo rezultatą automatiškai perduoda kilmės valstybei narei. Atitikties atveju ji perduoda 11 straipsnio a–k punktuose nurodytus duomenis, susijusius su visais sutampančiais duomenų rinkiniais, bei prireikus 18 straipsnio 1 dalyje nurodytą žymėjimą.

10 straipsnis

Informacija apie duomenų subjekto statusą

Toliau nurodyta informacija persiunčiama į centrinę sistemą ir joje pagal 12 straipsnį saugoma siekiant ją perduoti pagal 9 straipsnio 5 punktą:

- a) jeigu tarptautinės apsaugos prašytojas arba kitas asmuo, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 604/2013 18 straipsnio 1 dalies d punkte, atvyksta į atsakingą valstybę narę, kai yra perduodamas pagal sprendimą patenkinti atsiėmimo prašymą, kaip nurodyta jo 25 straipsnyje, atsakinga valstybė narė atnaujiną įrašytų to asmens duomenų rinkinį pagal šio reglamento 11 straipsnį, nurodydama jo atvykimo datą;
- b) jeigu tarptautinės apsaugos prašytojas atvyksta į atsakingą valstybę narę, kai yra perduodamas pagal sprendimą patenkinti prašymą perimti savo žinion pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 22 straipsnį, atsakinga valstybė narė persiunčia to asmens duomenų rinkinį, įrašytą pagal šio reglamento 11 straipsnį, ir nurodo jo atvykimo datą;

- c) kai tik kilmės valstybė narė nustato, kad atitinkamas asmuo, kurio duomenys į Eurodac sistemą įrašyti pagal šio reglamento 11 straipsnį, išvyko iš valstybių narių teritorijos, ji, siekdama palengvinti Reglamento (ES) Nr. 604/2013 19 straipsnio 2 dalies ir 20 straipsnio 5 dalies taikymą, atnaujina įrašytų to asmens duomenų rinkinį pagal šio reglamento 11 straipsnį, nurodydama asmens išvykimo datą;
- d) kai tik kilmės valstybė narė užtikrina, kad atitinkamas asmuo, kurio duomenys į Eurodac sistemą įrašyti pagal šio reglamento 11 straipsnį, išvyko iš valstybių narių teritorijos pagal sprendimą jį grąžinti arba išsiųsti po to, kai buvo atsiimtas arba atmestas tarptautinės apsaugos prašymas, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 604/2013 19 straipsnio 3 dalyje, ji atnaujina įrašytų atitinkamo asmens duomenų rinkinį pagal šio reglamento 11 straipsnį, nurodydama jo išsiuntimo arba išvykimo datą;
- e) valstybė narė, kuri tampa atsakinga pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 17 straipsnio 1 dalį, atnaujina įrašytų tarptautinės apsaugos prašytojo duomenų rinkinį pagal šio reglamento 11 straipsnį, nurodydama sprendimo nagrinėti prašymą priėmimo datą.
- i) kai taikoma pagal 10 straipsnio c punktą, atitinkamo asmens išvykimo iš valstybių narių teritorijos data;
- j) kai taikoma pagal 10 straipsnio d punktą, atitinkamo asmens išvykimo arba išsiuntimo iš valstybių narių teritorijos data;
- k) kai taikoma pagal 10 straipsnio e punktą, sprendimo nagrinėti prašymą priėmimo data.

12 straipsnis

Duomenų saugojimas

1. Kiekvienas 11 straipsnyje nurodytas duomenų rinkinys centrinėje sistemoje saugomas dešimt metų nuo pirštų atspaudų paėmimo datos.
2. Pasibaigus 1 dalyje nurodytam laikotarpiui, centrinė sistema automatiškai ištrina duomenis iš centrinės sistemos.

11 straipsnis

Duomenų įrašymas

Į centrinę sistemą įrašomi tik šie duomenys:

- a) pirštų atspaudų duomenys;
- b) tarptautinės apsaugos prašymo kilmės valstybė narė, pateikimo vieta ir data; 10 straipsnio b punkte nurodytais atvejais kaip prašymo pateikimo data nurodoma prašytoją perdavusios valstybės narės įrašyta data;
- c) lytis;
- d) kilmės valstybės narės naudojamas registracijos numeris;
- e) pirštų atspaudų ėmimo data;
- f) duomenų perdavimo į centrinę sistemą data;
- g) operatoriaus naudotojo tapatybės kodas;
- h) kai taikoma pagal 10 straipsnio a arba b punktą, atitinkamo asmens atvykimo po sėkmingo perdavimo data;

13 straipsnis

Išankstinis duomenų ištrynimasis

1. Duomenys, susiję su asmeniu, kokios nors valstybės narės pilietybę gavusiu nepasibaigus 12 straipsnio 1 dalyje nurodytam laikotarpiui, centrinėje sistemoje ištrinami pagal 27 straipsnio 4 dalį, kai tik kilmės valstybė narė sužino, kad atitinkamas asmuo tokią pilietybę gavo.
2. Centrinė sistema kuo skubiau ir ne vėliau nei praėjus 72 valandoms visoms kilmės valstybėms narėms praneša apie tai, kad duomenis pagal 1 dalį ištrynė kita kilmės valstybė narė, nustačiusi atitiktį su duomenimis, kuriuos jos perdavė apie asmenis, nurodytus 9 straipsnio 1 dalyje arba 14 straipsnio 1 dalyje.

III SKYRIUS

TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIAI ARBA ASMENYS BE PILIETYBĖS, SULAIKYTI DĖL NETEISĖTO IŠORINĖS SIENOS KIRTIMO

14 straipsnis

Pirštų atspaudų duomenų rinkimas ir perdavimas

1. Kiekviena valstybė narė nedelsdama paima kiekvieno ne jaunesnio kaip 14 metų amžiaus trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kuris kompetentingų kontrolės institucijų buvo sulaikytas dėl neteisėto tos valstybės narės sienos kirtimo jūra, sausuma ar oru iš trečiosios šalies ir kuris nebuvo grąžintas atgal į tą šalį arba kuris lieka valstybių narių teritorijoje ir per visą laikotarpį nuo sulaikymo iki išsiuntimo pagal sprendimą dėl jo grąžinimo nėra įkalintas, suimtas arba kitaip apribota jo laisvė, visų pirštų atspaudus.

2. Atitinkama valstybė narė kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 72 valandas po sulaikymo momento perduoda į centrinę sistemą šiuos su kiekvienu šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atgal negrąžintu trečiosios šalies piliečiu arba asmeniu be pilietybės susijusius duomenis:

- a) pirštų atspaudų duomenis;
- b) kilmės valstybė narę, sulaikymo vietą ir datą;
- c) lytį;
- d) kilmės valstybės narės naudojamą registracijos numerį;
- e) pirštų atspaudų paėmimo datą;
- f) duomenų perdavimo į centrinę sistemą datą;
- g) operatoriaus naudotojo tapatybės kodą.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, 2 dalyje minėti duomenys, susiję su sulaikytais asmenimis, kaip aprašyta 1 dalyje, kurie lieka valstybių narių teritorijoje, tačiau yra įkalinti, suimti arba jų laisvė kitaip apribota ilgiau nei 72 valandas, perduodami prieš juos paleidžiant iš įkalinimo, suėmimo arba panaikinant kitokių jų laisvės apribojimą.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyto 72 valandų termino nesilaikymas neatleidžia valstybių narių nuo pareigos paimiti ir perduoti pirštų atspaudus į centrinę sistemą. Kai dėl pirštų pagalvėlių būklės negalima paimiti tokios kokybės pirštų atspaudų, kokios reikia tinkamam atspaudų palyginimui pagal reglamento 25 straipsnį, kilmės valstybė narė pakartotinai paima sulaikytų asmenų, kaip aprašyta šio straipsnio 1 dalyje, pirštų atspaudus ir persiunčia juos kuo skubiau, bet ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jų pakartotinio paėmimo.

5. Nukrypstant nuo 1 dalies, kai sulaikyto asmens pirštų atspaudų neįmanoma paimiti dėl priemonių, kurių imtasi jo arba visuomenės sveikatos apsaugai užtikrinti, atitinkama valstybė narė tokius pirštų atspaudus paima ir persiunčia kuo skubiau ir ne vėliau nei praėjus 48 valandoms po tų su sveikata susijusių priežasčių išnykimo.

Kilus rimtų techninių problemų, valstybės narės gali pratęsti 2 dalyje nurodytą 72 valandų terminą daugiausia dar 48 valandomis, kad įvykdytų savo nacionalinius tęstinumo planus.

15 straipsnis

Duomenų įrašymas

1. 14 straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys įrašomi į centrinę sistemą.

Nedarant poveikio 8 straipsniui, pagal 14 straipsnio 2 dalį į centrinę sistemą perduoti duomenys įrašomi tik tam, kad juos būtų galima palyginti su vėliau į centrinę sistemą perduotais tarptautinės apsaugos prašytojų duomenimis, ir 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais.

Centrinė sistema pagal 14 straipsnio 2 dalį į ją perduotų duomenų nelygina nei su jokiais anksčiau centrinėje sistemoje įrašytais duomenimis, nei su į centrinę sistemą pagal 14 straipsnio 2 dalį vėliau pateiktais duomenimis.

2. Vėliau i į centrinę sistemą pateiktų tarptautinės apsaugos prašytojų duomenų lyginimui su šio straipsnio 1 dalyje nurodytais duomenimis taikomos 9 straipsnio 3 ir 5 dalyse ir 25 straipsnio 4 dalyje nustatytos procedūros.

16 straipsnis

Duomenų saugojimas

1. Kiekvienas duomenų rinkinys, susijęs su 14 straipsnio 1 dalyje nurodytu trečiosios šalies piliečiu arba asmeniu be pilietybės, saugomas centrinėje sistemoje 18 mėnesių nuo jo pirštų atspaudų paėmimo datos. Pasibaigus tam laikotarpiui, centrinė sistema automatiškai ištrina tokius duomenis iš centrinės sistemos.

2. Duomenys, susiję su 14 straipsnio 1 dalyje nurodytu trečiosios šalies piliečiu arba asmeniu be pilietybės, pagal 28 straipsnio 3 dalį ištrinami iš centrinės sistemos, kai tik kilmės valstybė narė, dar nesibaigus šio straipsnio 1 dalyje nurodytam 18 mėnesių laikotarpiui, sužino apie vieną iš šių aplinkybių:

- a) apie tai, kad tam trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės yra išduotas leidimas gyventi šalyje;
- b) apie tai, kad tas trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės išvyko iš valstybių narių teritorijos;

c) apie tai, kad tas trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės gavo kurios nors valstybės narės pilietybę.

3. Centrinė sistema kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 72 valandas visoms kilmės valstybėms narėms praneša apie tai, kad duomenis dėl šio straipsnio 2 dalies a arba b punkte nurodytos priežasties ištyrinė kita kilmės valstybė narė, nustatiusi atitiktį su duomenimis, kuriuos jos perdavė apie asmenis, nurodytus 14 straipsnio 1 dalyje.

4. Centrinė sistema kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 72 valandas visoms kilmės valstybėms narėms praneša apie tai, kad duomenis dėl šio straipsnio 2 dalies c punkte nurodytos priežasties ištyrinė kita kilmės valstybė narė, nustatiusi atitiktį su duomenimis, kuriuos jos perdavė apie asmenis, nurodytus 9 straipsnio 1 dalyje arba 14 straipsnio 1 dalyje.

IV SKYRIUS

VALSTYBĖJE NARĖJE APTIKTI NELEGALIAI ESANTYS TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIAI ARBA ASMENYS BE PILIETYBĖS

17 straipsnis

Pirštų atspaudų duomenų lyginimas

1. Kad patikrintų, ar jos teritorijoje aptiktas nelegaliai esantis trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra anksčiau padavęs tarptautinės apsaugos prašymą kitoje valstybėje narėje, valstybė narė gali į centrinę sistemą perduoti bet kokius pirštų atspaudų duomenis, susijusius su pirštų atspaudais, kuriuos ji galėjo būti paėmusi iš bet kurio ne jaunesnio kaip 14 metų trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kartu su tos valstybės narės naudojamu registracijos numeriu.

Paprastai pagrindas tikrinti, ar trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra anksčiau pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą kitoje valstybėje narėje, yra tais atvejais, kai:

- a) tas trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės pareiškia, kad jis yra pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą, bet nenurodo valstybės narės, kurioje tą prašymą pateikė;
- b) tas trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės neprašo tarptautinės apsaugos, bet prieštarauja jo grąžinimui į kilmės šalį teigdamas, kad ten jam gresia pavojus, arba
- c) tas trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės kitaip siekia, kad nebūtų išsiųstas, atsisakydamas bendradarbiauti nustatant jo tapatybę, visų pirma nepateikdamas jokių asmens dokumentų ar pateikdamas suklastotus dokumentus.

2. Tais atvejais, kai valstybės narės dalyvauja šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje procedūroje, į centrinę sistemą jos perduoda visų pirštų arba bent smilių atspaudus, o jeigu jų nėra, visų kitų 1 dalyje nurodytų trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės pirštų atspaudų duomenis.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pirštų atspaudų duomenys į centrinę sistemą perduodami tik tam, kad jie būtų palyginti su kitų valstybių narių perduotais ir centrinėje sistemoje jau įrašytais tarptautinės apsaugos prašytojų pirštų atspaudų duomenimis.

Tokio trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pirštų atspaudų duomenys neįrašomi į centrinę sistemą ir nelyginami su į centrinę sistemą pagal 14 straipsnio 2 dalį perduotais duomenimis.

4. Pirštų atspaudų palyginimo rezultatus perdavus kilmės valstybei narei, įrašas apie paiešką centrinėje sistemoje laikomas tik 28 straipsnyje išdėstytais tikslais. Kitais tikslais valstybėse narėse ar centrinėje sistemoje negali būti laikomas joks kitas įrašas apie paiešką.

5. Pagal šį straipsnį perduotų pirštų atspaudų duomenų lyginimui su centrinėje sistemoje jau saugomais kitų valstybių narių perduotais tarptautinės apsaugos prašytojų pirštų atspaudų duomenimis taikomos 9 straipsnio 3 ir 5 dalyse ir 25 straipsnio 4 dalyje nustatytos procedūros.

V SKYRIUS

TARPTAUTINĖS APSAUGOS GAVĖJAI

18 straipsnis

Duomenų žymėjimas

1. 1 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais tarptautinės apsaugos prašytojui, kurio duomenys anksčiau buvo įrašyti į centrinę sistemą pagal 11 straipsnį, tarptautinę apsaugą suteikusi kilmės valstybė narė pažymi atitinkamus duomenis, laikydamasi Agentūros nustatytų elektroninių ryšių su centrine sistema reikalavimų. Tas žymėjimas saugomas centrinėje sistemoje pagal 12 straipsnį, kad jį būtų galima perduoti pagal 9 straipsnio 5 dalį. Centrinė sistema praneša visoms kilmės valstybėms narėms apie tai, kad nustatyta kitos kilmės valstybės narės pažymėtų duomenų ir jų perduotų duomenų, susijusių su 9 straipsnio 1 dalyje arba 14 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, atitiktis. Tos kilmės valstybės narės taip pat pažymi atitinkamus duomenų rinkinius.

2. Tarptautinės apsaugos gavėjų duomenys, saugomi centrinėje sistemoje ir pažymėti pagal šio straipsnio 1 dalį, prieinami norint juos palyginti 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais trejų metų laikotarpiu nuo dienos, kai duomenų subjektui suteikta tarptautinė apsauga.

Atitikties atveju centrinė sistema perduoda 11 straipsnio a–k punktuose nurodytus duomenis, susijusius su visais sutampančiais duomenų rinkiniais. Centrinė sistema neperduoda šio straipsnio 1 dalyje nurodyto žymėjimo. Pasibaigus trejų metų laikotarpiui, centrinė sistema automatiškai blokuoja šiuos duomenis, kad pateikus prašymą juos palyginti 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais jie negalėtų būti perduoti; vis dėlto tie duomenys iki jų ištrynimo laiko prieinami norint juos palyginti 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais. Blokuoti duomenys neperduodami ir atitikties atveju centrinė sistema pateikia neigiamą valstybės narės užklausos rezultatą.

3. Kilmės valstybė narė pašalina trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kurių duomenys anksčiau buvo pažymėti ar užblokuoti pagal šio straipsnio 1 ar 2 dalis, duomenų žymes arba šiuos duomenis atblokuoja, jeigu jų statusas buvo panaikintas, nutrauktas arba atsisakyta jį pratęsti pagal Direktyvos 2011/95/ES 14 arba 19 straipsnį.

VI SKYRIUS

DUOMENŲ PALYGINIMO IR PERDAVIMO TEISĖSAUGOS TIKSLAIS PROCEDŪRA

19 straipsnis

Pirštų atspaudų duomenų palyginimo su Eurodac sistemos duomenimis procedūra

1. 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais 5 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos paskirtos institucijos gali pateikti tikrinančiajai institucijai motyvuotą elektroninį prašymą, kaip numatyta pagal 20 straipsnio 1 dalį, kartu su jų naudojamu registracijos numeriu perduoti per nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą pirštų atspaudų duomenis į centrinę sistemą siekiant juos palyginti. Gavusi tokį prašymą, tikrinančioji institucija tikrina, ar įvykdytos atitinkamai 20 arba 21 straipsnyje nustatytos prašymo palyginti duomenis teikimo sąlygos.

2. Jeigu 20 arba 21 straipsniuose nurodytos prašymo palyginti teikimo sąlygos įvykdytos, tikrinančioji institucija perduoda prašymą palyginti duomenis nacionalinei duomenų perdavimo įstaigai, kuri jį nusiųs į centrinę sistemą vadovaudamasi 9 straipsnio 3 ir 5 dalimis, kad duomenys būtų palyginti su centrinei sistemai pagal 9 straipsnio 1 dalį ir 14 straipsnio 2 dalį perduotais duomenimis.

3. Išimtiniais skubos atvejais, kai būtina užkirsti kelią gresiančiam teroristinės veikos ar kitos sunkios nusikalstamos veikos pavojui, tikrinančioji institucija gali perduoti palyginimo tikslais

pirštų atspaudų duomenis nacionalinei duomenų perdavimo įstaigai iš karto gavusi tokį prašymą iš paskirtos institucijos ir tik vėliau patikrinti, ar įvykdytos visos 20 straipsnyje arba 21 straipsnyje nurodytos prašymo palyginti sąlygos, taip pat ir aplinkybę, ar tai faktiškai buvo išimtinis skubos atvejis. Prašymą išnagrinėjus, be reikalo nedelsiant atliekamas *ex post* patikrinimas.

4. Jeigu vėliau patikrinus nustatoma, kad prieiga prie Eurodac sistemos duomenų suteikta neteisėtai, visos prieigą prie tokių duomenų turėjusios institucijos iš Eurodac sistemos perduotą informaciją ištrina ir apie tokį ištrynimą praneša tikrinančiajai institucijai.

20 straipsnis

Paskirtų institucijų prieigos prie Eurodac sistemos sąlygos

1. 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais paskirtos institucijos, neviršydamos savo įgaliojimų, gali pateikti motyvuotą elektroninį prašymą palyginti pirštų atspaudų duomenis su centrinėje sistemoje saugomais duomenimis tik jeigu atlikus palyginimą su toliau išvardytų duomenų bazių informacija nebuvo nustatyta duomenų subjekto tapatybė:

— valstybių narių pirštų atspaudų duomenų bazių;

— visų kitų valstybių narių pirštų atspaudų automatinį pirštų atspaudų identifikavimo sistemų pagal Sprendimą 2008/615/TVR, kai palyginimas techniškai prieinamas, nebent būtų pagrįstų priežasčių tikėti, kad palyginus su tokių sistemų informacija nebus nustatyta duomenų subjekto tapatybė. Tokios pagrįstos priežastys pateikiamos motyvuotame elektroniniame prašyme palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis, kurį paskirta institucija atsiunčia tikrinančiajai institucijai; ir

— Vizų informacinės sistemos, jei tenkinamos Sprendime 2008/633/TVR išdėstytos sąlygos tokiam palyginimui atlikti;

ir kai tenkinamos visos šios sąlygos:

a) palyginti duomenis reikia teisėsaugos tikslais – tai reiškia, kad kilo ypatingas susirūpinimas dėl visuomenės saugumo, dėl kurio ieškojimas duomenų bazėje yra proporcingas;

b) atlikti palyginimą būtina specifiniu atveju (pvz., sistemingi palyginimai neatliekami); ir

c) esama pagrįstų priežasčių manyti, kad atlikus palyginimą bus labai prisidėta prie bet kokios susijusios nusikalstamos veikos prevencijos, nustatymo ar ištyrimo. Tokių pagrįstų priežasčių pirmiausia esama tada, kai esama rimto įtarimo, kad teroristine ar kita sunkia nusikalstama veika įtariamas, ją įvykdęs asmuo ar jos auka patenka į kategoriją, kurią apima šis reglamentas.

2. Prašymai palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis teikiami tik dėl pirštų atspaudų duomenų.

21 straipsnis

Europolo prieigos prie Eurodac sistemos sąlygos

1. 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais Europolo paskirta institucija gali pateikti motyvuotą elektroninį prašymą palyginti pirštų atspaudų duomenis su centrinėje sistemoje saugomais duomenimis neviršydamą Europolo kompetencijos ir kai to reikia Europolo užduotims vykdyti, tik jeigu atlikus palyginimą su bet kuriose informacijos tvarkymo sistemose, kurios techniškai ir teisiškai prieinamos Europolui, saugomais pirštų atspaudų duomenimis nebuvo nustatyta duomenų subjekto tapatybė ir jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:

a) atlikti palyginimą būtina siekiant remti ir stiprinti valstybių narių veiksmus, susijusius su teroristinių ar kitų sunkių nusikalstamų veikų, kurias tirti įgaliotas Europolas, prevencija, nustatymu ar ištyrimu – tai reiškia, kad kilo ypatingas susirūpinimas dėl visuomenės saugumo, dėl kurio ieškojimas duomenų bazėje yra proporcingas;

b) atlikti palyginimą būtina specifiniu atveju (pvz., sistemingi palyginimai neatliekami); ir

c) esama pagrįstų priežasčių manyti, kad atlikus palyginimą bus labai prisidėta prie bet kokios susijusios nusikalstamos veikos prevencijos, nustatymo ar ištyrimo. Tokių pagrįstų priežasčių pirmiausia esama tada, kai esama rimto įtarimo, kad teroristine ar kita sunkia nusikalstama veika įtariamas, ją įvykdęs asmuo ar jos auka patenka į kategoriją, kurią apima šis reglamentas.

2. Prašymai palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis teikiami tik siekiant palyginti pirštų atspaudų duomenis.

3. Informaciją, gautą palyginus duomenis su Eurodac sistemos duomenimis, Europolas gali tvarkyti tik gavęs kilmės valstybės narės leidimą. Leidimas suteikiamas per tos valstybės narės nacionalinį Europolo padalinį.

22 straipsnis

Paskirtų institucijų, tikrinančiųjų institucijų ir nacionalinių duomenų perdavimo įstaigų ryšiai

1. Nedarant poveikio 26 straipsniui, visi paskirtų institucijų, tikrinančiųjų institucijų ir nacionalinių duomenų perdavimo įstaigų ryšiai turi būti saugūs ir palaikomi elektroniniu būdu.

2. Valstybės narės 1 straipsnio 2 dalyje išdėstytais tikslais skaitmeniniu būdu apdoroja pirštų atspaudus ir juos perduoda I priede nurodytu duomenų formatu, kad duomenis būtų galima palyginti kompiuterizuotos pirštų atspaudų atpažinimo sistemos priemonėmis.

VII SKYRIUS

DUOMENŲ TVARKYMAS, DUOMENŲ APSAUGA IR ATSAKOMYBĖ

23 straipsnis

Atsakomybė už duomenų tvarkymą

1. Kilmės valstybė narė yra atsakinga už tai, jog būtų užtikrinta, kad:

a) pirštų atspaudai būtų imami teisėtai;

b) pirštų atspaudų duomenys ir kiti duomenys, nurodyti 11 straipsnyje, 14 straipsnio 2 dalyje ir 17 straipsnio 2 dalyje, būtų teisėtai perduodami į centrinę sistemą;

c) į centrinę sistemą perduodami duomenys būtų tikslūs ir atnaujinti;

d) nepanaikinant agentūros atsakomybės, duomenys centrinėje sistemoje būtų įrašomi, saugomi, taisomi ir ištrinami teisėtai;

e) iš centrinės sistemos perduoti pirštų atspaudų duomenų lyginimo rezultatai būtų tvarkomi teisėtai.

2. Pagal 34 straipsnį kilmės valstybė narė užtikrina šio straipsnio 1 dalyje nurodytų duomenų saugumą prieš perduodama ir perduodama juos į centrinę sistemą, taip pat iš centrinės sistemos gaunamų duomenų saugumą.

3. Kilmės valstybė narė yra atsakinga už galutinį duomenų identifikavimą pagal 25 straipsnio 4 dalį.

4. Agentūra užtikrina, kad centrinė sistema būtų valdoma pagal šio reglamento nuostatas. Visų pirma agentūra:

- a) patvirtina priemones, užtikrinančias, kad su centrine sistema dirbantys asmenys joje įrašytus duomenis tvarkytų tik pagal Eurodac sistemos paskirtį, nustatytą 1 straipsnyje;
- b) imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų centrinės sistemos saugumą pagal 34 straipsnį;
- c) užtikrina, kad tik leidimą dirbti su centrine sistema turintys asmenys turėtų prie jos prieigą, nepažeidžiant Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno kompetencijos.

Agentūra Europos Parlamentą ir Tarybą bei Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną informuoja apie priemones, kurių ji imasi pagal pirmą pastraipą.

24 straipsnis

Perdavimas

1. Pirštų atspaudai yra skaitmeniniu būdu apdorojami ir perduodami I priede nurodytu duomenų formatu. Kad centrinė sistema efektyviai veiktų, agentūra nustato techninius reikalavimus, pagal kuriuos valstybės narės duomenų formatą perduoda į centrinę sistemą ir atvirkščiai. Agentūra užtikrina, kad kompiuterizuota pirštų atspaudų atpažinimo sistema galėtų lyginti valstybių narių perduotus pirštų atspaudų duomenis.

2. Valstybės narės 11 straipsnyje, 14 straipsnio 2 dalyje ir 17 straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis perduoda elektroniniu būdu. 11 straipsnyje ir 14 straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys automatiškai įrašomi centrinėje sistemoje. Kad centrinė sistema efektyviai veiktų, agentūra nustato techninius reikalavimus, užtikrinančius, kad duomenys elektroniniu būdu galėtų būti tinkamai perduodami iš valstybių narių į centrinę sistemą ir atvirkščiai.

3. Pagal 11 straipsnio d punktą, 14 straipsnio 2 dalies d punkte, 17 straipsnio 1 dalyje ir 19 straipsnio 1 dalyje nurodytą registracijos numerį turi būti galima tiksliai susieti duomenis su vienu konkrečiu asmeniu ir su tuos duomenis perduodančia valstybe nare. Be to, pagal jį turi būti galima nustatyti, ar tokie duomenys yra susiję su 9 straipsnio 1 dalyje, 14 straipsnio 1 dalyje arba 17 straipsnio 1 dalyje nurodytu asmeniu.

4. Registracijos numeris prasideda atpažinimo raide arba raidėmis, pagal kurias laikantis I priede nurodytos normos yra nustatoma duomenis perduodanti valstybė narė. Po atpažinimo raidės ar raidžių eina asmens arba prašymo kategoriją žymintis skaitmuo. „1“ žymi duomenis, susijusius su 9 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, „2“ – su 14 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, „3“ – su 17 straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis, „4“ – su 20 straipsnyje nurodytais prašymais, „5“ – su 21 straipsnyje nurodytais prašymais, „9“ – su 29 straipsnyje nurodytais prašymais.

5. Agentūra nustato technines procedūras, būtinas, kad valstybės narės galėtų užtikrinti, kad centrinė sistema gautų tiksliai apibrėžtus duomenis.

6. Centrinė sistema kuo skubiau patvirtina perduotų duomenų gavimą. Tuo tikslu agentūra nustato būtinus techninius reikalavimus, užtikrinančius, kad paprašius valstybės narės gautų gavimo patvirtinimą.

25 straipsnis

Lyginimas ir rezultatų perdavimas

1. Valstybės narės užtikrina tinkamos kokybės pirštų atspaudų duomenų perdavimą, kad juos būtų galima lyginti naudojantis kompiuterizuota pirštų atspaudų atpažinimo sistema. Kad centrinės sistemos lyginimo rezultatai būtų labai tikslūs, agentūra apibrėžia tinkamą perduodamų pirštų atspaudų duomenų kokybę. Centrinė sistema kuo skubiau patikrina perduotų pirštų atspaudų duomenų kokybę. Jei pirštų atspaudų duomenys netinkami lyginti naudojant kompiuterizuotą pirštų atspaudų atpažinimo sistemą, centrinė sistema informuoja atitinkamą valstybę narę. Ta valstybė narė tuomet perduoda tinkamos kokybės pirštų atspaudų duomenis, naudodamasi tuo pačiu ankstesnių pirštų atspaudų duomenų registracijos numeriu.

2. Centrinė sistema lyginimus atlieka tokia seka, kokia gauna prašymus. Kiekvienas prašymas patenkinamas per 24 valandas. Valstybė narė dėl priežasčių, susijusių su nacionalinės teisės aktais, gali prašyti, kad lyginimai būtų atlikti ypatingos skubos tvarka per vieną valandą. Jei laikytis tokių terminų negalima dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo agentūros, centrinė sistema prašymą apdoroja pirmenybės tvarka, kai tik tos aplinkybės išnyksta. Tokiais atvejais, kad centrinės sistemos veikla būtų efektyvi, agentūra nustato kriterijus, užtikrinančius prašymų patenkinimo pirmenybės tvarką.

3. Kad centrinės sistemos veikla būtų efektyvi, agentūra nustato taikomą gautų duomenų apdorojimo ir lyginimo rezultatų perdavimo tvarką.

4. Lyginimo rezultatus nedelsiant tikrina priimančiosios valstybės narės daktiloskopijos ekspertas, kaip apibrėžta pagal jos nacionalines taisykles, kvalifikuotas būtent šiame reglamente numatytų pirštų atspaudų palyginimo tipų srityje. Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais galutinį identifikavimą atlieka kilmės valstybė narė, bendradarbiaudama su atitinkamomis kitomis valstybėmis narėmis pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 34 straipsnį.

Iš centrinės sistemos gauta informacija, susijusi su kitais nepatikimais pripažintais duomenis, ištrinama tuojau pat, kai tik nustatomas tų duomenų nepatikimumas.

5. Kai per galutinį identifikavimą pagal šio straipsnio 4 dalį paaiškėja, kad iš centrinės sistemos gautas netikslus lyginimo rezultatas ir palyginti atsiųsti pirštų atspaudų duomenys nesutampa, valstybė narė nedelsdama ištrina palyginimo rezultatą ir kuo skubiau bei ne vėliau negu praėjus trims darbo dienoms apie tai praneša Komisijai ir agentūrai.

26 straipsnis

Valstybių narių ir centrinės sistemos ryšio palaikymas

Duomenys iš valstybių narių į centrinę sistemą ir atvirkščiai perduodami naudojantis ryšių infrastruktūra. Kad centrinės sistemos veikla būtų efektyvi, agentūra nustato naudojimuisi ryšių infrastruktūra reikalingas technines procedūras.

27 straipsnis

Prieiga prie Eurodac sistemoje įrašytų duomenų, jų taisymas arba ištrynimasis

1. Kilmės valstybė narė turi prieigą prie duomenų, kuriuos ji yra perdavusi ir kurie yra įrašyti į centrinę sistemą pagal šį reglamentą.

Jokia valstybė narė negali nei atlikti paieškų kitos valstybės narės perduotuose duomenyse, nei gauti tokių duomenų, išskyrus duomenis, atsiradusius dėl 9 straipsnio 5 dalyje nurodyto lyginimo.

2. Valstybių narių valdžios institucijos, kurios pagal šio straipsnio 1 dalį turi prieigą prie centrinėje sistemoje įrašytų duomenų, yra tos valdžios institucijos, kurias 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais paskiria kiekviena valstybė narė. Atliekant tą paskyrimą apibrėžiamas konkretus padalinys, atsakingas už užduočių, susijusių su šio reglamento taikymu, vykdymą. Tokių padalinių sąrašą ir vėlesnius jo pakeitimus kiekviena valstybė nedelsdama perduoda Komisijai ir agentūrai. Agentūra

suvestinį sąrašą skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Pakeitimų atveju agentūra kartą per metus internetu skelbia atnaujintą suvestinį sąrašą.

3. Tik kilmės valstybė narė turi teisę keisti į centrinę sistemą perduotus duomenis, tokius duomenis taisydama ar papildydama, arba juos ištrinti, nedarant poveikio ištrynimui, atliekamam pagal 12 straipsnio 2 dalį arba 16 straipsnio 1 dalį.

4. Jei kuri nors valstybė narė ar agentūra turi įrodymų, kad centrinėje sistemoje įrašyti duomenys yra faktiškai netikslūs, jos kuo skubiau praneša tai kilmės valstybei narei.

Jei kuri nors valstybė narė turi įrodymų, kad duomenys į centrinę sistemą buvo įrašyti pažeidžiant šį reglamentą, ji kuo skubiau praneša agentūrai, Komisijai ir kilmės valstybei narei. Kilmės valstybė narė atitinkamus duomenis patikrina ir prireikus nedelsdama juos pakeičia arba ištrina.

5. Agentūra centrinėje sistemoje įrašytų duomenų neperduoda ir neleidžia gauti jokios trečiosios šalies valdžios institucijoms. Šis draudimas netaikomas tokius duomenis perduodant trečiosioms šalims, kuriose taikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013.

28 straipsnis

Duomenų apdorojimo operacijų registracija

1. Agentūra registruoja visas centrinėje sistemoje atliekamas duomenų apdorojimo operacijas. Registravimo įrašuose nurodomas kreipimosi tikslas, data ir laikas, perduoti duomenys, užklausa naudoti duomenys bei duomenis įvedančio ar duomenų ieškančio padalinio pavadinimas ir atsakingi asmenys.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įrašai gali būti naudojami tik duomenų apdorojimo leistinumui kontrolei duomenų apsaugos požiūriu, taip pat siekiant užtikrinti duomenų saugumą pagal 34 straipsnį. Įrašai turi būti deramomis priemonėmis saugomi nuo nesankcionuotos prieigos ir po vienerių metų nuo to momento, kai baigėsi 12 straipsnio 1 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalyje nurodytas saugojimo laikotarpis, ištrinami, nebent jie yra reikalingi jau prasidėjusioms priežiūros procedūroms.

3. 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad savo nacionalinėje sistemoje pasiektų šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus tikslus. Be to, kiekviena valstybė narė tinkamai registruoja įgaliotų darbuotojų atliekamas duomenų įvedimo ir paieškos operacijas.

29 straipsnis

Duomenų subjekto teisės

1. Asmenį, kuriam taikomos 9 straipsnio 1 dalis, 14 straipsnio 1 dalis ar 17 straipsnio 1 dalis, kilmės valstybė narė raštu, o prireikus žodžiu kalba, kurią jis supranta arba kurią, kaip galima pagrįstai manyti, supranta, informuoja apie:

- a) duomenų valdytojo, kaip apibrėžta Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio d punkte, ir jo atstovo, jei toks yra, tapatybę;
- b) tikslą, kuriuo jo duomenys bus apdorojami Eurodac sistemoje, įskaitant Reglamento (ES) Nr. 604/2013 tikslų aprašymą, pagal jo 4 straipsnį, ir suprantamą faktą, kad valstybės narės ir Europolas gali naudotis Eurodac sistema teisėsaugos tikslais, paaiškinimą vartojant aiškią ir paprastą kalbą;
- c) duomenų gavėjus;
- d) jei tai asmuo, kuriam taikoma 9 straipsnio 1 dalis arba 14 straipsnio 1 dalis, – prievolę paimti jo pirštų atspaudus;
- e) teisę susipažinti su duomenimis apie jį ir teisę prašyti ištaisyti neteisingus jo duomenis arba ištrinti neteisėtai apdorotus jo duomenis, taip pat teisę gauti informaciją apie naudojimosi šiomis teisėmis tvarką, įskaitant 30 straipsnio 1 dalyje nurodyto duomenų valdytojo ir nacionalinių priežiūros institucijų duomenis ryšiams.

2. Asmeniui, kuriam taikomas 9 straipsnio 1 dalis arba 14 straipsnio 1 dalis, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija teikiama tuo metu, kai imami jo pirštų atspaudai.

Asmeniui, kuriam taikoma 17 straipsnio 1 dalis, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija teikiama ne vėliau, negu su tuo asmeniu susiję duomenys yra perduodami į centrinę sistemą. Tas įpareigojimas netaikomas tais atvejais, kai teikti tokią informaciją yra neįmanoma arba kai tam reikalinga neproporcingai daug pastangų.

Kai asmuo, kuriam taikoma 9 straipsnio 1 dalis, 14 straipsnio 1 dalis ir 17 straipsnio 1 dalis, yra nepilnametis, valstybės narės informaciją suteikia jo amžiui tinkamu būdu.

3. Bendra atmintinė, kurioje būtų nurodyta bent šio straipsnio 1 dalyje ir Reglamento (ES) Nr. 604/2013 4

straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, parengiama laikantis to reglamento 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos.

Atmintinė turi būti aiški ir paprasta, parengta kalba, kurią atitinkamas asmuo supranta arba kurią, kaip galima pagrįstai manyti, supranta.

Atmintinė parengiama taip, kad valstybės narės galėtų į ją įtraukti papildomą su valstybe nare susijusią informaciją. Ši su valstybe nare susijusi informacija apima bent duomenų subjekto teises, nacionalinių priežiūros institucijų pagalbos galimybę, taip pat duomenų valdytojo ir nacionalinių priežiūros institucijų kontaktinius duomenis.

4. Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais kiekvienoje valstybėje narėje kiekvienas duomenų subjektas pagal tos valstybės įstatymus, kitus teisės aktus ir procedūras gali naudotis Direktyvos 95/46/EB 12 straipsnyje nustatytomis teisėmis.

Nepanaikinant įpareigojimo teikti kitą informaciją pagal Direktyvos 95/46/EB 12 straipsnio a punktą, duomenų subjektas turi teisę gauti pranešimą apie su juo susijusius duomenis, įrašytus centrinėje sistemoje, ir apie valstybę narę, perdavusią juos į centrinę sistemą. Tokią galimybę susipažinti su duomenimis gali suteikti tik valstybė narė.

5. 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais kiekvienoje valstybėje narėje kiekvienas asmuo gali reikalauti, kad faktų neatitinkantys duomenys būtų ištaisyti arba kad neteisėtai įrašyti duomenys būtų ištrinti. Nepagrįstai nedelsdama duomenis ištaiso ir ištrina juos perdavusi valstybė narė, laikydamasi savo įstatymų, kitų teisės aktų ir procedūrų.

6. 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais, jei teise reikalauti ištaisyti ir ištrinti duomenis naudojamos ne duomenis perdavusioje valstybėje narėje, tos valstybės narės valdžios institucijos susisiečia su valstybės narės ar valstybių narių, pateikusių duomenis, valdžios institucijomis, kad ši valstybė ar šios valstybės galėtų patikrinti duomenų tikslumą bei jų perdavimo ir įrašymo į centrinę sistemą teisėtumą.

7. 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais, jei pasirodo, kad centrinėje sistemoje įrašyti duomenys neatitinka faktų arba buvo įrašyti neteisėtai, tuos duomenis perdavusi valstybė narė juos ištaiso arba ištrina pagal 27 straipsnio 3 dalį. Pernelyg nedelsdama ta valstybė narė duomenų subjektui raštu patvirtina, kad ji ėmėsi veiksmų su juo susijusiems duomenims ištaisyti ar ištrinti.

8. 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais, jei duomenis perdavusi valstybė narė nesutinka, kad centrinėje sistemoje įrašyti duomenys neatitinka faktų arba buvo įrašyti neteisėtai, nepagrįstai nedelsdama ji duomenų subjektui raštu paaiškina, kodėl nesiruošia tų duomenų ištaisyti ar ištrinti.

Ta valstybė narė duomenų subjektui taip pat pateikia informaciją, kokių priemonių jis gali imtis, jei nesutinka su pateiktu paaiškinimu. Taip pat pateikiama informacija apie tai, kaip pareikšti ieškinį arba atitinkamais atvejais – paduoti skundą tos valstybės narės kompetentingoms institucijoms ar teismams, ir apie finansinę ar kitą pagalbą, kurią galima gauti pagal tos valstybės narės įstatymus, kitus teisės aktus ir procedūras.

9. Kiekviename prašyme, pateiktame remiantis 4 ir 5 dalimis, nurodomi visi duomenys, būtini duomenų subjektui identifikuoti, įskaitant pirštų atspaudus. Tokie duomenys naudojami tik tam, kad būtų leista naudotis 4 ir 5 dalyse nurodytomis teisėmis, o paskui nedelsiant ištrinami.

10. Valstybių narių kompetentingos institucijos aktyviai bendradarbiauja, siekdamos skubiai įgyvendinti 5, 6 ir 7 dalyse nustatytas teises.

11. Kai asmuo prašo pateikti jo duomenis pagal 4 dalį, kompetentinga institucija rašytiniame dokumente užfiksuoja, kad toks prašymas buvo pateiktas ir kaip jis buvo išnagrinėtas, ir ji nedelsdama tą dokumentą pateikia nacionalinėms priežiūros institucijoms.

12. Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais kiekvienoje valstybėje narėje nacionalinė priežiūros institucija padeda duomenų subjektui pagal Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 4 dalį naudotis savo teisėmis šiam pateikus prašymą.

13. Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais duomenis perdavusios valstybės narės nacionalinė priežiūros institucija ir valstybės narės, kurioje yra duomenų subjektas, nacionalinė priežiūros institucija padeda ir paprašytos jam pataria, kaip pasinaudoti teise reikalauti ištaisyti ar ištrinti duomenis. Šiuo tikslu abi nacionalinės priežiūros institucijos tarpusavyje bendradarbiauja. Tokios pagalbos prašymai gali būti pateikiami valstybės narės, kurioje yra duomenų subjektas, nacionalinei priežiūros institucijai, kuri tuos prašymus perduoda duomenis perdavusios valstybės narės institucijai.

14. Kiekvienoje valstybėje narėje kiekvienas asmuo gali pagal tos valstybės įstatymus, kitus teisės aktus ir procedūras pareikšti ieškinį arba atitinkamais atvejais paduoti skundą tos valstybės

kompetentingoms institucijoms ar teismams, jei jam neleidžiama naudotis šio straipsnio 4 dalyje nustatyta prieigos teise.

15. Kiekvienas asmuo pagal duomenis perdavusios valstybės narės įstatymus, kitus teisės aktus ir procedūras gali pareikšti ieškinį arba atitinkamais atvejais paduoti skundą tos valstybės kompetentingoms institucijoms arba teismams dėl centrinėje sistemoje įrašytų su juo susijusių duomenų, kad pasinaudotų savo teisėmis pagal šio straipsnio 5 dalį. Nacionalinių priežiūros institucijų pareiga pagal 13 dalį padėti ir paprašius patarti duomenų subjektui išlieka per visą ieškinio ar skundo nagrinėjimo procedūrą.

30 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų atliekama priežiūra

1. Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje išdėstytais tikslais kiekviena valstybė narė nustato, kad pagal Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 1 dalį paskirta nacionalinė priežiūros institucija ar institucijos pagal jos atitinkamą nacionalinę teisę nepriklausomai prižiūrėtų, ar atitinkama valstybė narė teisėtai pagal šį reglamentą apdoroja ir perduoda asmens duomenis į centrinę sistemą.

2. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad nacionalinė priežiūros institucija turėtų galimybę gauti asmenų, turinčių pakankamai žinių apie pirštų atspaudų duomenis, konsultaciją.

31 straipsnis

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno atliekama priežiūra

1. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas užtikrina, kad visa su Eurodac sistema susijusi asmens duomenų tvarkymo veikla, visų pirma agentūros veikla, būtų atliekama laikantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 ir šio reglamento.

2. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas užtikrina, kad agentūros vykdomos asmens duomenų tvarkymo veiklos auditas būtų atliekamas ne rečiau kaip kas trejus metus laikantis tarptautinių audito standartų. Audito ataskaita siunčiama Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai, agentūrai ir nacionalinėms priežiūros institucijoms. Agentūrai suteikiama galimybė prieš patvirtinant ataskaitą pateikti pastabas.

32 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno bendradarbiavimas

1. Nacionalinės priežiūros institucijos ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas, neviršydami savo kompetencijos ribų, aktyviai bendradarbiauja savo kompetencijos srityje ir užtikrina koordinuotą Eurodac sistemos priežiūrą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nepriklausoma įstaiga kasmet atliktų asmens duomenų tvarkymo 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais auditą vadovaudamasi 33 straipsnio 2 dalimi, įskaitant motyvuotų elektroninių prašymų pavyzdžio analizę.

Audito medžiaga pridedama prie valstybių narių metinės ataskaitos, kuri nurodyta 40 straipsnio 7 dalyje.

3. Neviršydami savo kompetencijos ribų, nacionalinės priežiūros institucijos ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas prirėkęs keičiasi reikšminga informacija, teikia tarpusavio pagalbą atliekant auditą ar patikrinimus, vertina šio reglamento aiškinimo ar taikymo sunkumus, analizuoja su nepriklausomos priežiūros vykdymu ar naudojimusi duomenų subjektų teisėmis susijusias problemas, rengia suderintus bendrų problemų sprendimo variantų pasiūlymus ir populiarina subjektų teises, susijusias su duomenų apsauga.

4. 3 dalyje nustatytu tikslu nacionalinės priežiūros institucijos ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas susitinka ne rečiau kaip du kartus per metus. Šių susitikimų išlaidas dengia ir susitikimus organizuoja Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas. Darbo tvarkos taisyklės priimamos per pirmąjį susitikimą. Prirėkęs kartu rengiami kiti darbo metodai. Bendra veiklos ataskaita kas dvejus metus siunčiama Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir agentūrai.

33 straipsnis

Teisėsaugos tikslais tvarkomų asmens duomenų apsauga

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad pagal nacionalinę teisę priimtos nuostatos, kuriomis įgyvendinamas Pamininis sprendimas 2008/977/TVR, taip pat būtų taikomos jų nacionalinėms institucijoms tvarkant asmens duomenis šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais.

2. Asmens duomenų tvarkymo, kurį valstybės narės šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais atlieka pagal šį reglamentą, įskaitant jų perdavimą Eurodac sistemai ir iš jos, teisėtumo stebėseną vykdo nacionalinės priežiūros institucijos, paskirtos pagal Pamininį sprendimą 2008/977/TVR.

3. Europolas asmens duomenis pagal šį reglamentą tvarko laikydamasis Sprendimo 2009/371/TVR ir jį stebi nepriklausoma duomenų apsaugos išorės priežiūros institucija. Europolui pagal šį reglamentą tvarkant asmens duomenis taikomas to sprendimo 30 straipsnis, 31 straipsnis ir 32 straipsnis. Nepriklausoma duomenų apsaugos išorės priežiūros institucija užtikrina, kad nebūtų pažeistos asmens teisės.

4. Pagal šį reglamentą iš Eurodac sistemos 1 straipsnio 2 dalies tikslais gauti asmens duomenys tvarkomi tik konkretaus

atvejo, su kuriuo susijusių duomenų yra paprašiusi valstybė narė ar Europolas, prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais.

5. Centrinė sistema, paskirtosios ir tikrinančios institucijos ir Europolas saugo paieškų įrašus, kad nacionalinės duomenų apsaugos institucijos ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas galėtų stebėti, ar tvarkant duomenis laikomasi Sąjungos duomenų apsaugos taisyklių – taip pat ir įrašų išsaugojimo tikslu, kad būtų galima rengti 40 straipsnio 7 dalyje nurodytas metines ataskaitas. Kai tikslas nėra toks, asmens duomenys, taip pat paieškų įrašai po vieno mėnesio ištrinami iš visų nacionalinių ir Europolo rinkmenų, nebent duomenys reikalingi vykstančio konkretaus baudžiamojo tyrimo, dėl kurio jų yra paprašiusi valstybė narė arba Europolas, tikslais.

34 straipsnis

Duomenų saugumas

1. Kilmės valstybė narė duomenų saugumą užtikrina prieš ir per jų perdavimą į centrinę sistemą.

2. Kiekviena valstybė narė priima būtinas priemones, susijusias su visais jos kompetentingų institucijų pagal šį reglamentą tvarkytais duomenimis, įskaitant saugumo planą, siekdama:

- a) fiziškai apsaugoti duomenis, be kita ko, parengdama nenumatytų atvejų planus ypatingos svarbos infrastruktūrai apsaugoti;
- b) užkirsti kelią leidimo neturinčių asmenų prieigai prie nacionalinių įrenginių, kuriuose valstybė narė atlieka operacijas pagal Eurodac sistemos paskirtį (patekimo kontrolę);
- c) užkirsti kelią neteisėtam duomenų laikmenų skaitymui, kopijavimui, keitimui arba pašalinimui (duomenų laikmenų kontrolę);
- d) užkirsti kelią nesankcionuotam duomenų įrašymui ir nesankcionuotam saugomų asmens duomenų tikrinimui, keitimui arba ištrynimui (saugojimo kontrolę);
- e) užkirsti kelią nesankcionuotam duomenų apdorojimui Eurodac sistemoje ir kitoms nesankcionuoto Eurodac sistemoje apdorotų asmens duomenų keitimo arba ištrynimo operacijoms (duomenų įvedimo kontrolę);
- f) užtikrinti, kad asmenys, kuriems suteikta prieiga prie Eurodac sistemos, turėtų prieigą tik prie prieigos leidime nurodytų duomenų ir naudotų asmeninius arba unikalios naudotojo tapatybės kodus ir slaptus prieigos būdus (prieigos prie duomenų kontrolę);

- g) užtikrinti, kad visos institucijos, kurioms suteikta prieiga prie Eurodac sistemos, sukurtų profilius, kuriuose būtų aprašytos asmenų, turinčių prieigą prie duomenų ir galinčių duomenis įrašyti, atnaujinti, ištrinti ir atlikti jų paiešką, funkcijos bei atsakomybė, bei, gavus Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnyje ir Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 25 straipsnyje nurodytų nacionalinių priežiūros institucijų prašymą, nedelsdamos joms pateiktų tuos profilius (darbuotojų profiliai), ir bet kurią kitą susijusią informaciją, kurios tos institucijos gali pareikalauti priežiūros tikslais;
- h) užtikrinti galimybę patikrinti ir nustatyti, kurioms institucijoms asmens duomenys gali būti perduodami naudojantis duomenų perdavimo įranga (perdavimo kontrolė);
- i) užtikrinti galimybę patikrinti ir nustatyti, kokie duomenys, kada, kieno ir koku tikslu buvo apdoroti Eurodac sistemoje (duomenų registravimo kontrolė);
- j) užkirsti kelią nesankcionuotam asmens duomenų skaitymui, kopijavimui, keitimui ar ištyrinimui, kai duomenys perduodami į Eurodac sistemą arba iš jos ir vežamos duomenų laikmenos, visų pirma taikant tinkamus šifravimo būdus (transportavimo kontrolė);
- k) prižiūrėti šioje dalyje nurodytų saugumo priemonių veiksmingumą ir imtis reikiamų su vidaus priežiūra susijusių organizacinių priemonių siekiant, kad būtų laikomasi šio reglamento reikalavimų (savikontrolė) ir per 24 valandas būtų automatiškai nustatomi bet kokie svarbūs įvykiai, kurie susiję su b–j punktuose išvardytų priemonių taikymu ir kurie gali būti saugumo incidento buvimo ženklas.

3. Valstybės narės informuoja agentūrą apie jų sistemose nustatytus saugumo incidentus. Apie saugumo incidentus agentūra informuoja valstybes nares, Europolą ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną. Įvykus saugumo incidentui susijusios valstybės narės, agentūra ir Europolas bendradarbiauja.

4. Agentūra imasi reikiamų priemonių, kad pasiektų šio straipsnio 2 dalyje nustatytus Eurodac sistemos veikimo tikslus, įskaitant saugumo plano priėmimą.

35 straipsnis

Draudimas perduoti duomenis trečiosioms šalims, tarptautinėms organizacijoms arba privatiems subjektams

1. Valstybės narės arba Europolas pagal šį reglamentą iš centrinės duomenų bazės gautų asmens duomenų neperduoda ir jų neleidžia gauti trečiosioms šalims, tarptautinėms organizacijoms

arba privatiems subjektams, išsteigusiems Sąjungoje ar už jos ribų. Šis draudimas taip pat taikomas, jei tie duomenys toliau tvarkomi nacionaliniu lygmeniu arba tarp valstybių narių, kaip nustatyta pagal Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 2 straipsnio b punktą.

2. Valstybėje narėje gauti asmens duomenys, kuriais valstybės narės keičiasi nustačius atitiktį, gautą 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais, neperduodami trečiosioms šalims, jei esama didelės rizikos, kad atlikus tokį perdavimą duomenų subjektas gali būti kankinamas, su juo gali būti nežmonišškai ir žeminamai elgiamasi arba jis gali būti baudžiamas ar kitaip pažeidžiamas jo pagrindinės teisės.

3. Taikant 1 ir 2 dalyse nurodytą draudimą nedaromas poveikis valstybių narių teisei perduoti tokius duomenis trečiosioms šalims, kurioms taikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013.

36 straipsnis

Protokolavimas ir dokumentavimas

1. Kiekviena valstybė narė ir Europolas užtikrina, kad visos duomenų tvarkymo operacijos, 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais atliktos pagal prašymus palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis, būtų protokoluojamos ir dokumentuojamos, siekiant patikrinti prašymo priimtinumą, duomenų tvarkymo teisėtumą, užtikrinti duomenų vientisumą bei saugumą ir savikontrolę.

2. Protokole arba dokumente visada nurodoma:

a) tikslus prašymo palyginti duomenis tikslas, įskaitant atitinkamos teroristinės ar kitos sunkios nusikalstamos veikos pobūdį, o Europolo atveju – tikslus prašymo palyginti duomenis tikslas;

b) pateiktos pagrįstos priežastys neatlikti palyginimų su kitų valstybių narių duomenimis pagal Sprendimą 2008/615/TVR, kaip nustatyta remiantis šio reglamento 20 straipsnio 1 dalimi;

c) nacionalinės bylos numeris;

d) nacionalinės duomenų perdavimo įstaigos į centrinę sistemą perduoto prašymo palyginti duomenis data ir tikslus laikas;

e) prašymą duomenų palyginimo tikslais suteikti prieigą pateikusių institucijos pavadinimas ir tokį prašymą pateikusių duomenis tvarkiusio atsakingo asmens vardas ir pavardė;

f) prireikus būtinybė taikyti 19 straipsnio 3 dalyje nurodytą skubos tvarką ir sprendimas dėl vėlesnio patikrinimo;

g) palyginimui naudoti duomenys;

h) pagal nacionalines taisykles arba Sprendimą 2009/371/TVR – paiešką atlikusio pareigūno ir atlikti paiešką arba teikti prašymą nurodžiusio pareigūno identifikavimo ženklas.

3. Protokolai ir dokumentai naudojami tik duomenų tvarkymo teisėtumo stebėsenai ir siekiant užtikrinti duomenų vientisumą ir saugumą. 40 straipsnyje nurodytai priežiūrai ir vertinimui gali būti naudojami tik tokie protokolai, kuriuose nėra asmens duomenų. Už prašymų priimtumo tikrinimą, duomenų tvarkymo teisėtumo stebėseną ir duomenų vientisumą ir saugumą atsakingos kompetentingos nacionalinės priežiūros institucijos, vykdydamos savo pareigas, gali, pateikusias prašymą, su tais protokolais susipažinti.

37 straipsnis

Atsakomybė

1. Kiekvienas asmuo arba kiekviena valstybė narė, patyrę žalą dėl neteisėtus duomenų tvarkymo operacijos ar kokio nors veiksmo, nesuderinamo su šiuo reglamentu, turi teisę iš valstybės narės, atsakingos už tą padarytą žalą, gauti žalos atlyginimą. Ta valstybė narė iš dalies arba visiškai atleidžiama nuo atsakomybės, jei ji įrodo, kad ji nėra atsakinga už įvykį, dėl kurio buvo padaryta ta žala.

2. Jei dėl to, kad valstybė narė nesilaiko savo pareigų pagal šį reglamentą, padaroma žala centrinei sistemai, ta valstybė narė yra atsakinga už tą žalą, nebent agentūra arba kita valstybė narė nesiėmė deramų priemonių, kad užkirstų kelią tokiai žalai arba kuo labiau sumažintų jos padarinius.

3. Žalos atlyginimo reikalavimus valstybei narei už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą žalą reglamentuoja pažeidimu kaltinamos valstybės narės nacionalinės teisės nuostatos.

VIII SKYRIUS

REGLAMENTO (ES) Nr. 1077/2011 DALINIAI PAKEITIMAI

38 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1077/2011 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011 iš dalies keičiamas taip:

1) 5 straipsnis pakeičiamas taip:

„5 straipsnis

Su Eurodac sistema susijusios užduotys

Eurodac sistemos atžvilgiu agentūra vykdo:

a) užduotis, kurios jai pavestos 26 birželio 2013 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo, siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo sukuriami valstybės narės, atsakingos už vienoje iš valstybių narių trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis (*); ir

b) užduotis, susijusias su techninio Eurodac sistemos naudojimo mokymais.

(*) OL L 180, 29.6.2013, p. 1.“;

2) 12 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) u ir v punktai pakeičiami taip:

„u) patvirtina metinę Eurodac centrinės sistemos veiklos ataskaitą pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013 40 straipsnio 1 dalį;

v) teikia pastabas dėl Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno audito ataskaitų pagal Reglamento (EB) Nr. 1987/2006 45 straipsnio 2 dalį bei Reglamento (EB) Nr. 767/2008 42 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 603/2013 31 straipsnio 2 dalį ir užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų atsižvelgiant į tų auditų rezultatus;“;

b) x punktas pakeičiamas taip:

„x) renka Eurodac centrinės sistemos statistinius veiklos duomenis pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013 8 straipsnio 2 dalį;“;

c) z punktas pakeičiamas taip:

„z) užtikrina, kad kasmet būtų skelbiamas padalinių sąrašas pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013 27 straipsnio 2 dalį;“;

3) 15 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Europolas ir Eurojustas gali stebėtojo teisėmis dalyvauti valdybos posėdžiuose, kuriuose svarstomas su SIS II susijęs klausimas dėl Sprendimo 2007/533/TVR taikymo. Europolas ir Eurojustas gali stebėtojo teisėmis dalyvauti valdybos posėdžiuose, kuriuose svarstomas su SIS II susijęs klausimas dėl Sprendimo 2007/533/TVR taikymo. Europolas stebėtojo teisėmis taip pat gali dalyvauti valdybos posėdžiuose, kuriuose svarstomas su VIS susijęs klausimas dėl Sprendimo 2008/633/TVR taikymo arba su Eurodac sistema susijęs klausimas dėl Reglamento (ES) Nr. 603/2013 taikymo.“;

4) 17 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 5 dalies g punktas pakeičiamas taip:

„g) nedarydamas poveikio Pareigūnų tarnybos nuostatų 17 straipsniui, nustato konfidencialumo reikalavimus, kad būtų laikomasi Reglamento (EB) Nr. 1987/2006 17 straipsnio, Sprendimo 2007/533/TVR 17 straipsnio, Reglamento (EB) Nr. 767/2008 26 straipsnio 9 dalies ir Reglamento (ES) Nr. 603/2013 4 straipsnio 4 dalies;“;

b) 6 dalies i punktas pakeičiamas taip:

„i) kiekvienos 12 straipsnio 1 dalies t punkte nurodytos didelės apimties IT sistemos techninio veikimo ataskaitų ir 12 straipsnio 1 dalies u punkte nurodytos metinės Eurodac centrinės sistemos veiklos ataskaitos, remdamasis stebėsenos ir vertinimo rezultatais.“;

5) 19 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Europolas ir Eurojustas gali paskirti po vieną atstovą į SIS II patariamąją grupę. Europolas ir Eurojustas gali paskirti po vieną atstovą į VIS ir Eurodac patariamąją grupę.“.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39 straipsnis

Išlaidos

1. Su centrinės sistemos ir ryšių infrastruktūros sukūrimu ir veikla susijusias išlaidas padengiamos iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto.

2. Nacionalinių duomenų perdavimo įstaigų išlaidas ir prisijungimo prie centrinės sistemos išlaidas padengia kiekviena valstybė narė.

3. Kiekviena valstybė narė ir Europolas savo lėšomis įdiegia ir prižiūri techninę infrastruktūrą, reikalingą šiam reglamentui įgyvendinti, ir padengia išlaidas, patiriamas dėl prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis 1 straipsnio 2 dalyje nustatytais tikslais.

40 straipsnis

Metinė ataskaita: stebėsenos ir įvertinimas

1. Agentūra Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Europos duomenų apsaugos pareigūnui pateikia centrinės sistemos veiklos, įskaitant jos techninę veiklą ir saugumą, metinę ataskaitą. Metinėje ataskaitoje pagal iš anksto šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams nustatytus kiekybinius rodiklius pateikiama informacija apie Eurodac sistemos valdymą ir veiklos rezultatus.

2. Agentūra užtikrina, kad veiktų procedūros, skirtos centrinės sistemos funkcionavimui prižiūrėti pagal siekiamus veiksmingumo, rentabilumo ir paslaugos kokybės rodiklius.

3. Kad galėtų atlikti techninę priežiūrą ir teikti ataskaitas bei statistinius duomenis, agentūrai suteikiama prieiga prie reikalingos informacijos apie centrinėje sistemoje atliekamas duomenų apdorojimo operacijas.

4. Ne vėliau kaip 20 Liepa 2018, o paskui — kas ketverius metus Komisija rengia bendrą Eurodac sistemos įvertinimą, kuriame tikrina pasiektus rezultatus pagal nustatytus tikslus ir poveikį pagrindinėms teisėms, įskaitant tai, ar suteikus prieigą prie duomenų teisėsaugos tikslais asmenys, kuriuos apima šis reglamentas, buvo netiesiogiai diskriminuojami, ir tiria pamatinių nuostatų tolesnį galiojimą bei išvadų reikšmę būsimai veiklai bei teikia reikiamas rekomendacijas. Komisija vertinimą perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Valstybės narės pateikia agentūrai ir Komisijai informaciją, reikalingą 1 dalyje nurodytai metinei ataskaitai parengti.

6. Agentūra, valstybės narės ir Europolas pateikia Komisijai informaciją, reikalingą 4 dalyje nurodytoms bendro įvertinimo ataskaitoms parengti. Ši informacija neturi trikdyti darbo metodų ar apimti informacijos, atskleidžiančios paskirtų institucijų šaltinius, darbuotojus arba tyrimus.

7. Kiekviena valstybė narė ir Europolas, atsižvelgdami į nacionalinės teisės nuostatas dėl neskelbtinos informacijos viešinimo, parengia metines ataskaitas apie pirštų duomenų palyginimo su Eurodac sistemos duomenimis veiksmingumą teisėsaugos tikslais, kuriose pateikiama informacija ir statistiniai duomenys apie:

- tikslų duomenų palyginimo tikslą, įskaitant teroristinės ar kitos sunkios nusikalstamos veikos rūšį,
- pateiktas priežastis pagrįstai įtarti,
- pateiktas pagrįstas priežastis neatlikti palyginimo su kitų valstybių narių duomenimis pagal Sprendimą 2008/615/TVR, kaip nustatyta remiantis šio reglamento 20 straipsnio 1 dalimi,
- prašymų palyginti duomenis skaičių,
- sėkmingo identifikavimo atvejų skaičių ir pobūdį, ir
- skubos tvarkos išimtiniais atvejais būtinybę ir taikymą, įskaitant atvejus, kai skubos pagrįstumo tikrinančioji institucija per vėlesnį patikrinimą nepripažino.

Valstybių narių ir Europolo metinės ataskaitos perduodamos Komisijai ne vėliau kaip kitų metų birželio 30 d.

8. Komisija, remdamasi valstybių narių ir Europolo metinėmis ataskaitomis, numatytomis 7 dalyje, šalia bendro pagal 54 dalį numatyto įvertinimo parengia metinę prieigos prie Eurodac sistemos teisėsaugos tikslais ataskaitą ir perduoda ją Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui.

41 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės imasi reikalingų priemonių siekdamos užtikrinti, kad bet koki už centrinėje sistemoje įrašytų duomenų apdorojimą, prieštaraujantį 1 straipsnyje nustatyta Eurodac sistemos

paskirčiai, būtų pagal nacionalinę teisę taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos, įskaitant administracines ir (arba) baudžiamąsias sankcijas.

42 straipsnis

Teritorinio taikymo sritis

Šio reglamento nuostatos netaikomos jokiai teritorijai, kuriai netaikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013.

43 straipsnis

Pranešimas apie paskirtas institucijas ir tikrinančiąsias institucijas

1. Ne vėliau kaip 2013 m. spalio 20 d. kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie savo paskirtas institucijas, 5 straipsnio 3 dalyje nurodytus vykdomuosius padalinius bei savo tikrinančiąją instituciją ir nedelsdama informuoja apie pakeitimus.

2. Ne vėliau kaip 2013 m. spalio 20 d. Europolas praneša Komisijai apie savo paskirtą instituciją, savo tikrinančiąją instituciją ir jo paskirtą nacionalinę duomenų perdavimo įstaigą ir nedelsdamas informuoja apie pakeitimus.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją Komisija kasmet skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir internetu prieinamame ir laiku atnaujinamame elektroniniame leidinyje.

44 straipsnis

Pereinamosios nuostatos

Pagal Reglamento (EB) Nr. 2725/2000 12 straipsnį centrinėje sistemoje užblokuoti duomenys atblokuojami ir 2015 m. liepos 20 d. pažymimi pagal šio reglamento 18 straipsnio 1 dalį.

45 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 2725/2000 ir Reglamentas (EB) Nr. 407/2002 panaikinami nuo 2015 m. liepos 20 d.

Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

46 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas nuo 2015 m. liepos 20 d.

Sudariusios technines duomenų perdavimo į centrinę sistemą sąlygas, valstybės narės apie tai praneša Komisijai ir agentūrai ne vėliau kaip 2015 m. liepos 20 d.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2013 m. birželio 26 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SHATTER

*I PRIEDAS***Duomenų formatas ir pirštų atspaudų blankas**

Keitimosi pirštų atspaudų duomenimis formatas

Nustatomas toks keitimosi pirštų atspaudų duomenimis formatas:

ANSI/NIST-ITL 1a-1997, 3 versija, 2001 m. birželio mėn. (INT-1) ir bet kurios būsimos šio standarto atmainos.

Valstybių narių atpažinimo raidžių norma

Bus taikoma ši ISO norma: ISO 3166–2 raidžių kodas.

Eurodac. Pirštų atspaudų blankas

1.	Nuorodinis numeris	
2.	Tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo vieta arba vieta, kurioje trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės buvo sulaikytas	
3.	Tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo data arba data, kada trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės buvo sulaikytas	
4.	Lytis	
5.	Pirštų atspaudų paėmimo data	
6.	Duomenų perdavimo Centriniam padaliniui data	

105 mm nuo blanko viršaus

155 mm nuo blanko viršaus

205 mm nuo blanko viršaus

SUKAMIEJI ATSPAUDAI

1. Dešinysis nykštys	2. Dešinysis smilius	3. Dešinysis didysis	4. Dešinysis bevardis	5. Dešinysis mažylis
50 mm	40 mm	40 mm	40 mm	40 mm
40 mm				
6. Kairysis nykštys	7. Kairysis smilius	8. Kairysis didysis	9. Kairysis bevardis	10. Kairysis mažylis
40 mm				

PAPRASTIEJI ATSPAUDAI

KAIRIOJI RANKA Keturi pirštai vienu metu	DU NYKŠČIAI atspaudai imami vienu metu		DEŠINIOJI RANKA Keturi pirštai vienu metu
	KAIRYSIS	DEŠINYSIS	
75 mm	30 mm	30 mm	75 mm
65 mm	55 mm		

*II PRIEDAS***Panaikinti reglamentai (nurodyti 45 straipsnyje)**

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2725/2000 (OL L 316, 2000 12 15, p. 1.)

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 407/2002 (OL L 62, 2002 3 5, p. 1.)

III PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 2725/2000	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a ir b punktai	3 straipsnio 1 dalies a punktas
1 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktas	—
1 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	3 straipsnio 4 dalis
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 3 dalis
2 straipsnio 1 dalies a punktas	—
2 straipsnio 1 dalies b–e punktai	2 straipsnio 1 dalies a–d punktai
—	2 straipsnio 1 dalies e–j punktai
3 straipsnio 1 dalis	—
3 straipsnio 2 dalis	3 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 3 dalies a–e punktai	8 straipsnio 1 dalies a–e punktai
—	8 straipsnio 1 dalies f–i punktai
3 straipsnio 4 dalis	—
4 straipsnio 1 dalis	9 straipsnio 1 dalis ir 3 straipsnio 5 dalis
4 straipsnio 2 dalis	—
4 straipsnio 3 dalis	9 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 4 dalis	9 straipsnio 4 dalis
4 straipsnio 5 dalis	9 straipsnio 5 dalis
4 straipsnio 6 dalis	25 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 1 dalies a–f punktai	11 straipsnio a–f punktai
—	11 straipsnio g–k punktai
5 straipsnio 1 dalies g ir h punktai	—
6 straipsnis	12 straipsnis
7 straipsnis	13 straipsnis
8 straipsnis	14 straipsnis
9 straipsnis	15 straipsnis
10 straipsnis	16 straipsnis
11 straipsnio 1–3 dalys	17 straipsnio 1–3 dalys
11 straipsnio 4 dalis	17 straipsnio 5 dalis
11 straipsnio 5 dalis	17 straipsnio 4 dalis
12 straipsnis	18 straipsnis
13 straipsnis	23 straipsnis
14 straipsnis	—

Reglamentas (EB) Nr. 2725/2000	Šis reglamentas
15 straipsnis	27 straipsnis
16 straipsnis	28 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	28 straipsnio 3 dalis
17 straipsnis	37 straipsnis
18 straipsnis	29 straipsnio 1, 2, 4–10 ir 12–15 dalys
—	29 straipsnio 3 ir 11 dalys
19 straipsnis	30 straipsnis
—	31–36 straipsniai
20 straipsnis	—
21 straipsnis	39 straipsnio 1 ir 2 dalys
22 straipsnis	—
23 straipsnis	—
24 straipsnio 1 ir 2 dalys	40 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	40 straipsnio 3–8 dalys
25 straipsnis	41 straipsnis
26 straipsnis	42 straipsnis
—	43–45 straipsniai
27 straipsnis	46 straipsnis

Reglamentas 407/2002/EB	Šis reglamentas
2 straipsnis	24 straipsnis
3 straipsnis	25 straipsnio 1-3 dalys
—	25 straipsnio 4 ir 5 dalys
4 straipsnis	26 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 3 dalis
I priedas	I priedas
II priedas	—

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 604/2013

2013 m. birželio 26 d.

kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies e punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) bus daromi keli esminiai 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus ⁽⁴⁾, pakeitimai. Siekiant aiškumo tą reglamentą reikėtų išdėstyti nauja redakcija;
- (2) bendra prieglobsčio politika, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą (toliau – BEPS), yra Europos Sąjungos tikslo palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, atvirą tiems, kurie aplinkybių priversti teisėtai ieško apsaugos Sąjungoje, sudedamoji dalis;

(3) 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tampereje įvykusiame specialiaame Europos Vadovų Tarybos susitikime susitikime buvo susitarta imtis kurti BEPS, paremtą visišku ir nuodugniu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Ženevos konvencija), taikymu, šitaip užtikrinant, kad joks asmuo nebūtų išsiunčiamas atgal, kur būtų persekiojamas, t. y. įtvirtinant negrąžinimo (pranc. *non-refoulement*) principą. Šiuo atžvilgiu, nepažeidžiant šiame reglamente nustatytų atsakomybės kriterijų, valstybės narės, visos besilaikančios negrąžinimo principo, yra laikomos trečiųjų šalių piliečiams saugiomis šalimis;

(4) Tampereje įvykusio posėdžio išvadose taip pat konstatuojama, kad BEPS artimiausiu metu turėtų būti priskirtas aiškus ir veiksmingas valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo būdas;

(5) toks būdas ir valstybėms narėms, ir atitinkamiems asmenims turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais. Jis pirmiausia turėtų padėti greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, kad būtų galima garantuoti veiksmingą galimybę pradėti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūras ir netrukdyti siekti greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;

(6) pirmasis BEPS, kuri ilgainiui turėtų padėti suformuoti bendrą procedūrą, o asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, visoje Sąjungoje taikyti vienodą statusą, etapas jau užbaigtas. Europos Vadovų Taryba 2004 m. lapkričio 4 d. priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti per 2005–2010 m. laikotarpį įgyvendintini laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai. Šiuo atžvilgiu Hagos programoje Europos Komisija raginama užbaigti pirmojo etapo teisinių dokumentų įvertinimą ir pateikti antrojo etapo dokumentus bei priemones Europos Parlamentui ir Tarybai, kad jie būtų patvirtinti anksčiau nei 2010 m.;

(7) Stokholmo programoje Europos Vadovų Taryba pakartojo savo įsipareigojimą ne vėliau kaip 2012 m. asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 78

⁽¹⁾ OL C 317, 2009 12 23, p. 115.

⁽²⁾ OL C 79, 2010 3 27, p. 58.

⁽³⁾ 2009 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 212 E, 2010 8 5, p. 370) ir 2013 m. birželio 6 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2013 m. birželio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL L 50, 2003 2 25, p. 1.

straipsnį sukurti bendrą apsaugos ir solidarumo erdvę. Be to, ji pabrėžė, kad Dublino sistema tebėra kertinis BEPS akmuo, kadangi ja aiškiai paskirstoma atsakomybė tarp valstybių narių už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą;

- (8) turėtų būti galima naudotis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 439/2010 ⁽¹⁾ įsteigto Europos prieglobsčio paramos biuro (toliau – EPPB) ištekliais teikiant tinkamą paramą už šio reglamento įgyvendinimą atsakingoms atitinkamoms valstybių narių tarnyboms. Visų pirma EPPB turėtų teikti solidarumo priemones, pavyzdžiui, prieglobsčio pagalbos rezervą su prieglobsčio paramos grupėmis, kad padėtų toms valstybėms narėms, kurioms tenka ypatingas krūvis ir kuriose tarptautinės apsaugos prašytojai (toliau – prašytojai) negali naudotis tinkamais standartais, visų pirma priėmimo ir apsaugos požiūriu;
- (9) atsižvelgiant į pirmojo etapo dokumentų įgyvendinimo vertinimo rezultatus, šiuo etapu reikėtų patvirtinti principus, kuriais grindžiamas Reglamentas (EB) Nr. 343/2003, ir, remiantis sukaupta patirtimi, atlikti būtinus Dublino sistemos veiksmingumo ir pagal tą sistemą prašytojams suteiktos apsaugos patobulinimus. Kadangi gerai veikianti Dublino sistema yra itin svarbi BEPS, kuriant kitas BEPS sudedamąsias dalis ir Sąjungos solidarumo priemones reikėtų atlikti jos principų ir veikimo peržiūrą. Turėtų būti numatytas išsamus „tinkamumo patikrinimas“ atliekant įrodymais grindžiamą peržiūrą, apimančią Dublino sistemos teisinį, ekonominį ir socialinį poveikį, įskaitant jos poveikį pagrindinėms teisėms;
- (10) siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į visus tarptautinės apsaugos prašytojus ir gavėjus bei suderinamumą su šiuo metu galiojančia Sąjungos prieglobsčio *acquis*, visų pirma su 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų ⁽²⁾, šio reglamento taikymo sritis apima papildomos apsaugos prašytojus ir asmenis, kuriems papildoma apsauga gali būti suteikta;
- (11) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl

tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo ⁽³⁾, turėtų būti taikoma atsakingos valstybės narės nustatymo pagal šį reglamentą procedūrai, laikantis tos direktyvos taikymo apribojimų;

- (12) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos ⁽⁴⁾ turėtų būti taikoma kartu su nuostatomis dėl šiuo reglamentu reglamentuojamų procedūrinių garantijų ir nedarant poveikio toms nuostatomis, laikantis tos direktyvos taikymo apribojimų;
- (13) kaip numatyta 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, valstybės narės, taikydamos šį reglamentą, pirmiausia turėtų vadovautis vaiko interesais. Vertindamos vaiko interesus, valstybės narės turėtų visų pirma deramai atsižvelgti į nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, saugumo ir apsaugos aspektus bei nepilnamečio pažiūras, atsižvelgdamos į jo amžių ir brandą, įskaitant jo patirtį. Be to, nelydimiems nepilnamečiams dėl ypatingo jų pažeidžiamumo turėtų būti nustatytos specialios procedūrinės garantijos;
- (14) kaip numatyta Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, taikydamos šį reglamentą, valstybės narės pirmiausia turėtų laikytis pagarbos šeimos gyvenimui principo;
- (15) tai, kad visų vienos šeimos narių tarptautinės apsaugos prašymus nagrinėja viena valstybė narė, leidžia užtikrinti nuodugnų prašymų nagrinėjimą, dėl jų priimamų sprendimų suderinamumą ir tai, kad vienos šeimos nariai nebūtų išskiriami;
- (16) siekiant užtikrinti, kad būtų besąlygiškai laikomasi šeimos vientisumo ir vaiko interesų principo, dėl prašytojo nėštumo ar motinystės, sveikatos būklės arba senyvo amžiaus tarp prašytojo ir jo vaiko, brolio ir (arba) sesers ar tėvo ir (arba) motinos susiklostę priklausomumo santykiai turėtų tapti privalomu atsakomybės kriterijumi. Jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis, aplinkybė, kad kitos valstybės narės teritorijoje yra juo pasirūpinti galintis šeimos narys arba giminaitis, taip pat turėtų tapti privalomu atsakomybės kriterijumi;

⁽¹⁾ OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

⁽²⁾ OL L 337, 2011 12 20, p. 9.

⁽³⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 96.

⁽⁴⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 60.

- (17) valstybės narės turėtų galėti nesilaikyti atsakomybės kriterijų visų pirma dėl humanitarinių ir bendražmogiškų priežasčių, siekiant sujungti šeimos narius, giminaičius arba bet kokius kitus asmenis, susijusius šeimos ryšiais, ir išnagrinėti jose arba kitoje valstybėje narėje pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą, net jei jos pagal šią reglamentą nustatytus privalomuosius kriterijus neįpareigotos atlikti tokio vertinimo;
- (18) asmeninis pokalbis su prašytoju turėtų būti rengiamas, kad būtų galima lengviau nustatyti, kuri valstybė narė atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Kai tik pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas, prašytojas turėtų būti informuojamas apie šio reglamento taikymą ir apie galimybę pokalbio metu pateikti informaciją apie tai, kad valstybėse narėse yra jo šeimos narių, giminaičių arba bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais, siekiant palengvinti atsakingos valstybės narės nustatymo procesą;
- (19) siekiant užtikrinti veiksmingą atitinkamų asmenų teisių apsaugą, reikėtų įtvirtinti teises garantijas ir teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, kai priimami sprendimai dėl perdavimo atsakingai valstybei narei, laikantis visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės normų, veiksminga teisės gynimo nuo tokių sprendimų priemonė turėtų apimti tiek šio reglamento taikymo, tiek teisinių ir faktinių aplinkybių, susiklosčiusių valstybėje narėje, kuriai perduodamas prašytojas, vertinimą;
- (20) sulaikant prašytojus turėtų būti laikomasi pagrindinio principo, kad asmuo neturėtų būti laikomas sulaikytas vien dėl to, kad jis prašo tarptautinės apsaugos. Sulaikymas turėtų būti kuo trumpesnis ir turėtų būti laikomasi būtinybės bei proporcingumo principų. Visų pirma prašytojų sulaikymas turi vykti pagal Ženevos konvencijos 31 straipsnį. Šiame reglamente numatytos sulaikyto asmens atžvilgiu vykdomos procedūros turėtų būti taikomos kaip prioritetas ir atliekamos per trumpiausius galimus terminus. Valstybės narės taip pat turėtų taikyti Direktyvos 2013/33/ES nuostatas dėl sulaikymui taikomų bendrųjų garantijų ir, atitinkamais atvejais, laikymo sąlygų, pagal šį reglamentą sulaikytiems asmenims;
- (21) sklandžiam šiuo reglamentu sukurtos sistemos veikimui gali sudaryti pavojų prieglobsčio sistemų trūkumai arba sutrikimai, kuriuos dažnai apsunkina arba prie jų prisideda joms tenkantis ypatingas krūvis, ir dėl to galėtų atsirasti rizika, kad bus pažeidžiamos prašytojų teisės, išdėstytos Sąjungos prieglobsčio srities *acquis* ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir kitos tarptautinės žmogaus teisės ir pabėgėlių teisės;
- (22) turėtų būti nustatytas išankstinio išpėjimo apie prieglobsčio krizes, parengties joms ir jų valdymo procesas, kuris padėtų užkirsti kelią prieglobsčio sistemų trūkumams arba sutrikimui, o EPPB, vadovaujantis jo įgaliojimais pagal Reglamentą (ES) Nr. 439/2010, tektų vienas iš svarbiausių vaidmenų šiame procese, siekiant užtikrinti tvirtą bendradarbiavimą pagal šį reglamentą ir plėtoti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą prieglobsčio politikos srityje. Tokiu procesu turėtų būti užtikrinta, kad Sąjungai kuo greičiau būtų pranešama, kuomet kyla susirūpinimas, kad yra pavojus sklandžiam šiuo reglamentu sukurtos sistemos veikimui, nes vienos ar daugiau valstybių narių prieglobsčio sistemoms tenka ypatingas krūvis ir (arba) jose esama trūkumų. Toks procesas suteiktų Sąjungai galimybę skatinti kuo ankstesniame etape imtis prevencinių priemonių ir tokioms situacijoms skirti tinkamą politinį dėmesį. Solidarumas, kuris yra vienas iš svarbiausių BEPS elementų, yra glaudžiai susijęs su tarpusavio pasitikėjimu. Jei bus stiprinamas toks pasitikėjimas, išankstinio išpėjimo apie prieglobsčio krizes, parengties joms ir jų valdymo procesu galėtų būti geriau užtikrinamos tikro ir praktinio solidarumo su ar valstybėmis narėmis priemonės, kad visų pirma būtų padedama ir atitinkamai krūvį patiriančiai valstybei narei ir prašytojams. Remiantis SESV 80 straipsniu, prireikus Sąjungos aktuose turėtų būti numatomos atitinkamos solidarumo principo įgyvendinimo priemonės, o procesas turėtų būti vykdomas taikant tokias priemones. Išvados dėl tikro ir praktinio solidarumo su valstybėmis narėmis, kurių prieglobsčio sistemos patiria ypač didelį spaudimą, be kita ko, dėl mišrių migracijos srautų, bendros sistemos, kurias Taryba priėmė 2012 m. kovo 8 d., numatytas esamų ir galimų naujų priemonių rinkinys, į kurį turėtų būti atsižvelgiama taikant išankstinio išpėjimo, parengties ir krizių valdymo mechanizmą;
- (23) valstybės narės turėtų bendradarbiauti su EPPB, rinkdamos informaciją apie jų gebėjimą valdyti jų prieglobsčio ir priėmimo sistemoms tenkantį ypatingą krūvį, ypač taikydamos šį reglamentą. EPPB surinktą informaciją turėtų reguliariai pranešti pagal Reglamentą (ES) Nr. 439/2010;
- (24) kaip numatyta Komisijos reglamente (EB) Nr. 1560/2003 ⁽¹⁾, asmuo gali būti perduodamas už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingai valstybei narei jo laisva valia, prižiūrint jo išvykimą arba jį palydint. Valstybės narės turėtų skatinti perdavimą laisva asmens valia, teikdamos prašytojui atitinkamą informaciją, ir turėtų užtikrinti, kad prižiūrimas arba lydimas asmens perdavimas vyktų humaniškai, užtikrinant visapusišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir asmens orumui,

⁽¹⁾ OL L 222, 2003 9 5, p. 3.

taip pat atsižvelgiant į vaiko interesus ir ypač atsižvelgiant į atitinkamos teisinių praktikos pokyčius, visų pirma susijusius su perdavimu dėl humanitarinių priežasčių;

ginti duomenis su „Eurodac“ sistemos duomenimis ⁽²⁾ darna;

- (25) laipsniškas vidaus sienų neturinčios erdvės, kurioje pagal SESV užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, kūrimas ir Sąjungos politikos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo sąlygų nustatymas, įskaitant bendras pastangas valdyti išorės sienas, verčia solidarumo dvasia suderinti atsakomybės kriterijus;
- (26) valstybių narių atliekamą asmens duomenų tvarkymą pagal šį reglamentą reglamentuoja 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾;
- (27) keitimasis prašytojo asmens duomenimis, įskaitant ypatingų kategorijų duomenis apie sveikatą, prieš perdavimą, užtikrins, kad kompetentingos prieglobsčio institucijos galės suteikti prašytojams tinkamą pagalbą ir garantuos apsaugos bei suteiktų teisių tęstinumą. Laikantis Direktyvos 95/46/EB, specialiosiomis nuostatomis turėtų būti užtikrinama toje padėtyje esančių prašytojų duomenų apsauga;
- (28) taikyti šį reglamentą ir padidinti jo veiksmingumą gali padėti dvišaliai valstybių narių susitarimai dėl kompetentingų institucijų tarpusavio susižinojimo gerinimo, procedūrų atlikimo terminų trumpinimo arba prašymų perimti savo žinion ar atsiimti nagrinėjimo supaprastinimo, arba perdavimų atlikimo tvarkos nustatymo;
- (29) turėtų būti užtikrintas tęstinumas tarp Reglamente (EB) Nr. 343/2003 nustatytos atsakingos valstybės narės nustatymo sistemos ir šiuo reglamentu nustatytos sistemos. Panašiai turėtų būti užtikrinta šio reglamento ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl „Eurodac“ sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo sukuriami valstybės narės, atsakingos už vienoje iš valstybių narių trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų paly-

- (30) Reglamentu (ES) Nr. 603/2013 sukurtos sistemos „Eurodac“ veikimas turėtų palengvinti šio reglamento taikymą;
- (31) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių ⁽³⁾, sukurtos Vizų informacinės sistemos veikimas, ypač jo 21 ir 22 straipsnių įgyvendinimas, turėtų palengvinti šio reglamento taikymą;
- (32) dėl požiūrio į asmenis, kuriems taikomas šis reglamentas, valstybės narės yra saistomos savo įsipareigojimų pagal tarptautinės teisės aktus, įskaitant atitinkamą Europos žmogaus teisių teismo praktiką;
- (33) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽⁴⁾;
- (34) patvirtinant bendrą atmintinę dėl Dublino/„Eurodac“, taip pat specialią atmintinę nelydimiems nepilnamečiams; patvirtinant standartinę keitimosi susijusia informacija apie nelydimus nepilnamečius formą; patvirtinant vienodas informacijos apie nepilnamečius ir priklausomus asmenis gavimo ir keitimosi ja sąlygas; patvirtinant vienodas prašymų perimti savo žinion ir prašymų atsiimti rengimu bei perdavimu sąlygas; patvirtinant du tiesioginių ir netiesioginių įrodymų susijusių elementų sąrašus ir juos reguliariai peržiūrint; patvirtinant *laissez-passer*; patvirtinant informacijos apie perdavimus gavimo ir keitimosi ja vienodas sąlygas; patvirtinant standartinę keitimosi duomenimis prieš perdavimą formą; patvirtinant bendrą sveikatos patikrinimo medicininę pažymą; patvirtinant keitimosi informacija apie asmens sveikatos duomenis prieš perdavimą vienodas sąlygas ir praktinę tvarką ir patvirtinant prašymų perdavimo saugiais elektroniniais perdavimo kanalais tvarką turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra;

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

⁽³⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 60.

⁽⁴⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

- (35) siekiant numatyti papildomas taisykles, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, reglamentuojančius nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių tapatybės nustatymą; kriterijus, kuriais remiantis nustatoma, ar yra įrodytų šeimos ryšių; kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama vertinant giminaičio gebėjimą pasirūpinti nelydimu nepilnamečiu, įskaitant tuos atvejus, kai nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje; priklausomybės ryšių įvertinimo elementus; kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama vertinant asmens gebėjimą pasirūpinti išlaikomu asmeniu ir elementus, į kuriuos turi būti atsižvelgta siekiant įvertinti negalėjimą keliauti ilgą laikotarpį. Naudodamasi savo įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, Komisija neviršija to, ką apima vaiko interesai, kaip numatyta šio reglamento 6 straipsnio 3 dalyje. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai ir laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (36) taikant šį reglamentą, įskaitant deleguotųjų aktų ruošimą, Komisija turėtų konsultuotis su ekspertais, be kita ko, iš visų atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų;
- (37) Reglamentui (EB) Nr. 343/2003 taikyti reikalingos išsamios taisyklės nustatytos Reglamentu (EB) Nr. 1560/2003. Tam tikros Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 nuostatos turėtų būti įtrauktos į šį reglamentą siekiant aiškumo arba dėl to, kad jos gali būti naudingos bendram tikslui. Tiek valstybėms narėms, tiek atitinkamiems prašytojams ypač svarbu, kad būtų sukurtas bendras sprendimo mechanizmas tais atvejais, kai valstybėse narėse šio reglamento nuostatos taikomos skirtingai. Todėl tikslinga Reglamente (EB) Nr. 1560/2003 nustatytą ginčų dėl humanitarinės išlygos sprendimo mechanizmą įtraukti į šį reglamentą ir išplėsti jo taikymą visam šiam reglamentui;
- (38) kad galima būtų veiksmingai stebėti, kaip taikomas šis reglamentas, reikėtų jį reguliariai įvertinti;
- (39) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma šiuo reglamentu siekiama užtikrinti visišką Chartijos 18 straipsnyje garantuotos teisės į prieglobstį laikymąsi ir jos 1, 4, 7, 24 ir 47 straipsniuose pripažintų teisių laikymąsi. Todėl šis reglamentas turėtų būti atitinkamai taikomas;
- (40) kadangi šio reglamento tikslas, t. y. nustatyti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šio reglamento masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (41) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį šios valstybės narės pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą;
- (42) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą (toliau – atsakinga valstybė narė), nustatymo kriterijai ir mechanizmai.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente:

- a) trečiosios šalies pilietis – bet kuris asmuo, nesantis Sąjungos piliečiu, kaip apibrėžta SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ir nesantis valstybės, dalyvaujančios įgyvendinant šį reglamentą pagal susitarimą su Europos Sąjunga, piliečiu;

- b) tarptautinės apsaugos prašymas – tarptautinės apsaugos prašymas, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio h punkte;
- c) prašytojas – tarptautinės apsaugos pasiprašęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas;
- d) tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas – bet koks kompetentingų institucijų pagal Direktyvą 2013/32/ES ir Direktyvą 2011/95/ES atliekamas tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas arba dėl jo priimti sprendimai ar teismo sprendimai, išskyrus atsakingos valstybės narės pagal šį reglamentą nustatymo procedūras;
- e) tarptautinės apsaugos prašymo atsiėmimas – prašytojo veiksmai, kuriais jis pagal Direktyvą 2013/32/ES aiškiai arba numanomai nutraukia procedūras, pradėtas jam pateikus tarptautinės apsaugos prašymą;
- f) tarptautinės apsaugos gavėjas – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuriam buvo suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio a punkte;
- g) šeimos nariai – jei šeima jau egzistavo kilmės šalyje, šie prašytojo šeimos nariai, esantys valstybių narių teritorijoje:
- prašytojo sutuoktinis arba su juo pastovius santykius palaikantis nesantuokinis partneris tais atvejais, kai pagal atitinkamos valstybės narės teisę ar praktiką nesantuokinės poros jos teisės aktais dėl trečiųjų šalių piliečių prilyginamos santuokinėms poroms,
 - pirmoje įtraukoje nurodytų porų arba prašytojo nepilnamečiai vaikai, jei jie yra nesusituokę, taip pat nepaisant to, ar jie yra santuokiniai, ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje,
 - jei prašytojas yra nepilnametis ir nesusituokęs – tėvas, motina ar kitas suaugęs asmuo, atsakingas už prašytoją pagal valstybės narės, kurioje yra suaugęs asmuo, teisę arba praktiką,
 - jei tarptautinės apsaugos gavėjas yra nepilnametis ir nesusituokęs – tėvas, motina ar kitas suaugęs asmuo, atsakingas už gavėją pagal valstybės narės, kurioje gavėjas yra, teisę arba praktiką;
- h) giminaitis – prašytojo suaugusi (-ės) teta ar dėdė arba senelis ir (arba) senelė, esantys valstybės narės teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, ar prašytojas yra nesantuokinis vaikas ar buvo įvaikintas, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje;
- i) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;
- j) nelydimas nepilnametis – nepilnametis, į valstybių narių teritoriją atvykstantis nelydimas pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką už jį atsakingo suaugusio asmens tol, kol toks suaugęs asmuo faktiškai ima jį prižiūrėti; prie jų priskiriami ir nepilnamečiai, atvykę ir be priežiūros palikti valstybių narių teritorijoje;
- k) atstovas – asmuo ar organizacija, kompetentingų įstaigų paskirti padėti ir atstovauti nelydimam nepilnamečiui vykstant šiame reglamente numatytais procedūroms, kad būtų užtikrinti vaiko interesai ir prireikus naudojamosi teisiniu veiksmu nepilnamečio vardu. Jei atstovu paskiriama organizacija, ji paskiria asmenį, atsakingą už jos pareigų nepilnamečio atžvilgiu vykdymą pagal šį reglamentą;
- l) teisę gyventi šalyje patvirtinantis dokumentas – bet kuris valstybės narės valdžios institucijų išduotas leidimas, leidžiantis trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės būti jos teritorijoje, įskaitant dokumentus, įrodančius leidimą likti teritorijoje pagal susitarimus dėl laikinos apsaugos arba tol, kol pasikeis aplinkybės, neleidžiančios įvykdyti sprendimo dėl išsiuntimo, išskyrus vizas ir leidimus gyventi šalyje, išduotus laikotarpiu, reikalingu atsakingai valstybei narei pagal šį reglamentą nustatyti, arba nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą ar prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje;
- m) viza – valstybės narės leidimas ar sprendimas, reikalingas, kad būtų galima vykti tranzitu ar atvykti numatytam buvimui toje valstybėje narėje ar keliose valstybėse narėse. Vizos pobūdis nustatomas pagal šias apibrėžtis:
- ilgalaikė viza – vienos iš valstybių narių pagal jos nacionalinę teisę arba Sąjungos teisę išduodamas leidimas ar sprendimas, reikalingas, kad būtų galima atvykti numatytam ilgesniam kaip trijų mėnesių buvimui toje valstybėje narėje,

- trumpalaikė viza – valstybės narės leidimas ar sprendimas, išduodamas vykimui tranzitu per vieną, kelias ar visas valstybės nares arba numatytam ne ilgesniam kaip trijų mėnesių buvimui jų teritorijoje per bet kurį šešių mėnesių laikotarpį nuo pirmo atvykimo į valstybių narių teritoriją dienos,
 - oro uosto tranzitinė viza – viza, galiojanti vykimui tranzitu per valstybių narių vieno ar kelių oro uostų tarptautinio tranzito zonas;
- n) pasislėpimo rizika – konkrečiu atveju buvimas teisėje apibrėžtais objektyviais kriterijais paremtų priežasčių, leidžiančių manyti, kad prašytojas, trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuriam taikoma perdavimo procedūra, gali pasislėpti.

II SKYRIUS

BENDRIEJI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

3 straipsnis

Galimybė naudotis tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūra

1. Valstybės narės nagrinėja kiekvieną trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, bet kurios iš jų teritorijoje, įskaitant pasienį arba tranzito zonas, prašančio tarptautinės apsaugos, prašymą. Prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.

2. Jei remiantis šiame reglamente išvardytais kriterijais negalima nustatyti jokios atsakingos valstybės narės, už jo nagrinėjimą yra atsakinga pirmoji valstybė narė, kuriai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas.

Jei prašytojo neįmanoma perduoti pirmajai paskirtai atsakingai valstybei narei, nes esama pagrįstų priežasčių manyti, kad tos valstybės narės prieglobsčio procedūra ir prašytojų priėmimo sąlygos turi sisteminių trūkumų, dėl kurių esama nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip apibrėžta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnyje, rizikos, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė toliau nagrinėja III skyriuje išdėstytus kriterijus, kad nustatytų, ar kita valstybė narė galėtų būti paskirta atsakinga.

Jei pagal šią dalį negali būti perduodama jokiai valstybei narei, paskirtai pagal III skyriuje išdėstytus kriterijus, arba pirmajai valstybei narei, kurioje pateiktas prašymas, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare.

3. Kiekviena valstybė narė išsaugo teisę, laikydamasi Direktyvos 2013/32/ES taisyklių ir garantijų, išsiųsti prašytoją į saugią trečiąją šalį.

4 straipsnis

Teisė į informaciją

1. Kai tik buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, kaip apibrėžta 20 straipsnio 2 dalyje, valstybėje narėje, jos kompetentingos institucijos iš karto praneša prašytojui apie šio reglamento taikymą, visų pirma apie:

- a) šio reglamento tikslus ir padarinius, kurie kyla naują prašymą pateikus kitoje valstybėje narėje, taip pat padarinius, kurie kyla atvykus iš vienos valstybės narės į kitą, kol dar nustatinėjama atsakinga valstybė narė pagal šį reglamentą ir nagrinėjamas tarptautinės apsaugos prašymas;
- b) atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijus, tokių kriterijų hierarchiją įvairiais procedūros etapais ir jų trukmę, įskaitant tai, kad pateikus tarptautinės apsaugos prašymą vienoje valstybėje narėje ta valstybė narė gali tapti atsakinga pagal šį reglamentą, net jei tokia atsakomybė nėra pagrįsta tais kriterijais;
- c) asmeninį pokalbį pagal 5 straipsnį ir galimybę pateikti informaciją apie šeimos narių, giminių ar kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais, buvimą valstybės narėse, įskaitant priemonės, kuriomis prašytojas gali pateikti tokią informaciją;
- d) galimybę apskusti sprendimą dėl perdavimo ir, atitinkamai, atvejais, kreiptis dėl perdavimo sustabdymo;
- e) tai, kad valstybių narių kompetentingos institucijos gali keisti jo duomenimis vien tam, kad įvykdytų iš šio reglamento kylančias savo pareigas;
- f) teisę gauti su juo susijusius duomenis ir teisę prašyti, kad tokie duomenys, jei jie netikslūs, būtų ištaisyti arba, jei jie neteisėtai tvarkomi, būtų ištrinti, taip pat naudojimosi tomis teisėmis tvarką, įskaitant 35 straipsnyje nurodytų institucijų ir nacionalinių duomenų apsaugos institucijų, atsakingų už skundų dėl asmens duomenų apsaugos nagrinėjimą, kontaktinius duomenis.

2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama raštu ta kalba, kurią prašytojas supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti. Valstybės narės tam pasitelkia pagal 3 dalį parengtą bendrą atmintinę.

Kai reikia, kad prašytojas gerai suprastų, informacija taip pat pateikiama žodžiu, pavyzdžiui, siejant su asmeniniu pokalbiu, kaip nurodyta 5 straipsnyje.

3. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, parengia bendrą atmintinę, taip pat specialią atmintinę nelydimiems nepilnamečiams, kurioje išdėstoma bent jau šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija. Šioje bendroje atmintinėje taip pat pateikiama informacija apie Reglamento (ES) Nr. 603/2013 taikymą ir visų pirma išdėstomas tikslas, kuriuo prašytojo duomenys gali būti tvarkomi „Eurodac“ sistemoje. Bendra atmintinė parengiama taip, kad valstybės narės galėtų ją papildyti kita valstybei narei konkrečiai taikytina informacija. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šio reglamento 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5 straipsnis

Asmeninis pokalbis

1. Siekiant palengvinti atsakingos valstybės narės nustatymo procesą, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė surengia asmeninį pokalbį su prašytoju. Pokalbis taip pat sudaro sąlygas tinkamai suprasti prašytojui pagal 4 straipsnį pateiktą informaciją.

2. Asmeninis pokalbis gali būti nerengiamas, jei:

a) prašytojas pasislėpė; arba

b) gavęs 4 straipsnyje nurodytą informaciją, prašytojas kitomis priemonėmis jau pateikė informaciją, reikalingą atsakingai valstybei narei nustatyti. Pokalbio nerengianti valstybė narė suteikia prašytojui galimybę pateikti visą papildomą informaciją, reikalingą norint teisingai nustatyti atsakingą valstybę narę, prieš priimant sprendimą dėl prašytojo perdavimo atsakingai valstybei narei pagal 26 straipsnio 1 dalį.

3. Asmeninis pokalbis vyksta tinkamu laiku ir bet kuriuo atveju prieš priimant sprendimą dėl prašytojo perdavimo atsakingai valstybei narei pagal 26 straipsnio 1 dalį.

4. Asmeninis pokalbis vedamas kalba, kurią prašytojas supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti, ir kuria jis gali bendrauti. Prireikus valstybės narės pasitelkia vertėją žodžiu, galintį užtikrinti tinkamą prašytojo ir asmens, vedančio pokalbį, bendravimą.

5. Asmeninis pokalbis vyksta tinkamą konfidencialumą užtikrinančiomis sąlygomis. Pokalbį veda pagal nacionalinę teisę kompetentingas asmuo.

6. Asmeninį pokalbį vedanti valstybė narė parengia jo rašytinę santrauką, kurioje išdėstoma bent svarbiausia prašytojo per pokalbį pateikta informacija. Ši santrauka gali būti parengiama atskaitos forma arba naudojant standartinę formą. Valstybė

narė užtikrina, kad prašytojas ir (arba) prašytoją atstovaujantis jo teisės konsultantas ar kitas patarėjas turėtų galimybę laiku susipažinti su ta santrauka.

6 straipsnis

Garantijos nepilnamečiams

1. Vykdydamos visas šiame reglamente numatytas procedūras, valstybės narės pirmiausia vadovaujasi vaiko interesais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad visose šiame reglamente numatytose procedūrose nelydimam nepilnamečiui atstovautų ir (arba) padėtų atstovas. Atstovas turi turėti kvalifikaciją ir kompetenciją, kad būtų užtikrinta, kad atliekant šiame reglamente numatytas procedūras bus atsižvelgta į nepilnamečio interesus. Toks atstovas turi galimybę susipažinti su prašytojo byloje esančių atitinkamų dokumentų turiniu, įskaitant specialią atmintinę nelydimiems nepilnamečiams.

Šia dalimi nedaromas poveikis Direktyvos 2013/32/ES 25 straipsnio atitinkamoms nuostatomis.

3. Įvertindamos vaiko interesus, valstybės narės glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje ir visų pirma tinkamai atsižvelgia į šiuos veiksnius:

a) šeimos susijungimo galimybes;

b) nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą;

c) saugumo ir apsaugos aspektus, ypač jei kyla grėsmė, kad nepilnametis yra arba gali tapti prekybos žmonėmis auka;

d) nepilnamečio pažiūras, atsižvelgdamos į jo amžių ir brandą.

4. 8 straipsnio taikymo tikslais valstybė narė, kurioje nelydimas nepilnametis pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, kuo skubiau imasi atitinkamų veiksmų, kad nustatytų, ar valstybių narių teritorijoje esama nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų arba giminaičių, kartu saugodamos vaiko interesus.

Tuo tikslu ta valstybė narė gali pasitelkti tarptautines ar kitas atitinkamas organizacijas ir gali sudaryti palankesnes sąlygas nepilnamečiui pasinaudoti tokių organizacijų paieškos paslaugomis.

35 straipsnyje nurodytų kompetentingų institucijų darbuotojai, nagrinėjantys su nelydimais nepilnamečiais susijusius prašymus, turi būti tinkamai apmokyti ir toliau mokomi su specialiais nepilnamečių poreikiais susijusiais klausimais.

5. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas imtis atitinkamo veiksmo, kad laikantis šio straipsnio 4 dalies būtų nustatyta nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių, gyvenančių kitos valstybės narės teritorijoje, tapatybė, Komisija priima įgyvendinimo aktus, be kita ko, patvirtina valstybių narių keitimosi svarbia informacija standartine forma. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III SKYRIUS

ATSAKINGOS VALSTYBĖS NARĖS NUSTATYMO KRITERIJAI

7 straipsnis

Kriterijų hierarchija

1. Atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai yra taikomi tokia tvarka, kokia jie pateikti šiame skyriuje.

2. Pagal šiame skyriuje įtvirtintus kriterijus atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į padėtį tuo metu, kai prašytojas pirmą kartą valstybei narei pateikė tarptautinės apsaugos prašymą.

3. Siekdamas taikyti 8, 10 ir 16 straipsniuose nurodytus kriterijus, valstybės narės atsižvelgia į visus turimus įrodymus apie tai, kad valstybės narės teritorijoje yra prašytojo šeimos narių, giminaičių ar bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais, jeigu tokių duomenų pateikiama iki to laiko, kol kita valstybė narė atitinkamai pagal 22 ir 25 straipsnius priima prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, ir jei dėl ankstesnių prašytojo tarptautinės apsaugos prašymų dar nebuvo priimtas pirmas sprendimas iš esmės.

8 straipsnis

Nepilnamečiai

1. Jei prašytojas yra nelydimas nepilnametis, atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje teisėtai yra nelydimo nepilnamečio šeimos narys, arba nelydimo nepilnamečio brolis ir (arba) sesuo, jei tai atitinka nepilnamečio interesus. Jeigu prašytojas yra susituokęs nepilnametis, kurio sutuoktinis teisėtai nėra valstybių narių teritorijoje, atsakinga valstybė narė yra ta valstybė narė, kurioje teisėtai yra tėvas, motina ar kitas už nepilnametį pagal tos valstybės narės teisę arba praktiką atsakingas suaugęs asmuo arba brolis ir (arba) sesuo.

2. Kai prašytojas yra nelydimas nepilnametis, kitoje valstybėje narėje turintis teisėtai esantį giminaitį, ir, jei individualiai ištyrus nustatoma, kad tas giminaitis gali juo pasirūpinti, ta valstybė

narė sujungia nepilnametį su jo giminaičiu ir yra atsakinga valstybė narė, jei tai atitinka nepilnamečio interesus.

3. Kai 1 ir 2 dalyse nurodytų šeimos narių, brolių ir (arba) seserų arba giminaičių yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje, atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į nelydimo nepilnamečio interesus.

4. Nesant 1 ir 2 dalyse nurodyto šeimos nario, brolio ir (arba) sesers ar giminaičio, atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje nelydimas nepilnametis yra pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą, jei tai atitinka nepilnamečio interesus.

5. Komisijai pagal 45 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių tapatybės nustatymo; kriterijų, kuriais remiantis nustatoma, ar yra įrodytų šeimos ryšių; kriterijų, į kuriuos atsižvelgiama vertinant giminaičio gebėjimą pasirūpinti nelydimu nepilnamečiu, įskaitant atvejus, kai nelydimo nepilnamečio šeimos narių, brolių ir (arba) seserų ar giminaičių yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje. Naudodamasi savo įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus, Komisija neviršija to, ką apima vaiko interesai, kaip numatyta 6 straipsnio 3 dalyje.

6. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato vienodas valstybių narių konsultavimosi ir keitimosi informacija sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9 straipsnis

Šeimos nariai, kurie yra tarptautinės apsaugos gavėjai

Jei prašytojas turi šeimos narį, kuriam leista kaip tarptautinės apsaugos gavėjui gyventi kurioje nors valstybėje narėje, nepaisant to, ar šeima buvo anksčiau sukurta kilmės šalyje, ta valstybė narė ir yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, jei atitinkami asmenys tokį pageidavimą išreiškė raštu.

10 straipsnis

Šeimos nariai, kurie prašo tarptautinės apsaugos

Jei prašytojas valstybėje narėje turi šeimos narį, dėl kurio tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo toje valstybėje narėje dar nepriimtas pirmas sprendimas iš esmės, ta valstybė narė ir yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, jei atitinkami asmenys savo pageidavimą išreiškė raštu.

11 straipsnis

Šeimos procedūra

Jei keli šeimos nariai ir (arba) nepilnamečiai nesusituokę broliai ir (arba) seserys tarptautinės apsaugos prašymus pateikia toje pačioje valstybėje narėje vienu arba panašiu metu, kad atsakingos valstybės narės nustatymo procedūros būtų atliekamos kartu, ir jei dėl šiamo reglamente nustatytų kriterijų taikymo jie būtų išskirti, atsakinga valstybė narė nustatoma vadovaujantis šiomis nuostatomis:

- a) atsakomybė už visų šeimos narių ir (arba) nepilnamečių nesusituokusių brolių ir (arba) seserų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą tenka tai valstybei narei, kuri pagal kriterijus yra atsakinga už didžiausio jų skaičiaus perėmimą savo žinion;
- b) jei tai netinka, atsakomybė tenka valstybei narei, kuri pagal kriterijus yra atsakinga už vyriausiojo iš šeimos narių pateikto prašymo nagrinėjimą.

12 straipsnis

Teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų arba vizų išdavimas

1. Jei prašytojas turi galiojantį teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga tą dokumentą išdavusi valstybė narė.

2. Jei prašytojas turi galiojančią vizą, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga tą vizą išdavusi valstybė narė, išskyrus atvejį, kai ta visa buvo išduota kitos valstybės narės vardu pagal atstovavimo susitarimą, kaip numatyta 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą⁽¹⁾, 8 straipsnyje. Tokiu atveju už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga atstovaujamoji valstybė narė.

3. Jei prašytojas turi daugiau kaip vieną galiojantį skirtingų valstybių narių išduotą teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą arba vizą, atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą valstybės narės prisiima tokia tvarka:

- a) teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą išdavusi valstybė narė, suteikusi teisę būti ilgiausią laikotarpį, arba tais atvejais, kai galiojimo laikotarpiai yra vienodi, – valstybė narė, išdavusi teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, kurio galiojimo laikas baigiasi paskiausiai;
- b) tais atvejais, kai skirtingų valstybių išduotos vizos yra vienodos rūšies, – valstybė narė, išdavusi vizą, kurios galiojimo laikas baigiasi paskiausiai;

- c) tais atvejais, kai vizos yra skirtingų rūšių, – valstybė narė, išdavusi ilgiausiai galiojančią vizą, arba tais atvejais, kai galiojimo laikas yra vienodas, – valstybė narė, išdavusi vizą, kurios galiojimo laikas baigiasi paskiausiai.

4. Jei prašytojas turi tik vieną ar daugiau teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs mažiau kaip prieš dvejus metus, arba vieną ar daugiau vizų, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs mažiau kaip prieš šešis mėnesius ir kurios leido jam faktiškai atvykti į valstybės narės teritoriją, 1, 2 ir 3 dalys taikomos tol, kol prašytojas nėra išvykęs iš valstybių narių teritorijų.

Jei prašytojas turi vieną ar daugiau teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs daugiau kaip prieš dvejus metus, arba vieną ar daugiau vizų, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs daugiau kaip prieš šešis mėnesius ir kurios leido jam faktiškai atvykti į valstybės narės teritoriją, ir jei jis neišvyko iš valstybių narių teritorijų, atsakinga yra valstybė narė, kurioje tarptautinės apsaugos prašymas yra pateiktas.

5. Tai, kad teisę gyventi šalyje patvirtinantis dokumentas arba visa buvo išduoti naudojantis netikra ar pasisavinta tapatybe arba pateikus padirbtus, suklastotus ar negaliojančius dokumentus, netrukdo atsakomybės priskirti juos išdavusiai valstybei narei. Tačiau teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą arba vizą išdavusi valstybė narė nėra atsakinga, jei ji gali nustatyti, kad sukčiaujama buvo jau po to dokumento arba vizos išdavimo.

13 straipsnis

Atvykimas ir (arba) buvimas

1. Kai remiantis tiesioginiais ar netiesioginiais įrodymais, apibūdinantis šio reglamento 22 straipsnio 3 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, įskaitant Reglamente (ES) Nr. 603/2013 nurodytus duomenis, nustatoma, kad prašytojas neteisėtai kirto valstybės narės sieną, sausuma, jūra ar oru atvykdamas iš trečiosios šalies, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, į kurią jis taip atvyko. Tos atsakomybės nelieka praėjus 12 mėnesių nuo tokio neteisėto sienos kirtimo dienos.

2. Kai valstybė narė negali ar nebegali būti laikoma atsakinga pagal šio straipsnio 1 dalį, ir kai, remiantis 22 straipsnio 3 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose apibūdinantis tiesioginiais ar netiesioginiais įrodymais, nustatoma, kad prašytojas – kuris į valstybių narių teritorijas atvyko neteisėtai arba kurio atvykimo aplinkybės negali būti nustatytos – prieš pateikdamas tarptautinės apsaugos prašymą ne mažiau kaip penkis mėnesius be pertraukos gyveno kurioje nors valstybėje narėje, ta valstybė narė ir yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

Jei prašytojas ne trumpiau kaip po penkis mėnesius yra gyvenęs kelse valstybėse narėse, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, kurioje jis gyveno paskiausiai.

⁽¹⁾ OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

14 straipsnis

Bevizis atvykimas

1. Jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės atvyksta į valstybės narės, kurioje nereikalaujama, kad jis turėtų vizą, teritoriją, ta valstybė narė ir yra atsakinga už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

2. 1 dalyje nustatytas principas netaikomas, jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės tarptautinės apsaugos prašymą pateikia kitoje valstybėje narėje, kurioje taip pat nereikalaujama, kad jis atvykimui į teritoriją turėtų vizą. Tuo atveju atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra ta kita valstybė narė.

15 straipsnis

Prašymo pateikimas oro uosto tarptautinio tranzito zonoje

Jei trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės tarptautinės apsaugos paprašo valstybės narės oro uosto tarptautinio tranzito zonoje, ta valstybė narė ir yra atsakinga už prašymo nagrinėjimą.

IV SKYRIUS

IŠLAIKOMI ASMENYS IR DISKRECINĖS IŠLYGOS

16 straipsnis

Išlaikomi asmenys

1. Kai dėl nėštumo, naujagimio, sunkios ligos, didelės negalios ar senyvo amžiaus prašytojas yra priklausomas nuo savo vaiko, brolio ir (arba) sesers arba tėvo ir (arba) motinos, teisėtai gyvenančių vienoje iš valstybių narių, pagalbos, arba kai prašytojo vaikas, brolis ir (arba) sesuo arba tėvas ir (arba) motina, teisėtai gyvenantys vienoje iš valstybių narių, yra priklausomi nuo prašytojo pagalbos, valstybės narės paprastai laiko kartu arba sujungia prašytoją su tuo vaiku, broliu ir (arba) seserimi ar tėvu ir (arba) motina, jeigu šeimos ryšiai egzistavo kilmės šalyje, jeigu vaikas, brolis ir (arba) sesuo arba tėvas ir (arba) motina arba prašytojas sugeba pasirūpinti priklausomu asmeniu ir jeigu atitinkami asmenys savo pageidavimą išreiškė raštu.

2. Kai 1 dalyje nurodyti vaikas, brolis ir (arba) sesuo arba tėvas ir (arba) motina teisėtai gyvena kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra prašytojas, atsakinga valstybė narė laikoma ta, kurioje vaikas, brolis ir (arba) sesuo arba tėvas ir (arba) motina teisėtai gyvena, išskyrus atvejus, kai dėl savo sveikatos prašytojas ilgą laikotarpį negali keliauti į tą valstybę narę. Tokiu atveju atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje jis būna. Tokiais atvejais narei nesukuriama pareiga į jos teritoriją pristatyti prašytojo vaiką, brolių ir (arba) seserį arba tėvą ir (arba) motiną.

3. Komisijai pagal 45 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl elementų, į kuriuos turi būti atsižvelgta siekiant nustatyti priklausomumo ryšį, kriterijų, kuriais remiantis nustatoma, ar yra įrodytų šeimos ryšių, kriterijų, į kuriuos atsižvelgiama vertinant atitinkamo asmens gebėjimą pasirūpinti išlaikomu asmeniu, ir elementų, į kuriuos turi būti atsižvelgta siekiant įvertinti negalėjimą keliauti ilgą laikotarpį.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato vienodas valstybių narių konsultavimosi ir keitimosi informacija sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

17 straipsnis

Diskrecinės išlygos

1. Nukrypdoma nuo 3 straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė gali nuspręsti nagrinėti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės jai pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą net tada, kai ji pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą.

Valstybė narė, kuri nusprendžia nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą pagal šią dalį, tampa atsakinga valstybe narė ir prisiima su ta atsakomybe susijusias pareigas. Prireikus, naudodamasi „DubliNet“ elektroninių ryšių tinklu, sukurtu pagal Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsnį, ji apie tai praneša anksčiau buvusiai atsakingai valstybei narei, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekančiai valstybei narei arba valstybei narei, kurios buvo prašoma perimti prašytoją savo žinion arba jį atsiimti.

Valstybė narė, kuri tampa atsakinga pagal šią dalį, nedelsdama tai nurodo sistemoje „Eurodac“ pagal Reglamentą (ES) Nr. 603/2013, pridėdama datą, kai buvo priimtas sprendimas nagrinėti prašymą.

2. Valstybė narė, kurioje buvo paprašyta tarptautinės apsaugos, ir vykdoma atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra, arba atsakinga valstybė narė gali bet kuriuo metu iki tol, kol bus priimtas pirmas sprendimas iš esmės, paprašyti kitos valstybės narės perimti savo žinion prašytoją, kad suvienytų bet kuriuos asmenis, susijusius šeimos ryšiais, dėl humanitarinių priežasčių, ypač vadovaudamasi šeimos ar kultūriniais motyvais, net jei ta kita valstybė narė nėra atsakinga pagal 8–11 ir 16 straipsniuose nustatytus kriterijus. Atitinkami asmenys turi duoti rašytinį sutikimą.

Prašymas perimti savo žinion turi apimti visą turimą prašančiosios valstybės narės medžiagą, kad prašoma valstybė narė galėtų tinkamai įvertinti situaciją.

Prašoma valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus nurodytoms humanitarinėms priežastims išnagrinėti ir per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos atsako prašančiajai valstybei narei naudodamasi „DubliNet“ elektroninių ryšių tinklu, sukurtu pagal Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsnį. Atsakyme atsisiųskite patenkinti prašymą nurodomos atsisakymą pagrindžiančios priežastys.

Tais atvejais, kai prašoma valstybė narė pritaria prašymui, jai pereina atsakomybė už prašymo nagrinėjimą.

V SKYRIUS

ATSAKINGOS VALSTYBĖS NARĖS PAREIGOS

18 straipsnis

Atsakingos valstybės narės pareigos

1. Pagal šį reglamentą atsakinga valstybė narė įpareigojama:
 - a) 21, 22 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis perimti savo žinion prašytoją, prašymą pateikusių kitoje valstybėje narėje;
 - b) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti prašytoją, kurio prašymas yra nagrinėjamas ir kuris paprašė tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje;
 - c) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, atsiėmusį nagrinėjamą prašymą ir paprašiusį tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba esantį kitos valstybės narės teritorijoje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento;
 - d) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, kurio prašymas buvo atmestas ir kuris paprašė apsaugos kitoje valstybėje narėje arba kuris be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje.

2. Į 1 dalies a ir b punktų taikymo sritį patenkančiais atvejais atsakinga valstybė narė nagrinėja prašytojo tarptautinės apsaugos prašymą arba užbaigia jo nagrinėjimą.

Į 1 dalies c punkto taikymo sritį patenkančiais atvejais, kai atsakinga valstybė narė nutraukė prašymo nagrinėjimą prašytojui atsiėmus prašymą prieš priimant pirmosios instancijos sprendimą iš esmės, ta valstybė narė užtikrina, kad prašytojas turėtų teisę paprašyti, kad būtų baigtas jo pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas, arba pateikti naują tarptautinės

apsaugos prašymą, kuris nėra laikomas vėlesniu prašymu, kaip numatyta Direktyvoje 2013/32/ES. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad būtų užbaigtas prašymo nagrinėjimas.

Į 1 dalies d punkto taikymo sritį patenkančiais atvejais, kai prašymas buvo atmestas tik pirmojoje instancijoje, atsakinga valstybė narė užtikrina, kad atitinkamas asmuo turėtų arba būtų turėjęs galimybę pasinaudoti veiksminga teisės gynimo priemone pagal Direktyvos 2013/32/ES 46 straipsnį.

19 straipsnis

Atsakomybės perleidimas

1. Jei valstybė narė prašytojui išduoda teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, tai valstybei narei pereina 18 straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos.

2. 18 straipsnio 1 dalies c arba d punktuose nurodytos pareigos nebetaikomos, kai atsakinga valstybė narė, paprašyta perimti žinion arba atsiimti prašytoją arba kitą 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytą asmenį, gali nustatyti, kad atitinkamas asmuo ne trumpiau kaip tris mėnesius yra išvykęs iš valstybių narių teritorijos, išskyrus atvejus, kai tas asmuo turi atsakingos valstybės narės išduotą galiojantį teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą.

Prašymas, pateiktas pasibaigus pirmoje pastraipoje nurodytam nebuvimo laikotarpiui, laikomas nauju prašymu, dėl kurio pradedama nauja atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.

3. 18 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nustatytos pareigos nebetaikomos, kai atsakinga valstybė, paprašyta atsiimti prašytoją arba kitą asmenį, kaip nurodyta 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte, gali nustatyti, kad atitinkamas asmuo išvyko iš valstybių narių teritorijos pagal sprendimą dėl grąžinimo arba išsiuntimo, kurį ji priėmė atsiėmus arba atmetus prašymą.

Po to, kai įvyksta faktinis išsiuntimas, pateiktas prašymas laikomas nauju prašymu, dėl kurio pradedama nauja atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.

VI SKYRIUS

PERĖMIMO SAVO ŽINION IR ATSIĖMIMO PROCEDŪROS

I SKIRSNIS

Procedūros pradžia

20 straipsnis

Procedūros pradžia

1. Atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra prasižada, kai tik valstybei narei pirmą kartą pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas.

2. Tarptautinės apsaugos prašymas laikomas pateiktu, kai į atitinkamos valstybės narės kompetentingas institucijas patenka užpildyta prašytojo pateikta prašymo forma arba valdžios institucijų parengtas pranešimas. Tais atvejais, kai tarptautinės apsaugos paprašoma ne raštu, laiko tarpas tarp ketinimo pareiškimo ir pranešimo parengimo turėtų būti kuo trumpesnis.

3. Pagal šį reglamentą nepilnamečio, kuris lydis prašytoją ir kuris atitinka šeimos nario apibrėžtį, padėtis yra tokia pat, kaip ir jo šeimos nario padėtis, ir sprendimą dėl jo priima valstybė narė, atsakinga už to šeimos nario tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, net jeigu nepilnametis atskirai ir nėra nuostata taikoma vaikams, gimusiems prašytojui atvykus į valstybių narių teritoriją, ir inicijuoti naujos jų perėmimo savo žinion procedūros nereikalaujama.

4. Tais atvejais, kai tarptautinės apsaugos prašymą valstybės narės kompetentingoms institucijoms pateikia prašytojas, esantis kitos valstybės narės teritorijoje, atsakingą valstybę narę nustato valstybė narė, kurios teritorijoje tas prašytojas yra. Valstybė narė, kuri gavo tą prašymą, nedelsdama informuoja pastarąją valstybę narę, o ji tada šio reglamento tikslais yra laikoma valstybe nare, kuriai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas.

Apie šią atsakingą valstybę narę nustatančios valstybės narės pasikeitimą ir datą, kada jis įvyko, prašytojui pranešama raštu.

5. Prašytoją, kuris atsakingos valstybės narės nustatymo metu atsiėmė pirmąjį kitoje valstybėje narėje pateiktą prašymą, yra kitoje valstybėje narėje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento arba kuris joje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą, laikydamasi 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytų sąlygų, atsiima valstybė narė, kuriai tas tarptautinės apsaugos prašymas buvo pateiktas pirmiausiai, kad būtų baigta atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.

Tos pareigos nebelieka, kai valstybė narė, kurios prašoma užbaigti atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, gali nustatyti, kad prašytojas tuo metu yra ne trumpiau kaip trims mėnesiams išvykęs iš valstybių narių teritorijos arba iš kitos valstybės narės yra gavęs teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą.

Prašymas, pateiktas pasibaigus nebuvimo laikotarpiui, nurodytam antroje pastraipoje, laikomas nauju prašymu, dėl kurio pradedama nauja atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.

II SKIRSNIS

Perėmimo savo žinion procedūros

21 straipsnis

Prašymo perimti savo žinion pateikimas

1. Jei valstybė narė, kuriai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, mano, kad už to prašymo nagrinėjimą yra

atsakinga kita valstybė narė, ji gali kuo skubiau ir jokia būdu ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to prašymo pateikimo, kaip apibrėžta 20 straipsnio 2 dalyje, dienos paprašyti, kad ta kita valstybė narė perimtų prašytoją savo žinion.

Nepaisant pirmos pastraipos, nustačius atitiktį sistemoje „Eurodac“ lyginant su duomenimis, įregistruotais pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013 14 straipsnį, prašymas siunčiamas per du mėnesius nuo to atitikties rezultato gavimo pagal to reglamento 15 straipsnio 2 dalį.

Jei prašymas perimti prašytoją savo žinion per pirmoje ir antroje pastraipose nustatytus laikotarpius nepateikiamas, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei, kurioje prašymas buvo pateiktas.

2. Prašančioji valstybė narė gali prašyti skubaus atsakymo, jei tarptautinės apsaugos prašymas buvo pateiktas po to, kai asmeniui buvo neleista atvykti arba pasilikti, kai jis buvo sulaikytas už neteisėtą buvimą arba kai jam buvo įteiktas arba įvykdytas sprendimas dėl išsiuntimo.

Prašyme nurodoma, dėl kokių priežasčių reikalingas skubus atsakymas ir per kiek laiko tikimasi jo sulaukti. Tas laikotarpis yra ne trumpesnis kaip viena savaitė.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais prašymas, kad kita valstybė narė perimtų prašytoją savo žinion, pateikiamas naudojant standartinę formą, pridedami tiesioginiai ar netiesioginiai įrodymai, apibūdinti 22 straipsnio 3 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, ir (arba) svarbios ištraukos iš prašytojo pareiškimo, leidžiantys prašomos valstybės narės valdžios institucijoms patikrinti, ar ji yra atsakinga pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus.

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas prašymų perimti savo žinion parengimo ir pateikimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

22 straipsnis

Atsakymas į prašymą perimti savo žinion

1. Prašoma valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus ir sprendimą dėl prašymo perimti prašytoją savo žinion pateikia per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

2. Atliekant atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą naudojami tiesioginių ir netiesioginių įrodymų elementai.

3. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, sudaro ir periodiškai peržiūri du sąrašus, kuriuose pagal šios dalies a ir b punktuose išdėstytus kriterijus nurodomi svarbūs tiesioginių ir netiesioginių įrodymų elementai, sudarymo ir periodinės peržiūros. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

a) Tiesioginiai įrodymai:

- i) tai oficialūs įrodymai, lemiantys atsakomybę pagal šį reglamentą, kol jie neatmetami tiesioginiais įrodymais įrodžius priešingą dalyką;
- ii) valstybės narės 44 straipsnyje numatytam komitetui pateikia įvairių rūšių administracinių dokumentų pavyzdžius pagal oficialių įrodymų sąraše nustatytą tipologiją;

b) Netiesioginiai įrodymai:

- i) tai orientacinio pobūdžio elementai, kurie, nors ir atmetini, tam tikrais atvejais pagal jiems priskiriamą įrodomąją vertę gali būti pakankami;
- ii) jų įrodomoji vertė nustatant atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju.

4. Įrodymų neturėtų būti reikalaujama daugiau negu reikia, kad būtų tinkamai taikomas šis reglamentas.

5. Nesant jokių oficialių įrodymų, prašoma valstybė narė savo atsakomybę pripažįsta, jei netiesioginiai įrodymai yra nuoseklūs, patikrinami ir pakankamai išsamūs, kad tikėtų atsakomybei nustatyti.

6. Tais atvejais, kai prašančioji valstybė narė prašo skubaus atsakymo pagal 21 straipsnio 2 dalį, prašoma valstybė narė visai stengiasi laikytis prašomo termino. Išimtiniais atvejais, kai galima įrodyti, kad prašymo perimti prašytoją savo žinion nagrinėjimas yra itin sudėtingas, prašoma valstybė narė gali duoti savo atsakymą praėjus prašomam terminui, bet visais atvejais per mėnesį. Esant tokiai situacijai, prašoma valstybė narė prašančiajai valstybei narei per ankščiau nustatytą laikotarpį turi pranešti apie savo sprendimą nukelti atsakymo pateikimo terminą vėlesniam negu buvo prašyta laikui.

7. Tai, kad sprendimas nepriimamas per 1 dalyje nustatytą dviejų mėnesių laikotarpį ir per 6 dalyje minėtą vieno mėnesio laikotarpį, prilygsta prašymo priėmimui ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion, taip pat pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

III SKIRSNIS

Prašymų atsiimti procedūros

23 straipsnis

Prašymo atsiimti pateikimas, kai prašančiojoje valstybėje narėje pateikiamas naujas prašymas

1. Kai valstybė narė, kurioje 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytas asmuo pateikė naują tarptautinės apsaugos

prašymą, mano, kad kita valstybė narė atsakinga pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktus, ji gali paprašyti tos kitos valstybės narės tą asmenį atsiimti.

2. Prašymas atsiimti pateikiamas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktą sistemoje „Eurodac“ gavimo pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013 9 straipsnio 5 dalį.

Jeigu prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo dienos, kaip apibrėžta 20 straipsnio 2 dalyje, išsiunčiamas prašomai valstybei narei.

3. Kai prašymas atsiimti nepateikiamas per 2 dalyje nustatytus laikotarpius, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei narei, kurioje pateiktas tas naujas prašymas.

4. Prašymas atsiimti pateikiamas naudojant standartinę formą ir apima tiesioginius ar netiesioginius įrodymus, kaip aprašyta dviejuose 22 straipsnio 3 dalyje minėtuose sąrašuose, ir (arba) svarbias ištraukas iš atitinkamo asmens pareiškimų, leidžiančius prašomos valstybės narės valdžios institucijoms pasitikrinti, ar ji yra atsakinga, remiantis šia reglamente nustatytais kriterijais.

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas prašymų atsiimti rengimo ir pateikimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

24 straipsnis

Prašymo atsiimti pateikimas, kai prašančiojoje valstybėje narėje nepateikiamas naujas prašymas

1. Kai valstybė narė, kurios teritorijoje 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytas asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento ir kurioje nepateiktas naujas tarptautinės apsaugos prašymas, mano, kad kita valstybė narė atsakinga pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktus, ji gali paprašyti tos kitos valstybės narės tą asmenį atsiimti.

2. Nukrypstant nuo 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir

tvarkos valstybėse narėse ⁽¹⁾ 6 straipsnio 2 dalies, kai valstybė narė, kurios teritorijoje asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, nusprendžia atlikti paiešką sistemoje „Eurodac“ pagal Reglamento (ES) Nr. 603/2013 17 straipsnį, prašymas atsiimti šio reglamento 18 straipsnio 1 dalies b arba c punkte nurodytą asmenį arba jo 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą asmenį, kurio tarptautinės apsaugos prašymas nebuvo atmestas galutiniu sprendimu, pateikiamas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktį sistemoje „Eurodac“ gavimo, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 603/2013 17 straipsnio 5 dalimi.

Jei prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią prašančioji valstybė narė sužino, kad kita valstybė narė gali būti atsakinga už atitinkamą asmenį, išsiunčiamas prašomai valstybei narei.

3. Kai prašymas atsiimti nepateikiamas per 2 dalyje nustatytus laikotarpius, valstybė narė, kurios teritorijoje atitinkamas asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, suteikia tam asmeniui galimybę pateikti naują prašymą.

4. Kai šio reglamento 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas asmuo, kurio tarptautinės apsaugos prašymas buvo atmestas galutiniu sprendimu vienoje valstybėje narėje, yra kitos valstybės narės teritorijoje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, pastaroji valstybė narė gali arba paprašyti pirmosios valstybės narės atsiimti atitinkamą asmenį, arba atlikti grąžinimo procedūrą pagal Direktyvą 2008/115/EB.

Kai pastaroji valstybė narė nusprendžia prašyti pirmosios valstybės narės atsiimti atitinkamą asmenį, Direktyvoje 2008/115/EB nustatytos taisyklės netaikomos.

5. Prašymas atsiimti 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytą asmenį pateikiamas naudojant standartinę formą ir apima tiesioginius ar netiesioginius įrodymus, kaip aprašyta dviejuose 22 straipsnio 3 dalyje minėtuose sąrašuose, ir (arba) svarbias ištraukas iš asmens pareiškimų, leidžiančias prašomos valstybės narės valdžios institucijoms pasitikrinti, ar ji yra atsakinga, remiantis šiame reglamente nustatytais kriterijais.

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato ir periodiškai peržiūri du tiesioginių ir netiesioginių įrodymų svarbius elementus nurodančius sąrašus pagal 22 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nustatytus kriterijus, ir patvirtina vienodus prašymų atsiimti rengimo ir pateikimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis

Atsakymas į prašymą atsiimti

1. Prašoma valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus ir kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, priima sprendimą dėl prašymo atsiimti atitinkamą asmenį. Jei prašymas yra grin-

džiamas duomenimis, gautais iš sistemos „Eurodac“, tas terminas sutrumpinamas iki dviejų savaitių.

2. Nesiėmus veiksmų per 1 dalyje minėtą vieno mėnesio ar dviejų savaitių laikotarpį, laikoma, kad su prašymu sutinkama ir priiimama pareiga atsiimti atitinkamą asmenį, taip pat pareiga tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

IV SKIRSNIS

Procedūrinės garantijos

26 straipsnis

Pranešimas apie sprendimą dėl perdavimo

1. Jei prašoma valstybė narė sutinka prašytoją arba kitą 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, prašančioji valstybė narė praneša atitinkamam asmeniui apie sprendimą perduoti jį atsakingai valstybei narei ir atitinkamais atvejais jo tarptautinės apsaugos prašymo nenagrinėjimą. Jei atitinkamam asmeniui atstovauja teisės konsultantas arba kitas patarėjas, valstybės narės gali nuspręsti apie sprendimą pranešti tokiam teisės konsultantui arba kitam patarėjui, o ne atitinkamam asmeniui ir atitinkamais atvejais apie sprendimą pranešti atitinkamam asmeniui.

2. 1 dalyje nurodytame sprendime taip pat nurodoma informacija, kokiomis teisės gynimo priemonėmis galima naudotis, įskaitant teisę atitinkamais atvejais kreiptis dėl sprendimo vykdymo sustabdymo, ir informacija apie pasinaudojimui tokiomis teisės gynimo priemonėmis ir perdavimo vykdymui taikomus terminus, ir prireikus pateikiama informacija apie tai, kur ir kada atitinkamas asmuo turėtų atvykti, jei tas asmuo į atsakingą valstybę narę keliauja savarankiškai.

Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie asmenis arba organizacijas, kurios gali atitinkamam asmeniui suteikti teisinę pagalbą, būtų pateikta atitinkamam asmeniui kartu su 1 dalyje nurodytu sprendimu, jei ta informacija dar nepateikta.

3. Kai atitinkamam asmeniui teisės konsultantas ar kitas patarėjas pagalbos neteikia ar neatstovauja, valstybės narės jį informuoja apie pagrindinius sprendimo elementus, kuriuose visada turi būti pateikta informacija apie galimas teisės gynimo priemones ir apie pasinaudojimui tokiomis teisės gynimo priemonėmis taikomus terminus tokia kalba, kurią tas atitinkamas asmuo supranta arba galima pagrįstai manyti, kad supranta.

27 straipsnis

Teisės gynimo priemonės

1. Prašytojas arba kitas 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytas asmuo turi teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę ir gali pateikti teismui skundą dėl sprendimo dėl perdavimo faktinių ir teisinių pagrindų arba prašyti jį peržiūrėti.

2. Valstybės narės numato pagrįstą laiko tarpą, per kurį atitinkamas asmuo gali įgyvendinti teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę pagal 1 dalį.

⁽¹⁾ OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

3. Sprendimų dėl perdavimo apskundimo arba peržiūrėjimo tikslais, valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato, kad:

- a) skundas arba sprendimo peržiūrėjimas suteikia atitinkamam asmeniui teisę likti atitinkamoje valstybėje narėje, kol bus gauti skundo ar peržiūrėjimo rezultatai, arba
- b) perdavimo vykdymas automatiškai sustabdomas ir toks sustabdymas pasibaigia po tam tikro pagrįsto laikotarpio, per kurį teismas po atidaus ir nuodugnaus nagrinėjimo yra priėmęs sprendimą dėl skundžiamo arba peržiūrimo sprendimo vykdymo sustabdymo, arba
- c) atitinkamam asmeniui suteikiama galimybė per pagrįstą laikotarpį prašyti teismo sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas ar peržiūrimas sprendimas. Valstybės narės užtikrina, kad būtų taikoma veiksminga teisės gynimo priemonė, sustabdydamos perdavimo vykdymą, kol bus priimtas sprendimas dėl pirmo sustabdymo prašymo. Sprendimas dėl sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo priimamas per pagrįstą laikotarpį, tuo pačiu leidžiant atlikti atidų ir nuodugnų sustabdymo prašymo nagrinėjimą. Sprendime nesustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymo išdėstomi jį pagrindžiantys motyvai.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad kompetentingos institucijos gali *ex officio* nuspręsti sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas ar peržiūrimas sprendimas.

5. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamas asmuo turėtų galimybę pasinaudoti teisine pagalba ir, prireikus, kalbine pagalba.

6. Valstybės narės užtikrina, kad gavus prašymą teisinė pagalba būtų suteikta nemokamai, kai atitinkamas asmuo tam neturi lėšų. Valstybės narės gali numatyti, kad mokesčių ir kitų išlaidų atžvilgiu su teisine pagalba susijusiais klausimais prašytojams nebūtų taikomos palankesnės sąlygos nei paprastai jų piliečiams taikomos sąlygos.

Savavališkai neribodamos galimybių gauti teisinę pagalbą, valstybės narės gali numatyti, kad nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas nesuteikiami, kai kompetentinga institucija arba teismas mano, kad skundas arba sprendimo peržiūrėjimas neturi realių galimybių duoti teigiamų rezultatų.

Kai sprendimą nesuteikti nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo pagal šią dalį priima valdžios institucija, kuri nėra teismas, valstybės narės suteikia teisę pasinaudoti veiksminga teisės gynimo priemone teisme tam sprendimui ginčyti.

Laikydamosi šioje dalyje nustatytų reikalavimų, valstybės narės užtikrina, kad teisinė pagalba ir atstovavimas nebūtų savavališkai

ribojami ir kad nebūtų kliudoma prašytojui naudotis teise kreiptis į teismą.

Teisinė pagalba apima bent reikiamų procesinių dokumentų parengimą bei atstovavimą teisme ir gali apimti tik teisės konsultantus ar kitus patarėjus, specialiai paskirtus pagal nacionalinę teisę, pagalbai teikti ir atstovauti.

Pasinaudojimo teisine pagalba tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje.

V SKIRSNIS

Sulaikymas perdavimo tikslais

28 straipsnis

Sulaikymas

1. Valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jam taikoma šiuo reglamentu nustatyta procedūra.

2. Jei nustatoma didelė rizika, kad asmuo pasislėps, valstybės narės gali sulaikyti atitinkamą asmenį, kad būtų užtikrintos perdavimo procedūros pagal šį reglamentą, individualiai įvertinus konkretų atvejį, ir tik jei sulaikymas yra proporcingas ir kitos švelnesnės alternatyvios prievartos priemonės negali būti veiksmingai taikomos

3. Sulaikymas trunka kuo trumpesnę laikotarpį ir ne ilgiau nei pagrįstai būtina reikalaujamoms administracinėms perdavimo procedūroms su deramu kruopštumu atlikti, kol bus įvykdytas perdavimas pagal šį reglamentą.

Kai asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, prašymo perimti savo žinion arba atsiimti pateikimo laikotarpis neviršija vieno mėnesio nuo prašymo pateikimo. Pagal šį reglamentą procedūrą atliekanti valstybė narė tokiais atvejais paprašo atsakymą pateikti skubiai. Toks atsakymas pateikiamas per dvi savaites nuo prašymo gavimo. Tai, kad neatsakoma per dvi savaites nuo prašymo gavimo, prilygsta prašymo priėmimui ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion arba jį atsiimti, įskaitant pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.

Kai asmuo sulaikomas pagal šį straipsnį, tas asmuo iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas taip greitai kaip tik praktiškai įmanoma ir ne vėliau kaip per šešias savaites nuo netiesioginio ar tiesioginio kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti priėmimo arba nuo tada, kai skundas arba sprendimo peržiūrėjimas nebeturi sustabdomojo poveikio pagal 27 straipsnio 3 dalį.

Kai prašančioji valstybė narė nesilaiko prašymo perimti savo žinion arba atsiimti pateikimo terminų arba kai perdavimas neįvykdomas per trečioje pastraipoje nurodytą šešių savaičių laikotarpį, asmuo nebegali būti sulaikytas. Atitinkamai ir toliau taikomi 21, 23, 24 ir 29 straipsniai.

4. Laikymo sąlygų ir sulaikytiems asmenims taikomų garantijų atveju, siekiant užtikrinti perdavimo atsakingai valstybei narei procedūras, taikomi Direktyvos 2013/33/ES 9, 10 ir 11 straipsniai.

VI SKIRSNIS

Perdavimas

29 straipsnis

Sąlygos ir terminai

1. Prašytojas arba kitas 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytas asmuo iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasi-konsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti gavimo arba nuo galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei sprendimo vykdymas buvo sustabdytas pagal 27 straipsnio 3 dalį.

Jei asmenys atsakingai valstybei narei perduodami prižiūrėti išvykimą arba palydinti, valstybės narės užtikrina, kad perdavimas vyktų humaniškai, užtikrinant visapusišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir asmens orumui.

Jei reikia, prašančioji valstybė narė prašytojui išduoda *laissez passer*. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato *laissez passer* formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei reikia, prašančioji valstybė narė prašytojui išduoda *laissez passer*, kuris turi būti 44 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtintos formos.

Atsakinga valstybė narė prašančiajai valstybei narei atitinkamai praneša, kad atitinkamas asmuo tikrai atvyko arba kad jis nustatytu laiku neatvyko.

2. Tais atvejais, kai perdavimas per šešis mėnesius neįvyksta, atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai valstybei narei. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki vienerių metų, jei perdavimas negalėjo įvykti dėl

atitinkamo asmens įkalinimo, arba ne ilgiau kaip iki aštuoniolikos mėnesių, jei atitinkamas asmuo slapstosi.

3. Jei asmuo perduotas klaidingai arba jei buvo patenkintas skundas dėl sprendimo perduoti asmenį arba prašymas dėl sprendimo peržiūrėjimo po to, kai asmuo buvo perduotas, perdavusi valstybė narė nedelsdama tą asmenį priima atgal.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato vienodas valstybių narių konsultavimosi ir keitimosi informacija sąlygas, visų pirma perdavimų atidėjimo arba vėlavimo juos atlikti atveju, perdavimų esant netiesioginiam pritarimui atveju, nepilnamečių ar išlaikomų asmenų perdavimų atveju ir prižiūrimų perdavimų atveju. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

30 straipsnis

Perdavimo išlaidos

1. Prašytojo arba kito 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodyto asmens perdavimo atsakingai valstybei narei išlaidas padengia perduodančioji valstybė narė.

2. Kai atitinkamas asmuo turi būti perduotas valstybei narei dėl to, kad buvo perduotas klaidingai arba buvo patenkintas skundas dėl sprendimo perduoti asmenį arba prašymas dėl sprendimo peržiūrėjimo po to, kai asmuo buvo perduotas, pirmąjį perdavimą atlikusi valstybė narė padengia atitinkamo asmens grąžinimo į jos teritoriją išlaidas.

3. Nereikalaujama, kad pagal šį reglamentą perduotini asmenys padengtų perdavimo išlaidas.

31 straipsnis

Keitimasis svarbia informacija prieš perdavimą

1. Prašytoją arba kitą 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytą asmenį perduodančioji valstybė narė praneša atsakingai valstybei narei tokius perduotino asmens duomenis, kurie yra tinkami, svarbūs ir būtini užtikrinti, kad kompetentingos institucijos pagal atsakingos valstybės narės nacionalinę teisę galėtų suteikti tam asmeniui tinkamą pagalbą, įskaitant skubią sveikatos priežiūrą, kad būtų apsaugoti jo svarbiausieji interesai, ir užtikrinti apsaugos bei šiuo reglamentu ir kitomis atitinkamomis teisinėmis priemonėmis prieglobsčio srityje suteiktų teisių tęstinumą. Tie duomenys atsakingai valstybei narei perduodama per pagrįstą laikotarpį prieš perdavimą, kad būtų užtikrinta, jog jos kompetentingos institucijos pagal nacionalinę teisę turėtų pakankamai laiko imtis būtinų priemonių.

2. Perduodančioji valstybė narė perduoda atsakingai valstybei narei informaciją, kuri yra svarbi perduotino asmens teisėms apsaugoti ir skubiems specialiesiems poreikiams patenkinti (jei kompetentinga institucija pagal nacionalinę teisę turi tokią informaciją), visų pirma:

- a) apie neatidėliotinas priemones, kurių turi imtis atsakinga valstybė narė siekdama užtikrinti, kad būtų tinkamai patenkiami perduotino asmens specialieji poreikiai, be kita ko, skubią sveikatos priežiūrą, kurios gali reikėti;
- b) priimančiojoje valstybėje narėje esančių šeimos narių, giminių ar bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais (jei tokių esama), kontaktinius duomenis;
- c) nepilnamečių atveju – informaciją apie jų išsilavinimą;
- d) prašytojo amžiaus nustatymą.

3. Pagal šį straipsnį informacija keičiasi, naudodamasi „DubliNet“ elektroniniu ryšių tinklu, sukurtu remiantis Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 18 straipsniu, tik tos valdžios institucijos, apie kurias Komisijai pranešta pagal šio reglamento 35 straipsnį. Informacija, kuria buvo pasikeista, naudojama tik šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams ir toliau netvarkoma.

4. Valstybių narių keitimuisi informacija palengvinti Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, parengia standartinę duomenų perdavimo pagal šį straipsnį formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Keitimuisi informacija pagal šį straipsnį taikomos 34 straipsnio 8–12 dalyse nustatytos taisyklės.

32 straipsnis

Keitimasis sveikatos duomenimis prieš perdavimą

1. Siekiant visų pirma neigaliems asmenims, vyresnio amžiaus žmonėms, nėščioms moterims, nepilnamečiams, asmenims, patyrusiems kankinimus, išprievartavimą arba kitos sunkios formos psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, suteikti sveikatos priežiūros arba gydymo paslaugas, perduodančioji valstybė narė praneša atsakingai valstybei narei informaciją, jei kompetentinga institucija pagal nacionalinę teisę turi tokią informaciją, apie specialiuosius perduotino asmens poreikius, kuri kai kuriais atvejais gali apimti duomenis apie to asmens fizinę ar psichinę būklę. Ta informacija perduodama bendroje sveikatos patikrinimo medicininėje pažymoje, pridėdant būtinus dokumentus. Atsakinga valstybė narė užtikrina, kad tie specialieji poreikiai būtų tinkamai patenkiami, be kita ko, visų pirma teikiant būtinąją sveikatos priežiūrą, kurios gali prireikti.

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, parengia bendrą sveikatos patikrinimo medicininę pažymą. Tie įgyvendinimo aktai

priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Perduodanti valstybė narė praneša 1 dalyje nurodytą informaciją atsakingai valstybei narei gavusi aiškų prašytojo ir (arba) jo atstovo sutikimą arba, kai prašytojas fiziškai arba teisiškai negali duoti savo sutikimo, jei toks perdavimas būtinas svarbiausiems prašytojo arba kito asmens interesams apginti. Sutikimo negavimas, įskaitant atsisakymą duoti sutikimą, nėra priežastis nevykdyti perdavimo.

3. 1 dalyje nurodytus asmens sveikatos duomenis tvarko tik sveikatos priežiūros specialistai, kurie pagal nacionalinę teisę arba nacionalinių kompetentingų įstaigų priimtas taisykles įpareigoti saugoti profesinę paslaptį, arba kiti asmenys, kuriems taikoma atitinkama pareiga saugoti profesinę paslaptį.

4. Pagal šį straipsnį informacija keičiasi tik 3 dalyje nurodyti sveikatos priežiūros specialistai arba kiti asmenys. Informacija, kuria buvo pasikeista, gali būti naudojama tik 1 dalyje nustatytais tikslais ir toliau netvarkoma.

5. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, priima vienodas keitimosi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija sąlygas ir praktinę tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Keitimuisi informacija pagal šį straipsnį taikomos 34 straipsnio 8–12 dalyse nustatytos taisyklės.

33 straipsnis

Išankstinio įspėjimo, parengties ir krizių valdymo mechanizmas

1. Kai, visų pirma remdamasi EPPB pagal Reglamentą (ES) Nr. 439/2010 surinkta informacija, Komisija nustato, kad šio reglamento taikymui pavojų gali kelti tai, kad kyla pagrįsta ypatingo krūvio valstybės narės prieglobsčio sistemos veikimui problema, ir (arba) valstybės narės prieglobsčio sistemos veikimui problema, bendradarbiaudama su EPPB ji tai valstybei narei teikia rekomendacijas ir prašo jos parengti prevencinių veiksmų planą.

Atitinkama valstybė narė informuoja Tarybą ir Komisiją, ar ji ketina pateikti tokį prevencinių veiksmų planą, kad atlaikytų krūvį ir (arba) išspręstų savo prieglobsčio sistemos veikimo problemas, kartu užtikrindama tarptautinės apsaugos prašytojų pagrįdinių teisių apsaugą.

Valstybė narė gali savo nuožiūra ir iniciatyva parengti prevencinių veiksmų planą ir vėliau jį tikslinti. Rengdama prevencinių veiksmų planą valstybė narė gali kreiptis pagalbos į Komisiją, kitas valstybes nares, EPPB ir kitas atitinkamas Sąjungos agentūras.

2. Kai parengiamas prevencinių veiksmų planas, atitinkama valstybė narė pateikia jį ir reguliariai pateikia jo įgyvendinimo ataskaitą Tarybai ir Komisijai. Komisija tuomet informuoja Europos Parlamentą apie prevencinių veiksmų plano pagrindinius elementus. Komisija teikia jo įgyvendinimo ataskaitas Tarybai ir perduoda jo įgyvendinimo ataskaitas Europos Parlamentui.

Atitinkama valstybė narė imasi visų tinkamų priemonių, kad ištaisytų susiklosčiusią ypatingo krūvio jos prieglobsčio sistemai padėtį arba užtikrintų, kad nustatyti trūkumai būtų pašalinti, kol padėtis nepablogėjo. Kai prevencinių veiksmų planas apima priemones, kuriomis siekiama spręsti valstybės narės prieglobsčio sistemai tenkančio ypatingo krūvio, kuris gali kliudyti taikyti šį reglamentą, klausimą, Komisija, prieš teikdama ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kreipiasi patarimo į EPPB.

3. Kai Komisija, remdamasi EPPB analize, nustato, kad įgyvendinant prevencinių veiksmų planą nustatyti trūkumai nebuvo pašalinti, arba kai esama didelės rizikos, kad atitinkamoje valstybėje narėje susidariusi prieglobsčio padėtis gali tapti krize, kurios prevencinių veiksmų planu nebūtų galima išspręsti, Komisija, atitinkamai bendradarbiaudama su EPPB, gali paprašyti atitinkamos valstybės narės parengti krizės valdymo veiksmų planą ir prireikus jį tikslinti. Viso šiame straipsnyje nustatyto išankstinio įspėjimo apie prieglobsčio krizes, parengties joms ir jų valdymo proceso metu krizės valdymo veiksmų planu užtikrinama, kad būtų laikomasi Sąjungos prieglobsčio *acquis*, visų pirma užtikrinamos tarptautinės apsaugos prašytojų pagrindinės teisės.

Gavusi prašymą parengti krizės valdymo veiksmų planą, atitinkama valstybė narė, bendradarbiaudama su Komisija ir EPPB, tai padaro kuo skubiau ir ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo prašymo.

Atitinkama valstybė narės savo krizės valdymo planą ir bent kas tris mėnesius šio plano įgyvendinimo ataskaitą pateikia Komisijai ir atitinkamai kitiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, pavyzdžiui, EPPB.

Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie krizės valdymo veiksmų planą, galimus jo patikslinimus, ir jo įgyvendinimą. Tose ataskaitose atitinkama valstybė narė nurodo duomenis, kad būtų galima stebėti, kaip laikomasi krizės valdymo veiksmų plano, pavyzdžiui, procedūros trukmę, sulaukymo sąlygas ir priėmimo pajėgumus, atsižvelgiant į prašytojų antplūdį.

4. Viso šiame straipsnyje nustatyto išankstinio įspėjimo apie prieglobsčio krizes, parengties joms ir jų valdymo proceso metu Taryba atidžiai stebi padėtį ir gali paprašyti daugiau informacijos bei teikti politines gaires, visų pirma kiek tai susiję su reagavimo į padėtį neatidėliotinu pobūdžiu ir padėties rimtumu, ir, tokiu būdu, su poreikiu, kad valstybė narė parengtų arba prevencinių veiksmų planą, arba prireikus krizės valdymo veiksmų planą. Europos Parlamentas ir Taryba gali viso proceso metu vesti diskusijas ir teikti gaires dėl solidarumo priemonių, kurias jie jas laiko tikslingomis.

VII SKYRIUS

ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS

34 straipsnis

Dalijimasis informacija

1. Kiekviena valstybė narė bendradarbiauja su kitomis valstybėmis narėmis, pranešdama to prašančiai valstybei narei apie prašytoją tokius asmens duomenis, kurie yra tinkami, svarbūs ir tikrai būtini:

- a) nustatyti atsakingą valstybę narę;
- b) tarptautinės apsaugos prašymui išnagrinėti;
- c) atlikti bet kurį iš šio reglamento kylantį išipareigojimą.

2. 1 dalyje nurodyta informacija gali būti tik:

- a) prašytojo ir atitinkamais atvejais – jo šeimos narių, giminių ar bet kokių kitų asmenų, susijusių šeimos ryšiais, asmens duomenys (vardas ir pavardė bei atitinkamais atvejais – buvusi pavardė; pravardės ir slapyvardžiai; esama ir buvusi pilietybė; gimimo data ir vieta);
- b) asmens tapatybę patvirtinantys ir kelionės dokumentai (nuorodos, galiojimas, išdavimo data, išdavusi institucija, išdavimo vieta ir kt.);
- c) kita informacija, reikalinga prašytojo asmens tapatybei nustatyti, įskaitant pirštų atspaudus, tvarkomus pagal Reglamentą (ES) Nr. 603/2013;

- d) gyvenamosios vietos ir kelionės maršrutai;
- e) valstybės narės išduoti teisę gyventi šalyje patvirtinantys dokumentai ar vizos;
- f) vieta, kurioje buvo pateiktas prašymas;
- g) bet kurio ankstesnio tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo data, dabartinio prašymo pateikimo data, nagrinėjimo stadija ir sprendimas, jei priimtas.

3. Be to, jei tai būtina tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo tikslais, atsakinga valstybė narė gali prašyti kitos valstybės narės leisti sužinoti, kuo prašytojas motyvuoja savo prašymą ir atitinkamais atvejais – bet kokių prašytojo atžvilgiu priimtų sprendimų motyvus. Kita valstybė narė gali atsakyti atsakyti į jai pateiktą prašymą, jei perdavus tokią informaciją gali būti pakenkta jos esminiams interesams arba susijusių ar kitų asmenų laisvių ir pagrindinių teisių apsaugai. Visais atvejais prašoma informacija perduodama prašančiajai valstybei narei gavus raštišką tarptautinės apsaugos prašytojo sutikimą. Tuo atveju prašytojas turi žinoti, dėl kokios konkrečios informacijos jis duoda susitikimą.

4. Kiekvienas informacijos prašymas siunčiamas tik gavus konkretų tarptautinės apsaugos prašymą. Jame išdėstomi motyvai, kuriais jis grindžiamas, ir tais atvejais, kai ji yra reikalinga, kad būtų patikrinta, ar yra kriterijus, galintys nustatyti prašomos valstybės narės atsakomybę, nurodoma, kokiais įrodymais, įskaitant svarbią iš patikimų šaltinių gautą informaciją apie prašytojų pateikimo į valstybių narių teritorijas būdus ir priemones, arba kokia konkrečia ir patikrinama prašytojo pareiškimo dalimi ji yra grindžiama. Sutariama, kad tokia svarbi informacija iš patikimų šaltinių nėra savaime pakankama atsakomybei ir valstybės narės kompetencijai pagal šį reglamentą nustatyti, bet ji gali padėti įvertinti kitus su konkrečiu prašytoju susijusius požymius.

5. Prašoma valstybė narė turi atsakyti per penkias savaites. Bet koks pavėluotas atsakymas tinkamai pagrindžiamas. Tai, kad prašoma valstybė narė neatsako per penkių savaičių terminą, nereiškia, kad ji atleidžiama nuo pareigos atsakyti. Jei prašomai valstybei narei, kuri nesilaikė ilgiausio nustatyto termino, atlikus tyrimą, paaiškėja, kad ji atsakinga, ta valstybė narė negali remtis tuo, kad baigėsi 21, 23 ir 24 straipsniuose numatyti terminai, nenorėdama patenkinti prašymo asmenį perimti savo žinion arba atsiimti. Tokiu atveju 21, 23 ir 24 straipsniuose numatyti prašymo perimti savo žinion arba atsiimti pateikimo terminai pratęsimi tokiam pat laikotarpiui, kiek vėluoja prašomos valstybės narės atsakymas.

6. Toks pasikeitimas informacija vyksta valstybės narės prašymu tik tarp valdžios institucijų, apie kurių paskyrimą kiekviena valstybė narė yra pranešusi Komisijai pagal 35 straipsnio 1 dalį.

7. Informacija, kuria buvo pasikeista, gali būti naudojama tik 1 dalyje nustatytiems tikslams. Kiekvienoje valstybėje narėje tokia informacija, atsižvelgiant į jos rūšį ir ją gaunančios valdžios institucijos įgaliojimus, gali būti perduota tik valdžios institucijoms ir teismams, kuriems yra pavesta:

- a) nustatyti atsakingą valstybę narę;
- b) nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą;

c) atlikti bet kurį iš šio reglamento kylantį išipareigojimą.

8. Informaciją teikianti valstybė narė užtikrina, kad ji būtų tiksli ir naujausia. Jei pasirodo, kad ji pateikė informaciją, kuri yra netiksli arba kuri neturėjo būti teikiama, gaunančiosioms valstybėms narėms apie tai nedelsiant pranešama. Jos įpareigojamos ištaisyti tokią informaciją arba ją panaikinti.

9. Prašytojas turi teisę paprašęs būti informuotas apie visus tvarkomus duomenis apie jį.

Jei prašytojas nustato, kad duomenys buvo tvarkomi pažeidžiant šį reglamentą ar Direktyvą 95/46/EB, ypač dėl to, kad jie yra neišsamūs ar netikslūs, jis turi teisę reikalauti juos ištaisyti arba panaikinti.

Duomenis ištaisanči arba panaikinanti valdžios institucija atitinkamai praneša informaciją perduodančiai ar gaunančiai valstybei narei.

Prašytojas turi teisę pareikšti ieškinį ar pateikti skundą valstybės narės, kuri atsisakė suteikti galimybę susipažinti su duomenimis arba pataisyti ar panaikinti su juo susijusius duomenis, kompetentingoje institucijoje arba teisme.

10. Kiekvienoje atitinkamoje valstybėje narėje informacijos, kuria keičiamasi, siuntimas ir gavimas yra registruojamas atskiroje atitinkamo asmens byloje ir (arba) registre.

11. Duomenys, kuriais keičiamasi, saugomi ne ilgiau negu būtina tikslams, kuriems jais buvo keičiamasi.

12. Jei duomenys nėra automatiškai apdorojami, laikomi byloje arba nėra ketinama juos į ją įtraukti, kiekviena valstybė narė imasi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad šio straipsnio laikymasis būtų veiksmingais būdais kontroliuojamas.

35 straipsnis

Kompetentingos institucijos ir šaltiniai

1. Kiekviena valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai apie specialias institucijas, atsakingas už pareigų, atsirandančių pagal šį reglamentą, vykdymą, ir apie bet kokius su tuo susijusius pakeitimus. Valstybės narės užtikrina, kad tos institucijos turėtų reikiamų išteklių savo uždaviniams atlikti ir visų pirma nustatytais terminais atsakyti į informacijos prašymus, prašymus perimti prašytojus savo žinion ir prašymus juos atsiimti.

2. Bendrą 1 dalyje nurodytų institucijų sąrašą Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jei sąrašas keičiamas, Komisija vieną kartą per metus skelbia atnaujintą bendrą sąrašą.

3. 1 dalyje nurodytoms institucijoms rengiami reikalingi mokymai, susiję su šio reglamento taikymu.

4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, nustato saugaus elektroninio ryšio tarp 1 dalyje nurodytų institucijų kanalų prašymams, atsakymams ir visai rašytinei korespondencijai perduoti ir užtikrinti, kad siuntėjai automatiškai gautų elektroninį gavimo patvirtinimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

36 straipsnis

Administraciniai susitarimai

1. Valstybės narės gali dvišaliais pagrindais sudaryti savitarpio administracinius susitarimus dėl šio reglamento įgyvendinimo praktinių detalių, kad sudarytų palankias sąlygas jį taikyti ir didinti jo veiksmingumą. Tokie susitarimai gali būti dėl:

- a) pasikeitimo ryšių palaikymo pareigūnais;
- b) procedūrų supaprastinimo ir prašymų perimti arba atsiimti prašytojus perdavimo bei jų nagrinėjimo terminų sutrumpinimo.

2. Valstybės narės taip pat gali toliau taikyti administracinius susitarimus, sudarytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 343/2003. Jei

tokie susitarimai yra nesuderinami su šiuo reglamentu, atitinkamos valstybės narės taip iš dalies pakeičia susitarimus, kad būtų pašalinti nustatyti neatitikimai.

3. Prieš sudarydamos ar iš dalies keisdamos bet kurį 1 dalies b punkte nurodytą susitarimą, atitinkamos valstybės narės konsultuojasi su Komisija dėl susitarimo suderinamumo su šiuo reglamentu.

4. Jei Komisija mano, kad 1 dalies b punkte nurodyti susitarimai yra nesuderinami su šiuo reglamentu, ji per pagrįstą laikotarpį apie tai praneša atitinkamoms valstybėms narėms. Valstybės narės imasi visų tinkamų veiksmų atitinkamam susitarimui taip iš dalies pakeisti per pagrįstą laiką, kad būtų pašalinti nustatyti neatitikimai.

5. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus 1 dalyje nurodytus susitarimus ir jų panaikinimą ar dalinį keitimą.

VIII SKYRIUS

TAIKINIMAS

37 straipsnis

Taikinimas

1. Jei valstybės narės nesutaria kokių nors su šio reglamento taikymu susijusiu klausimu, jos gali pasinaudoti taikinimo procedūra, numatyta 2 dalyje.

2. Taikinimo procedūra pradedama, kai viena iš besiginčijančių valstybių narių kreipiasi su prašymu į 44 straipsniu įsteigto komiteto pirmininką. Nutarusios pasinaudoti taikinimo procedūra, susijusios valstybės narės įsipareigoja kiek tik galima laikytis pasiūlyto sprendimo.

Komiteto pirmininkas paskiria tris komiteto narius, atstovaujančius trims nesusijusioms su nagrinėjamu dalyku valstybėms narėms. Jie priima visų šalių argumentus raštu arba žodžiu ir apsvarstę klausimą per vieną mėnesį, jei būtina, po balsavimo, pasiūlo sprendimą.

Diskusijai pirmininkauja komiteto pirmininkas arba jo pavaduotojas. Jis gali išdėstyti savo nuomonę, tačiau balsuoti negali.

Sprendimas yra galutinis ir neapskundžiamas, nesvarbu, ar šalys jį priima ar atmeta.

IX SKYRIUS

**PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS
NUOSTATOS**

38 straipsnis

Duomenų saugumas ir duomenų apsauga

Valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių, kad būtų užtikrintas perduodamų asmens duomenų saugumas ir visų pirma būtų išvengta neteisėtos ar neleistinos prieigos prie tvarkomų asmens duomenų arba neteisėto ar neleistino jų atskleidimo, keitimo arba praradimo.

Kiekviena valstybė narė nustato, kad pagal Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 1 dalį paskirta nacionalinė priežiūros institucija ar institucijos, laikydamosi atitinkamos nacionalinės teisės, nepriklausomai stebėtų, ar atitinkama valstybė narė teisėtai tvarko asmens duomenis pagal šį reglamentą.

39 straipsnis

Konfidencialumas

Valstybės narės užtikrina, kad 35 straipsnyje nurodytos valdžios institucijos jų darbe gaunamos informacijos atžvilgiu laikytųsi konfidencialumo taisyklių, numatytų nacionalinėje teisėje.

40 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad už bet kokią netinkamą duomenų tvarkymą pagal šį reglamentą būtų baudžiama sankcijomis, įskaitant nacionalinėje teisėje nustatytas veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias administracines ir (arba) baudžiamąsias sankcijas.

41 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Tais atvejais, kai prašymas buvo pateiktas po 49 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos dienos, atsižvelgiama į įvykius, galinčius būti siejamus su valstybės narės atsakomybe pagal šį reglamentą, net jeigu jie įvyko iki tos dienos, išskyrus 13 straipsnio 2 dalyje minėtus įvykius.

42 straipsnis

Terminų skaičiavimas

Kiekvienas šiame reglamente nustatytas terminas skaičiuojamas taip:

a) tais atvejais, kai dienomis, savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas yra skaičiuojamas nuo to momento, kai įvyksta įvykis ar veiksmas, ta diena, kurią tas įvykis ar veiksmas įvyko, į aptariamąjį terminą yra neįskaičiuojama;

b) savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas baigiasi pasibaigus bet kuriai paskutinės savaitės ar mėnesio dienai, kuri yra ta pati savaitės diena ar sutampa su ta pačia diena, kurią įvyko įvykis ar veiksmas, nuo kurio tas terminas turi būti skaičiuojamas. Jei mėnesiais išreikštu laikotarpiu paskutinį mėnesį nėra dienos, kurią jis turėtų baigtis, tas laikotarpis baigiasi pasibaigus paskutinei to mėnesio dienai;

c) į terminus įskaičiuojami šeštadieniai, sekmadieniai ir bet kurios iš atitinkamų valstybių narių oficialių švenčių dienos.

43 straipsnis

Teritorinė taikymo sritis

Prancūzijos Respublikos atžvilgiu šis reglamentas taikomas tik jos europinei teritorijai.

44 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

45 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Įgaliojimai priimti 8 straipsnio 5 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 5 metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki 5 metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 8 straipsnio 5 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 8 straipsnio 5 dalį ir 16 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per keturis mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

46 straipsnis

Stebėjimas ir vertinimas

Ne vėliau kaip 2016 m. liepos 21 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai parengia šio reglamento taikymo ataskaitą ir prireikus pasiūlo būtinus pakeitimus. Valstybės narės ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki to laikotarpio pabaigos nusiunčia Komisijai visą informaciją, reikalingą tai ataskaitai parengti.

Pateikusi tą ataskaitą, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento taikymo ataskaitas teikia tuo pačiu metu, kaip ir Reglamento (ES) Nr. 603/2013 40 straipsnyje nustatytas sistemos „Eurodac“ įgyvendinimo ataskaitas.

47 straipsnis

Statistiniai duomenys

Remiantis 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos⁽¹⁾ 4 straipsnio 4 dalimi, valstybės narės praneša Komisijai (Eurostatui) statistinius

duomenis apie šio reglamento ir Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 taikymą.

48 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 343/2003 panaikinamas.

Reglamento (EB) Nr. 1560/2003 11 straipsnio 1 dalis, 13, 14 ir 17 straipsniai panaikinami.

Nuorodos į panaikintą reglamentą arba straipsnius laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

49 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems nuo šešto mėnesio po jo įsigaliojimo pirmos dienos ir nuo tos dienos jis bus taikomas visiems prašymams perimti prašytojus savo žinion arba juos atsiimti, nepaisant datos, kurią buvo paprašyta tarptautinės apsaugos. Valstybė narė, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo, pateikto anksčiau nei tą dieną, nagrinėjimą, yra nustatoma pagal Reglamente (EB) Nr. 343/2003 nustatytus kriterijus.

Nuorodos į Reglamentą (ES) Nr. 603/2013, Direktyvą 2013/32/ES ir Direktyvą 2013/33/ES iki jų taikymo pradžios datų laikomos nuorodomis atitinkamai į Reglamentą (EB) Nr. 2725/2000⁽²⁾, Direktyvą 2003/9/EB⁽³⁾ ir Direktyvą 2005/85/EB⁽⁴⁾.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2013 m. birželio 26 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SHATTER

⁽¹⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 23.

⁽²⁾ 2000 m. gruodžio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2725/2000 dėl „Eurodac“ sistemos sukūrimo pirštų atspaudams lyginti siekiant veiksmingiau taikyti Dublino konvenciją (OL L 316, 2000 12 15, p. 1).

⁽³⁾ 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyva 2003/9/EB nustatanti minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo (OL L 31, 2003 2 6, p. 18).

⁽⁴⁾ 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyva 2005/85/EB, nustatanti būtiniausias reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse (OL L 326, 2005 12 13, p. 13).

*I PRIEDAS***Panaikinti reglamentai (nurodyti 48 straipsnyje)**

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 343/2003

(OL L 50, 2003 2 25, p. 1)

Komisijos reglamento (EB) Nr. 1560/2003 tik 11 straipsnio 1 dalis bei 13, 14 ir 17 straipsniai

(OL L 222, 2003 9 5, p. 3)

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 343/2003	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio a punktas	2 straipsnio a punktas
2 straipsnio b punktas	—
2 straipsnio c punktas	2 straipsnio b punktas
2 straipsnio d punktas	2 straipsnio c punktas
2 straipsnio e punktas	2 straipsnio d punktas
2 straipsnio f punktas	2 straipsnio e punktas
2 straipsnio g punktas	2 straipsnio f punktas
—	2 straipsnio h punktas
—	2 straipsnio i punktas
2 straipsnio h punktas	2 straipsnio j punktas
2 straipsnio i punktas	2 straipsnio g punktas
—	2 straipsnio k punktas
2 straipsnio j ir k punktai	2 straipsnio l ir m punktai
—	2 straipsnio n punktas
3 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 2 dalis	17 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 3 dalis	3 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 4 dalis	4 straipsnio 1 dalies įžanginiai žodžiai
—	4 straipsnio 1 dalies a–f punktai
—	4 straipsnio 2 ir 3 dalys
4 straipsnio 1–5 dalys	20 straipsnio 1–5 dalys
—	20 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa
—	5 straipsnis
—	6 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 2 dalis
—	7 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio pirma pastraipa	8 straipsnio 1 dalis
—	8 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio antra pastraipa	8 straipsnio 4 dalis
7 straipsnis	9 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 343/2003	Šis reglamentas
8 straipsnis	10 straipsnis
9 straipsnis	12 straipsnis
10 straipsnis	13 straipsnis
11 straipsnis	14 straipsnis
12 straipsnis	15 straipsnis
—	16 straipsnis
13 straipsnis	3 straipsnio 2 dalis
14 straipsnis	11 straipsnis
15 straipsnio 1 dalis	17 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą
15 straipsnio 2 dalis	16 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 2 dalis
15 straipsnio 4 dalis	17 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą
15 straipsnio 5 dalis	8 straipsnio 5 ir 6 dalys ir 16 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio 1 dalies a punktas	18 straipsnio 1 dalies a punktas
16 straipsnio 1 dalies b punktas	18 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio 1 dalies c punktas	18 straipsnio 1 dalies b punktas
16 straipsnio 1 dalies d punktas	18 straipsnio 1 dalies c punktas
16 straipsnio 1 dalies e punktas	18 straipsnio 1 dalies d punktas
16 straipsnio 2 dalis	19 straipsnio 1 dalis
16 straipsnio 3 dalis	19 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą
—	19 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą
16 straipsnio 4 dalis	19 straipsnio 3 dalis
—	19 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą
17 straipsnis	21 straipsnis
18 straipsnis	22 straipsnis
19 straipsnio 1 dalis	26 straipsnio 1 dalis
19 straipsnio 2 dalis	26 straipsnio 2 dalis ir 27 straipsnio 1 dalis
—	27 straipsnio 2–6 dalys
19 straipsnio 3 dalis	29 straipsnio 1 dalis
19 straipsnio 4 dalis	29 straipsnio 2 dalis
—	29 straipsnio 3 dalis
19 straipsnio 5 dalis	29 straipsnio 4 dalis
20 straipsnio 1 dalies įžanginiai žodžiai	23 straipsnio 1 dalis
—	23 straipsnio 2 dalis
—	23 straipsnio 3 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 343/2003	Šis reglamentas
—	23 straipsnio 4 dalis
20 straipsnio 1 dalies a punktas	23 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa
—	24 straipsnis
20 straipsnio 1 dalies b punktas	25 straipsnio 1 dalis
20 straipsnio 1 dalies c punktas	25 straipsnio 2 dalis
20 straipsnio 1 dalies d punktas	29 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
20 straipsnio 1 dalies e punktas	26 straipsnio 1 ir 2 dalys, 27 straipsnio 1 dalis, 29 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
20 straipsnio 2 dalis	29 straipsnio 2 dalis
20 straipsnio 3 dalis	23 straipsnio 5 dalies antra pastraipa
20 straipsnio 4 dalis	29 straipsnio 4 dalis
—	28 straipsnis
—	30 straipsnis
—	31 straipsnis
—	32 straipsnis
—	33 straipsnis
21 straipsnio 1–9 dalys	34 straipsnio 1–9 dalies pirma – trečia pastraipos
—	34 straipsnio 9 dalies ketvirta pastraipa
21 straipsnio 10–12 dalys	34 straipsnio 10–12 dalys
22 straipsnio 1 dalis	35 straipsnio 1 dalis
—	35 straipsnio 2 dalis
—	35 straipsnio 3 dalis
22 straipsnio 2 dalis	35 straipsnio 4 dalis
23 straipsnis	36 straipsnis
—	37 straipsnis
—	40 straipsnis
24 straipsnio 1 dalis	—
24 straipsnio 2 dalis	41 straipsnis
24 straipsnio 3 dalis	—
25 straipsnio 1 dalis	42 straipsnis
25 straipsnio 2 dalis	—
26 straipsnis	43 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 343/2003	Šis reglamentas
27 straipsnio 1 ir 2 dalys	44 straipsnio 1 ir 2 dalys
27 straipsnio 3 dalis	—
—	45 straipsnis
28 straipsnis	46 straipsnis
—	47 straipsnis
—	48 straipsnis
29 straipsnis	49 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1560/2003	Šis reglamentas
11 straipsnio 1 dalis	—
13 straipsnio 1 dalis	17 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
13 straipsnio 2 dalis	17 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
13 straipsnio 3 dalis	17 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa
13 straipsnio 4 dalis	17 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
14 straipsnis	37 straipsnis
17 straipsnio 1 dalis	9 ir 10 straipsniai, 17 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
17 straipsnio 2 dalis	34 straipsnio 3 dalis

TARYBOS, EUROPOS PARLAMENTO IR KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

Taryba ir Europos Parlamentas prašo Komisijos, nedarant poveikio jos teisei inicijuoti teisės aktus, apsvarstyti galimybę patikslinti Dublino reglamento naujos redakcijos 8 straipsnio 4 dalį, kai Teisingumo Teismas priims sprendimą Byloje C-648/11 MA ir kt. prieš Secretary of State for the Home Department, bet ne vėliau kaip per Dublino reglamento 46 straipsnyje nustatytą laikotarpį. Europos Parlamentas ir Taryba tuomet pasinaudos savo įgaliojimais teisėkūros srityje, atsižvelgdami į vaiko interesus.

Komisija, siekdama kompromiso ir norėdama užtikrinti, kad pasiūlymas būtų priimtas nedelsiant, sutinka apsvarstyti šį prašymą, kuris, jos manymu, galioja tik šiomis konkrečiomis aplinkybėmis ir nesukuria precedento.

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2013/32/ES

2013 m. birželio 26 d.

dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies d punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamisi įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvoje 2005/85/EB, nustatančioje būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos ⁽³⁾, reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

(2) bendra prieglobsčio politika, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, yra Europos Sąjungos tikslo laipsniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kuri būtų atvira tiems, kurie dėl susiklosčiusių aplinkybių teisėtai ieško apsaugos Sąjungoje, neatskiriama dalis. Tokia politika turėtų būti vykdoma valstybėms narėms laikantis solidarumo principo ir teisingai dalijantis atsakomybę, įskaitant ir su ja susijusią finansinę naštą;

(3) 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tamyperėje įvykusiame specialiaame Europos Vadovų Tarybos susitikime susitarta imtis kurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, pagrįstą visapusišku ir nuodugniu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Ženevos konvencija), taikymu, patvirtinant negrąžinimo principą ir užtikrinant, kad nė vienas asmuo nebūtų grąžinamas persekioti;

(4) Tamyperės išvadose numatyta, kad į bendrą Europos prieglobsčio sistemą artimiausiu metu turėtų būti įtraukti bendri reikalavimai dėl sąžiningos ir veiksmingos prieglobsčio suteikimo tvarkos valstybėse narėse, o ilgainiui ir Sąjungos taisyklės, pagal kurias būtų sukurta bendra prieglobsčio suteikimo tvarka Sąjungoje;

(5) pirmasis bendros Europos prieglobsčio sistemos etapas įgyvendintas priėmus atitinkamus Sutartyse numatytus teisinius dokumentus, įskaitant Direktyvą 2005/85/EB, kuri buvo pirmoji su prieglobsčio suteikimo tvarka susijusi priemonė;

(6) 2004 m. lapkričio 4 d. Europos Vadovų Taryba susitikime priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti 2005–2010 m. įgyvendintini laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai. Hagos programoje Europos Komisija raginama užbaigti vertinti pirmojo etapo teisinius dokumentus ir pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai antrojo etapo dokumentus bei priemones. Pagal Hagos programą tikslas, kurio reikia siekti kuriant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, – bendra prieglobsčio suteikimo tvarka ir vienodas visoje Sąjungoje pripažįstamas statusas;

(7) 2008 m. spalio 16 d. priimtame Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad tarp valstybių narių tebėra didelių skirtumų, susijusių su apsaugos suteikimu, ir paragino imtis naujų iniciatyvų, įskaitant vienos prieglobsčio tvarkos, kuri aprėptų bendras garantijas, sukūrimą, kad būtų baigta kurti Hagos programoje numatyta bendra Europos prieglobsčio sistema;

⁽¹⁾ OL C 24, 2012 1 28, p. 79.

⁽²⁾ 2011 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 296 E, 2012 10 2, p. 184) ir 2013 m. birželio 6 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2013 m. birželio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 326, 2005 12 13, p. 13.

- (8) 2009 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Taryba susitikime priėmė Stokholmo programą, kurioje pakartotojo įsipareigojimą ne vėliau kaip 2012 m. sukurti bendrą apsaugos ir solidarumo erdvę, grindžiamą bendra prieglobsčio suteikimo tvarka ir vienodu asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, statusu, taip pat aukštais apsaugos standartais ir sąžiningomis bei veiksmingomis procedūromis. Stokholmo programoje patvirtinta, kad žmonėms, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, privalo būti užtikrinta galimybė naudotis teisiškai saugiomis ir veiksmingomis prieglobsčio procedūromis. Pagal Stokholmo programą asmenims turėtų būti taikomos vienodos procesinės priemonės ir vienodos statuso nustatymo sąlygos, neatsižvelgiant į valstybę narę, kurioje pateiktas jų tarptautinės apsaugos prašymas. Siekiama vienodai nagrinėti panašius atvejus, kad rezultatai būtų vienodi;
- (9) siekiant tinkamai paremti su bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo antruoju etapu nustatytų reikalavimų įgyvendinimu susijusias valstybių narių – visų pirma tų, kurių prieglobsčio sistemas slepia konkreti neproporcinga našta dėl jų geografinės ar demografinės padėties, – pastangas, reikia sutelkti Europos pabėgėlių fondo ir Europos prieglobsčio paramos biuro (toliau – EPPB) išteklius;
- (10) įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės turėtų atsižvelgti į atitinkamas EPPB parengtas gaires;
- (11) siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir veiksmingai įvertinami prašytojų tarptautinės apsaugos poreikiai, kaip apibrėžta 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų⁽¹⁾, Sąjungos tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos sistema turėtų būti pagrįsta vienos tvarkos principu;
- (12) pagrindinis šios direktyvos tikslas – nustatyti papildomus tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse reikalavimus, siekiant Sąjungoje sukurti bendrą prieglobsčio suteikimo tvarką;
- (13) tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką reglamentuojančių taisyklių suderinimas turėtų padėti apriboti tarptautinės apsaugos prašytojų pakartotinį judėjimą tarp valstybių narių tais atvejais, kai tokį judėjimą lemia teisinių sistemų skirtumai, ir sukurti lygiavertės Direktyvos 2011/95/ES taikymo sąlygas valstybėse narėse;
- (14) valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė nustatyti ar toliau taikyti palankesnes nuostatas trečiosios šalies piliečiams arba asmenims be pilietybės, kurie valstybės narės prašo tarptautinės apsaugos, kai toks prašymas suprantamas taip, jog jis grindžiamas atitinkamo asmens tarptautinės apsaugos, kaip apibrėžta Direktyvoje 2011/95/ES, poreikiu;
- (15) dėl asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, valstybėms narėms nustatomos pareigos pagal tarptautinės teisės dokumentus, kurių šalys jos yra;
- (16) būtina, kad sprendimai dėl visų tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami remiantis faktais ir, visų pirma, kad juos priimtų institucijos, kurių darbuotojai turi tinkamų žinių ar yra tinkamai parengti tarptautinės apsaugos klausimais;
- (17) siekiant užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos prašymai būtų nagrinėjami ir sprendimai dėl jų būtų priimami objektyviai ir nešališkai, būtina, kad šioje direktyvoje numatytais procedūromis besivadovaujantys specialistai vykdydami savo veiklą deramai laikytųsi taikytinų etikos principų;
- (18) tiek valstybės narės, tiek tarptautinės apsaugos prašytojai yra suinteresuoti, kad sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami kuo skubiau, nedarant poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo atlikimui;
- (19) siekdamas tam tikrais atvejais sutrumpinti bendrą procedūros trukmę, valstybės narės turėtų turėti lankstumo atsižvelgdamos į savo nacionalines reikmes teikti pirmenybę bet kurio prašymo nagrinėjimui kitų, anksčiau pateiktų prašymų atžvilgiu, nenukrypdomos nuo įprastai taikomų procesinių terminų, principų ir garantijų;
- (20) griežtai apibrėžtais atvejais, kai tikėtina, kad prašymas neturi pagrindo arba kyla didelių nacionalinio saugumo arba viešosios tvarkos problemų, valstybės narės turėtų galėti paspartinti nagrinėjimo procedūrą, visų pirma nustatydamos trumpesnius, bet pagrįstus, terminus tam tikriems procesiniams veiksams, nedarant poveikio tinkamam ir išsamiam nagrinėjimui ir prašytojo veiksmingai galimybei naudotis šios direktyvoje numatytais pagrindiniais principais ir garantijomis;

(¹) OL L 337, 2011 12 20, p. 9.

- (21) prašytojui, kuris atvyko neturėdamas dokumentų arba naudojosi padirbtais dokumentais, *per se* neturėtų būti automatiškai taikomos pasienio arba paspartintos procedūros, jeigu jis gali nurodyti rimtą priežastį;
- (22) be to, atsižvelgiant į valstybių narių ir prašytojų interesus, svarbu užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos poreikiai būtų tinkamai pripažinti jau pirmojoje instancijoje. Tuo tikslu per pirmosios instancijos procedūras prašytojams, atsižvelgiant į jų konkrečias aplinkybes, turėtų būti suteikta nemokama teisinė ir procesinė informacija. Suteikus tokią informaciją prašytojai, *inter alia*, geriau suprastų taikomą tvarką ir tai jiems padėtų geriau įvykdyti atitinkamas pareigas. Reikalavimas valstybės narėms tokią informaciją teikti tik naudojantis kvalifikuotų teisininkų paslaugomis būtų neproporcingas. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis tinkamiausiais tokios informacijos teikimo būdais, pavyzdžiui, kad ją teiktų nevyriausybinių organizacijų, Vyriausybės institucijų specialistai arba specializuotos valstybės tarnybos;
- (23) per apeliacines procedūras prašytojams tam tikromis sąlygomis turėtų būti teikiama nemokama teisinė pagalba ir užtikrinamas atstovavimas, ir tą turėtų daryti asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę turi kompetenciją jiems teikti šias paslaugas. Be to, visais procedūros etapais prašytojai turėtų turėti teisę savo sąskaita konsultuotis su patarėjais teisės klausimais arba patarėjais, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti arba kuriems tai yra leidžiamą;
- (24) viešosios tvarkos sąvoka, *inter alia*, gali apimti teistumą už sunkaus nusikaltimo įvykdymą;
- (25) siekiant asmenis, kuriems reikalinga apsauga, teisingai pripažinti pabėgėliais, kaip apibrėžta Ženevos konvencijos 1 straipsnyje, arba papildomą apsaugą galinčiais gauti asmenimis, kiekvienam prašytojui turėtų būti leista veiksmingai naudotis procedūromis, suteikta galimybė bendradarbiauti ir tinkamai bendrauti su kompetentingomis institucijomis, siekiant pateikti susijusius savo bylos faktus, ir turėtų būti suteiktos pakankamos procesinės garantijos pateikti savo argumentus visais procedūros etapais. Be to, pagal tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūrą paprastai turėtų būti numatyta bent: prašytojo teisė likti, kol bus priimtas sprendžiančios institucijos sprendimas; teisė naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis savo argumentams pateikti, jei ji apklausia institucijos; galimybė susisiekti su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (toliau – JTVPK) atstovu ir organizacijomis, kurios tarptautinės apsaugos prašytojams teikia patarimus ar konsultacijas; teisė gauti atitinkamą pranešimą apie sprendimą ir to sprendimo faktines ir teises priežastis; galimybė konsultuotis su patarėju teisės klausimais ar kitu patarėju; teisė būti informuotam apie savo teisinę padėtį lemiamais procedūros etapais ta kalba, kurią jis supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti; ir – jeigu sprendimas neigiamas – teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų pasinaudoti teisme;
- (26) siekiant užtikrinti galimybę veiksmingai naudotis nagrinėjimo procedūra, valstybės tarnautojai, kurie pirmieji susiduria su tarptautinės apsaugos siekiančiais asmenimis, visų pirma valstybės tarnautojai, stebintys sausumos ar jūrų sienas arba vykdanys patikrinimus kertant sieną, turėtų gauti reikiamą informaciją ir dalyvauti būtinuose mokymuose apie tai, kaip atpažinti ir tvarkyti tarptautinės apsaugos prašymus, *inter alia*, deramai atsižvelgiant į atitinkamas EPPB parengtas gaires. Valstybės tarnautojai valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenį ir tranzito zonas, esantiems trečiųjų šalių piliečiams arba asmenims be pilietybės, paprašiusiems tarptautinės apsaugos, turėtų sugebėti suteikti svarbią informaciją apie tai, kur ir kaip galima pateikti tarptautinės apsaugos prašymą. Kai tie asmenys yra valstybės narės teritoriniuose vandenyse, jie turėtų būti išlaipinami sausumoje ir jų prašymai turėtų būti nagrinėjami pagal šią direktyvą;
- (27) jeigu trečiosios šalies piliečiai ir asmenys be pilietybės, pareiškę norą prašyti tarptautinės apsaugos, paprašo tarptautinės apsaugos, jie turėtų įvykdyti šios direktyvos ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo⁽¹⁾, reikalavimus bei naudotis šiose direktyvose nustatytomis teisėmis. Tuo tikslu valstybės narės turėtų kuo greičiau registruoti tuos asmenis, kaip tarptautinės apsaugos prašytojus;
- (28) siekiant sudaryti palankias sąlygas naudotis nagrinėjimo procedūra sienos perėjimo punktuose ir sulaikymo patalpose, turėtų būti galima gauti informaciją apie galimybę prašyti tarptautinės apsaugos. Pagrindinis bendravimas, būtinas, kad kompetentingos institucijos galėtų suprasti, ar asmenys pareiškia pageidavimą prašyti tarptautinės apsaugos, turėtų būti užtikrintas naudojant vertimą žodžiu;
- (29) kai kuriems prašytojams gali reikėti specialių procesinių garantijų, *inter alia*, dėl jų amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, lytinės tapatybės, neigalumo, sunkios ligos, psichikos sutrikimų arba kankinimo, žaginimo ar kitokio rimto pobūdžio psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto pasekmių. Valstybės narės turėtų stengtis, kad prieš priimant pirmosios instancijos sprendimą būtų

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 96

- nustatyti prašytojai, kuriems reikia specialių procesinių garantijų. Tiems prašytojams turėtų būti suteikta tinkama parama, be kita ko, skirta pakankamai laiko, kad jiems būtų sudarytos sąlygos, būtinos, kad jie galėtų veiksmingai naudotis procedūromis ir pateikti reikiamą informaciją jų tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti;
- (30) kai prašytojui, kuriam reikia specialių procesinių garantijų, negali būti suteikta tinkama parama pagal paspartintą ar pasienio procedūrą, tokiam prašytojui tos procedūros turėtų būti netaikomos. Specialios procesinės garantijos, dėl kurių pobūdžio gali būti užkertamas kelias paspartintų ar pasienio procedūrų taikymui, taip pat turėtų reikšti, kad prašytojui teikiamos papildomos garantijos tuo atveju, kai jo apeliacija neturi automatinio stabdomojo poveikio, kad teisių gynimo priemonės jo konkrečiomis aplinkybėmis būtų veiksmingos;
- (31) nacionalinės priemonės, susijusios su kankinimo arba kito sunkaus fizinio ar psichologinio smurto, įskaitant seksualinį, požymių ir ženklų nustatymu ir patvirtinimu dokumentais per procedūras, kurioms taikoma ši direktyva, gali, *inter alia*, būti pagrįstos Kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio ir baudimo veiksmingo tyrimo ir patvirtinimo dokumentais vadovu (Stambulo protokolu);
- (32) siekiant užtikrinti tikrą moterų ir vyrų prašytojų lygybę, nagrinėjimo procedūros turėtų būti vykdomos atsižvelgiant į lyties aspektą. Pirmiausia asmeniniai pokalbiai turėtų būti rengiami taip, kad su persekiojimu dėl lyties susijusiose bylose ir prašytojos, ir prašytojai galėtų pasakoti apie savo patirtį. Per procedūras, pagrįstas saugios trečiosios šalies, saugios kilmės šalies ar paskesnio prašymo koncepcijomis, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į prašymų, susijusių su lytimi, sudėtingumą;
- (33) taikydamos šią direktyvą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija) ir 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją valstybės narės visų pirma turėtų atsižvelgti į vaiko interesus. Įvertindamos vaiko interesus valstybės narės turėtų visų pirma tinkamai atsižvelgti į nepilnamečio gerovę ir socialinę vystymąsi, taip pat jo aplinką;
- (34) tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimo procedūros turėtų būti tokios, kad kompetentingos institucijos galėtų atidžiai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;
- (35) jeigu nagrinėjant prašymą atliekama prašytojo asmens apžiūra, tą apžiūrą turėtų atlikti tos pačios lyties asmuo. Tai neturėtų daryti poveikio saugumo sumetimais pagal nacionalinę teisę atliekamai asmens apžiūrai;
- (36) kai prašytojas pateikia paskesnį prašymą nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų, būtų neproporcinga įpareigoti valstybes narės pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą. Tais atvejais valstybės narės turėtų turėti galimybę atmesti prašymą kaip nepriimtina pagal *res judicata* principą;
- (37) atsižvelgiant į kitos institucijos, nei sprendžiančioji institucija, darbuotojų dalyvavimą rengiant pokalbius dėl prašymo esmės laiku, sąvoka „laiku“ turėtų būti vertinama atsižvelgiant į 31 straipsnyje numatytus terminus;
- (38) daugeliu atvejų tarptautinės apsaugos prašoma valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje prieš priimant sprendimą dėl prašytojo atvykimo. Valstybės narės turėtų sugebėti užtikrinti priimtinumą ir (arba) esminio nagrinėjimo procedūras, kurios suteiktų galimybę priimti sprendimus tose vietovėse dėl tokių prašymų griežtai apibrėžtomis aplinkybėmis;
- (39) nustatydamos, ar prašytojo kilmės šalyje įsigalėjo nesaugi padėtis, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad gautų tikslią ir naujausią informaciją iš tokių tinkamų šaltinių, kaip antai EPPB, JTVPK, Europos Taryba ir kitos atitinkamos tarptautinės organizacijos. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bet koks procedūros užbaigimo atidėjimas visiškai atitiktų jų įsipareigojimus pagal Direktyvą 2011/95/ES ir Chartijos 41 straipsnį, nedarant poveikio šioje direktyvoje nustatytų procedūrų veiksmingumui ir teisingumui;
- (40) svarbiausia tarptautinės apsaugos prašymo pagrįstumo aplinkybė – prašytojo saugumas jo kilmės šalyje. Kai trečiąją šalį galima laikyti saugia kilmės šalimi, valstybės narės turėtų sugebėti ją prisiškirti prie saugių šalių ir daryti prielaidą, kad konkrečiam prašytojui joje yra saugu, nebent jis pateiktų priešingų argumentų;

- (41) atsižvelgiant į pasiektą reikalavimų, pagal kuriuos trečiosios šalies piliečiai ir asmenys be pilietybės priskiriami prie tarptautinės apsaugos gavėjų, suderinimo lygi, reikėtų nustatyti bendrus trečiųjų šalių priskyrimo prie saugių kilmės šalių kriterijus;
- (42) šioje direktyvoje trečiosios šalies priskyrimas prie saugių kilmės šalių tos šalies piliečiams negali suteikti absoliučios saugumo garantijos. Dėl paties priskyrimui būtino įvertinimo pobūdžio galima atsižvelgti tik į bendras tos šalies civilines, teisines ir politines aplinkybes bei į tai, ar persekiojimo, kankinimo, nežmoniško ar žeminamo elgesio ar baudimo vykdytojams, juos pripažinus atsakingais už šiuos veiksmus toje šalyje, praktiškai yra taikomos sankcijos. Dėl šios priežasties svarbu, kad prašytojui įrodžius, jog yra pagrįstų priežasčių manyti, kad jo konkrečiomis aplinkybėmis šalis nėra saugi, su juo nebebūtų siejamas tos šalies priskyrimas prie saugių šalių;
- (43) valstybės narės turėtų iš esmės išnagrinėti visus prašymus, t. y. įvertinti, ar konkretus prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje numatyta kitaip, visų pirma, kai galima pagrįstai manyti, kad prašymus išnagrinėtų ar pakankamą apsaugą suteiktų kita šalis. Visų pirma, valstybės narės neturėtų būti įpareigosos vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai pirmoji prieglobsčio šalis suteikia prašytojui pabėgėlio statusą ar kitą pakankamą apsaugą ir prašytojas bus pakartotinai priimtas į tą šalį;
- (44) valstybės narės neturėtų būti įpareigosos vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai galima pagrįstai manyti, kad dėl pakankamo ryšio su trečiąja šalimi, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, prašytojas prašys apsaugos toje trečiojoje šalyje, ir kai yra priežasčių manyti, kad prašytojas bus priimtas arba pakartotinai priimtas į tą šalį. Valstybės narės turėtų veikti remdamosi tuo pagrindu tik tada, kai tas konkretus prašytojas būtų saugus atitinkamoje trečiojoje šalyje. Siekiant išvengti pakartotinio prašytojų judėjimo, turėtų būti nustatyti bendri principai, pagal kuriuos valstybės narės svarstytų trečiųjų šalių saugumą ar priskirtų jas prie saugių šalių;
- (45) be to, tam tikrų Europos trečiųjų šalių, kurios laikosi ypač aukštų žmogaus teisių ir pabėgėlių apsaugos reikalavimų, atžvilgiu valstybėms narėms turėtų būti leista nenagrinėti arba tik iš dalies nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus, kuriuos pateikė prašytojai, atvykę į jų teritoriją iš tokių Europos trečiųjų šalių;
- (46) kai valstybės narės taiko saugios šalies koncepcijas atsižvelgdamos į kiekvieną konkretų atvejį arba priskiria šalis šiai kategorijai patvirtindamos atitinkamus sąrašus, jos, *inter alia*, turėtų atsižvelgti į gaires ir veiklos vadovus bei informaciją apie kilmės šalis ir veiklą, taip pat EPPB kilmės šalies informacijos ataskaitos teikimo metodiką, nurodytą 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 439/2010 dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo ⁽¹⁾, taip pat į atitinkamas JTVPK gaires;
- (47) siekiant palengvinti reguliarių keitimasi informacija apie saugios kilmės šalies, saugios trečiosios šalies ir Europos saugios trečiosios šalies koncepcijų taikymą nacionaliniu mastu ir tų koncepcijų taikymo valstybėse narėse reguliarią peržiūrą, kurią vykdo Komisija, ir pasirengti galimam tolesniam suderinimui ateityje, valstybės narės turėtų pranešti Komisijai arba ją periodiškai informuoti, kurioms trečiosioms šalims taikomos koncepcijos. Komisija turėtų reguliariai pranešti Europos Parlamentui apie savo atliktų peržiūrų rezultatus;
- (48) valstybės narės, siekdamos užtikrinti teisingą, naujausia informacija pagrįstą saugios šalies koncepcijų taikymą, turėtų reguliariai peržiūrėti padėtį tose šalyse remdamosi įvairiais informacijos šaltiniais, įskaitant visų pirma, kitų valstybių narių, EPPB, JTVPK, Europos Tarybos ir kitų susijusių tarptautinių organizacijų teikiamą informaciją. Valstybėms narėms sužinojus apie didelį pokytį žmogaus teisių srityje šalyje, kurią jos buvo priskyrušios saugioms šalims, jos turėtų užtikrinti, kad ta padėtis būtų kuo greičiau peržiūrėta ir prireikus būtų peržiūrėtas tos šalies priskyrimas saugioms šalims;
- (49) pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad asmenys, kurie naudojami tarptautine apsauga, būtų tinkamai informuoti apie galimą jų statuso persvarstymą ir jiems būtų suteikta galimybė pateikti savo nuomonę prieš institucijoms priimant pagrįstą sprendimą panaikinti jų statusą;
- (50) pagal pagrindinį Sąjungos teisės principą sprendimus, priimtus dėl tarptautinės apsaugos prašymo, sprendimus dėl atsisakymo atnaujinti prašymo nagrinėjimą po jo nutraukimo ir sprendimus dėl pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo, galima veiksmingai apskųsti teisme;

⁽¹⁾ OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

- (51) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 72 straipsnį ši direktyva neturi poveikio valstybių narių pareigų, susijusių su teisėtvarkos ir vidaus saugumo užtikrinimu, vykdymui;
- (52) asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą valstybėse narėse vykdomas laikantis 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾;
- (53) šia direktyva nenagrinėjama tarp valstybių narių taikoma tvarka, kuri reglamentuojama 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai ⁽²⁾;
- (54) ši direktyva turėtų būti taikoma prašytojų, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 atžvilgiu, papildant to reglamento nuostatas ir nedarant joms poveikio;
- (55) šios direktyvos įgyvendinimas turėtų būti vertinamas reguliariai;
- (56) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydami Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (57) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽³⁾ valstybės narės pagrįstais atvejais išipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamas direktyvos dalių ir atitinkamų nacionalinių perkėlimo dokumentų dalių tarpusavio ryšys. Šios direktyvos atžvilgiu teisės leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (58) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra joms privaloma ar taikoma.
- (59) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (60) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Chartijoje. Šia direktyva visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir skatinti Chartijos 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 ir 47 straipsnių taikymą ir ji turėtų būti atitinkamai įgyvendinta;
- (61) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 2005/85/EB nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą direktyvą;
- (62) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su Direktyvos 2005/85/EB, nurodytos II priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas – nustatyti pagal Direktyvą 2011/95/ES bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) Ženevos konvencija – 1951 m. liepos 28 d. Konvencija dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu;

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 31

⁽³⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- b) tarptautinės apsaugos prašymas arba prašymas – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateiktas prašymas dėl valstybės narės apsaugos, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso ir kuris aiškiai neprašo kitokios rūšies apsaugos, kuriai netaikoma Direktyva 2011/95/ES ir kurios galima prašyti atskirai;
- c) prašytojas – tarptautinės apsaugos paprašęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio dar nepriimtas galutinis sprendimas;
- d) prašytojas, kuriam reikia specialių procesinių garantijų – prašytojas, kurio galimybės naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, numatytas šioje direktyvoje, yra ribotos dėl asmeninių aplinkybių;
- e) galutinis sprendimas – sprendimas dėl to, ar pagal Direktyvą 2011/95/ES pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusas bus suteiktas trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės, kuriam daugiau netaikomos teisių gynimo priemonės pagal šios direktyvos V skyrių, nepriklausomai nuo to, ar dėl tokios teisių gynimo priemonės poveikio prašytojams leidžiama likti atitinkamose valstybėse narėse, laukiant rezultato;
- f) sprendžiančioji institucija – bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir kompetentinga priimti pirmosios instancijos sprendimus tokiais atvejais;
- g) pabėgėlis – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris atitinka Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio d punkto reikalavimus;
- h) papildomą apsaugą galintis gauti asmuo – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris atitinka Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio f punkto reikalavimus;
- i) tarptautinė apsauga – pabėgėlio statusas ir papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta j ir k punktuose;
- j) pabėgėlio statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pabėgėlis;
- k) papildomos apsaugos statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra papildomą apsaugą galintis gauti asmuo;
- l) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;
- m) nelydimas nepilnametis – nelydimas nepilnametis, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio 1 punkte;
- n) atstovas – asmuo arba organizacija, kompetentingų institucijų paskirti, kad padėtų ir atstovautų nelydimam nepilnamečiui per šioje direktyvoje numatytas procedūras, kad užtikrintų vaiko interesus ir, kai būtina, naudotųsi veiksnumu nepilnamečio labui. Kai nepilnamečio atstovu yra paskirta organizacija, ji paskiria atsakingą asmenį, kuris vykdo atstovo pareigas nelydimo nepilnamečio atžvilgiu pagal šią direktyvą;
- o) tarptautinės apsaugos panaikinimas – kompetentingos institucijos sprendimas atšaukti, nutraukti arba atsisakyti atnaujinti asmens pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusą pagal Direktyvą 2011/95/ES;
- p) likti valstybėje narėje – likti valstybės narės, kurioje buvo paprašyta tarptautinės apsaugos arba kurioje prašymas yra nagrinėjamas, teritorijoje, įskaitant pasienį ar tranzito zonas;
- q) paskesnis prašymas – vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio prašymo, įskaitant atvejus, kai prašytojas tiesiogiai atsiėmė savo prašymą, ir atvejus, kai sprendžiančioji institucija atmetė prašymą po to, kai jis buvo netiesiogiai atsiimtas pagal 28 straipsnio 1 dalį.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma visiems tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenius arba tranzito zonas, ir tarptautinės apsaugos panaikinimui.
2. Ši direktyva netaikoma diplomatinio arba teritorinio prieglobsčio prašymams, kurie pateikiami valstybių narių atstovybėms.
3. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti šią direktyvą procedūroms, taikomoms sprendžiant dėl kitokios apsaugos prašymų, kurie nepatenka į Direktyvos 2011/95/ES taikymo sritį.

4 straipsnis

Atsakingos institucijos

1. Visoms procedūroms valstybės narės paskiria sprendžiančiąją instituciją, kuri bus atsakinga už tinkamą prašymų nagrinėjimą pagal šią direktyvą. Valstybės narės užtikrina, kad tokia institucija turėtų tinkamus išteklius, įskaitant pakankamą kompetentingų darbuotojų skaičių, kad galėtų savo užduotis atlikti pagal šią direktyvą.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad kita institucija, nei nurodytoji 1 dalyje, yra atsakinga:

a) svarstant bylas pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 ir

b) leidimo atvykti į šalį suteikimą arba atsisakymą jį suteikti pagal 43 straipsnyje nustatytą tvarką, taikant tame straipsnyje nustatytas sąlygas ir remiantis sprendžiančiosios institucijos pagrįsta nuomone.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos sprendžiančiosios institucijos darbuotojai būtų tinkamai apmokyti. Tuo tikslu valstybės narės numato atitinkamą mokymą, kuris apima Reglamento (ES) Nr. 439/2010 6 straipsnio 4 dalies a–e punktuose išvardytus klausimus. Valstybės narės taip pat atsižvelgia į Europos prieglobsčio paramos biuro (toliau – EPPB) rengiamus ir plėtojamus atitinkamus mokymus. Pokalbais su prašytojais pagal šią direktyvą vykdančys asmenys taip pat turi turėti bendrą supratimą apie problemas, kurios gali neigiamai atsiliiepti prašytojų galimybei būti apklausiamais per pokalbį, pavyzdžiui, apie požymius, kad prašytojas galėjo būti praeityje kankinamas.

4. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 2 dalį paskyrus instituciją, jos darbuotojai turėtų tinkamų žinių arba dalyvautų būtinuose mokymuose, kad galėtų vykdyti savo pareigas įgyvendindami šią direktyvą.

5. Tarptautinės apsaugos prašymus, vienoje valstybėje pateiktus kitos valstybės narės institucijoms, kurios joje vykdo pasienio arba imigracijos kontrolę, nagrinėja ta valstybė narė, kurios teritorijoje pateiktas prašymas.

5 straipsnis

Palankesnės nuostatos

Valstybės narės gali nustatyti arba toliau taikyti palankesnius tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos reikalavimus, jeigu tie reikalavimai neprieštarauja šiai direktyvai.

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

6 straipsnis

Galimybė naudotis procedūra

1. Asmeniui paprašius tarptautinės apsaugos kompetentingos pagal nacionalinę teisę tokius prašymus registruoti institucijos, registracija atliekama ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo dienos.

Jeigu tarptautinės apsaugos prašoma kitų institucijų, kurios, tikėtina, gali gauti tokių prašymų, tačiau nėra kompetentingos juos registruoti pagal nacionalinę teisę, valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju registracija būtų vykdoma ne vėliau kaip per šešias dienas nuo prašymo dienos.

Valstybės narės užtikrina, kad tos kitos institucijos, kurių, tikėtina, gali būti prašoma tarptautinės apsaugos, kaip antai policija, sienos apsaugos tarnyba, imigracijos tarnybos ir sulaikymo įstaigos darbuotojai, gautų atitinkamą informaciją ir jiems būtų teikiamas reikiamo lygio mokymas, atitinkantis jų užduotis bei pareigas, ir jiems būtų nurodyta informuoti prašytojus, kam ir kaip pateikti tarptautinės apsaugos prašymus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos paprašęs asmuo turėtų veiksmingą galimybę prašymą pateikti kuo greičiau. Kai prašytojas nepateikia savo prašymo, valstybės narės gali atitinkamai taikyti 28 straipsnį.

3. Nedarant poveikio 2 daliai, valstybės narės gali reikalauti, kad tarptautinės apsaugos prašymai būtų pateikti asmeniškai ir (arba) nurodytoje vietoje.

4. Nepaisant 3 dalies, laikoma, kad tarptautinės apsaugos prašymas yra pateiktas, kai atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos gauna prašytojo pateiktą blanką arba oficialų pranešimą, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje.

5. Jeigu dėl vienu metu didelio trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės prašomos tarptautinės apsaugos skaičiaus praktiškai labai sunku laikytis 1 dalyje nustatyto termino, valstybės narės gali numatyti, kad tas terminas pratęsiamas iki 10 darbo dienų.

7 straipsnis

Išlaikomų asmenų arba nepilnamečių vardu pateikti prašymai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veiksnius suaugęs asmuo turėtų teisę prašyti tarptautinės apsaugos savo vardu.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad prašytojas prašytų tarptautinės apsaugos išlaikomų asmenų vardu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad suaugę išlaikomi asmenys duotą sutikimą pateikti prašymą jų vardu, o nedavę sutikimo - turėtų galimybę pateikti prašymą savo pačių vardu.

Reikalaujama, kad sutikimas būtų duotas prašymo pateikimo metu arba vėliausiai asmeninio pokalbio su suaugusiu išlaikomu asmeniu metu. Prieš paprašomas duoti sutikimą, kiekvienas išlaikomas suaugęs asmuo privačiai informuojamas apie atitinkamas procesines prašymo pateikimo jo vardu pasekmes ir apie jo teisę pateikti atskirą tarptautinės apsaugos prašymą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnametis turėtų teisę prašyti tarptautinės apsaugos savo vardu, jeigu pagal atitinkamos valstybės narės teisę jis turi procesinį veiksnumą, arba per savo tėvus ar kitus suaugusius šeimos narius, arba pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką už jį atsakingą suaugusį asmenį, arba per atstovą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse ⁽¹⁾ 10 straipsnyje nurodytos atitinkamos įstaigos turėtų teisę teikti tarptautinės apsaugos prašymą nelydimo nepilnamečio vardu, jeigu, atsižvelgdamos į jo asmeninės padėties individualų vertinimą, tos įstaigos mano, kad nepilnamečiui gali būti reikalinga apsauga pagal Direktyvą 2011/95/ES.

5. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti:

- a) atvejus, kai nepilnametis gali pateikti prašymą savo vardu;
- b) atvejus, kai nelydimo nepilnamečio prašymą turi pateikti atstovas, kaip nustatyta 25 straipsnio 1 dalies a punkte;
- c) atvejus, kai tarptautinės apsaugos prašymo pateikimas taip pat laikomas prašymo suteikti tarptautinę apsaugą santuokos nesudariusiam nepilnamečiui pateikimu.

⁽¹⁾ OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

8 straipsnis

Informavimas ir konsultavimas sulaikymo patalpose ir sienos perėjimo punktuose

1. Esant požymiams, kad trečiosios šalies piliečiai ar asmenys be pilietybės, laikomi sulaikymo patalpose ar sienos perėjimo punktuose, įskaitant tranzito zonas prie išorės sienų, gali pageidauti prašyti tarptautinės apsaugos, valstybės narės jiems suteikia informaciją, kaip tai padaryti. Tose sulaikymo patalpose ir perėjimo punktuose valstybės narės užtikrina vertimą žodžiu, jeigu jo reikia siekiant sudaryti sąlygas naudotis prieglobsčio procedūra.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojams patariančios ir juos konsultuojančios organizacijos ir asmenys turėtų veiksmingą galimybę susitikti su prašytojais, esančiais sienos perėjimo punktuose, įskaitant tranzito zonas, prie išorės sienų. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, reglamentuojančias tokių organizacijų ir asmenų buvimą tuose sienos perėjimo punktuose, ir visų pirma nustatyti, kad galimybė susitikti suteikiama gavus valstybių narių kompetentingų institucijų sutikimą. Tokios galimybės susitikti apribojimai gali būti nustatyti tik tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę jie yra objektyviai būtini siekiant atitinkamuose sienos perėjimo punktuose užtikrinti saugumą, viešąją tvarką ar atitinkamų perėjimo punktų administracinę valdymą, jeigu tokiu būdu galimybė susitikti nėra itin apribojama arba susitikti tampa neįmanoma.

9 straipsnis

Teisė likti valstybėje narėje prašymo nagrinėjimo metu

1. Tik taikant šią tvarką prašytojams leidžiama likti valstybėje narėje, kol sprendžiančioji institucija priima sprendimą pagal pirmosios instancijos procedūras, nustatytas III skyriuje. Ta teisė likti nesuteikia teisės į leidimą gyventi šalyje.

2. Valstybės narės gali daryti išimtį tik tais atvejais, kai asmuo pateikia paskesnį prašymą, nurodytą 41 straipsnyje, arba kai jos atitinkamai perduoda arba išduoda asmenį kitai valstybei narei, remdamosi įsipareigojimais pagal Europos arešto orderį ⁽²⁾ arba kitais įsipareigojimais, arba įsipareigojimais trečiajai šaliai arba tarptautiniams baudžiamiesiems teismams.

3. Valstybė narė pagal 2 dalį gali išduoti prašytoją trečiajai šaliai, tik jeigu kompetentingos institucijos yra įsitikinusios, kad priėmus sprendimą dėl išdavimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžintas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius įsipareigojimus ir įsipareigojimus Sąjungai.

⁽²⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002 7 18, p. 1).

10 straipsnis

Prašymų nagrinėjimo reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos prašymai nebūtų nei atmetami, nei nenagrinėjami vien dėl to, kad jie nebuvo pateikti nedelsiant.

2. Nagrinėdama tarptautinės apsaugos prašymus sprendžiančioji institucija visų pirma nustato, ar prašytojai priskirtini prie pabėgėlių, ir, jeigu ne - nustato, ar jie gali gauti papildomą apsaugą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančiosios institucijos sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami po tinkamo nagrinėjimo. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

- a) prašymai būtų nagrinėjami ir sprendimai priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai;
- b) būtų gaunama tiksli naujausia informacija iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, iš EPPB ir JTVPK ir atitinkamų tarptautinių žmogaus teisių organizacijų, apie bendrą vyraujančią padėtį prašytojų kilmės šalyse ir, jei būtina, šalyse, kurias jie kirtu tranzitu, ir kad tokia informacija būtų prieinama už prašymų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atsakingiems darbuotojams;
- c) prašymus nagrinėjantys ir sprendimus priimantys darbuotojai žinotų apie atitinkamus reikalavimus, taikytinus prieglobsčio ir pabėgėlių teisės srityje;
- d) prašymus nagrinėjantiems ir sprendimus priimantiems darbuotojams suteikiama galimybė, kai tai būtina, tartis su ekspertais konkrečių sričių, kaip antai medicinos, kultūros, religijos, su vaikais susijusiais ar lyčių, klausimais.

4. V skyriuje nurodytos institucijos per sprendžiančiąją instituciją, prašytoją arba kitu būdu turi gauti bendrą 3 dalies b punkte nurodytą informaciją, reikalingą jų darbui atlikti.

5. Valstybės narės numato dokumentų, susijusių su prašymų nagrinėjimu, vertimo taisykles.

11 straipsnis

Sprendžiančiosios institucijos sprendimui taikomi reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų pateikti raštu.

2. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad tais atvejais, kai pabėgėlio statuso ir (arba) papildomos apsaugos statuso

prašymas atmetamas, sprendime būtų nurodomos faktinės bei teisinės priežastys ir raštu pateikiama informacija apie tai, kaip galima apskųsti neigiamą sprendimą.

Valstybėms narėms nereikia kartu su neigiamu sprendimu raštu pateikti informacijos, kaip apskųsti tą sprendimą tais atvejais, kai prašytojui tokia informacija buvo pateikta anksčiau raštu arba jam prieinamomis elektroninėmis priemonėmis.

3. Pagal 7 straipsnio 2 dalį ir kai prašymas yra grindžiamas tokiais pačiais pagrindais, valstybės narės gali priimti bendrą sprendimą, taikomą visiems išlaikomiems asmenims, išskyrus atvejus, kai taip darant būtų atskleistos konkrečios prašytojo aplinkybės, dėl kurių galėtų kilti grėsmė jo interesams, visų pirma tai susiję su persekiojimo dėl lyties, lytinės orientacijos, lytinės tapatybės ir (arba) amžiaus atvejais. Tokiais atvejais dėl asmens priimamas atskiras sprendimas.

12 straipsnis

Prašytojams numatytos garantijos

1. Atsižvelgdamos į III skyriuje numatytas procedūras valstybės narės užtikrina, kad visi prašytojai galėtų naudotis šiomis garantijomis:

- a) jie gauna informaciją apie taikytiną procedūrą ir apie savo teises ir pareigas tos procedūros metu bei galimas savo pareigų nesilaikymo ir nebendradarbiavimo su institucijomis pasekmes ta kalba, kurią supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti. Jiems turi būti pranešta apie laiką, jiems prieinamas priemonės, siekiant įvykdyti pareigą suteikti Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnyje nurodytą informaciją, taip pat apie pasekmes kylančias tiesiogiai ar netiesiogiai atsiėmus prašymą. Ta informacija suteikiama laiku, kad jie galėtų pasinaudoti šia direktyva užtikrinamomis teisėmis ir įvykdyti 13 straipsnyje nurodytas pareigas;
- b) kai būtina, jiems suteikiamos vertimo žodžiu paslaugos pateikiant savo argumentus kompetentingoms institucijoms. Valstybės narės mano, kad būtina suteikti tas paslaugas bent tuomet, kai prašytojas turi dalyvauti pokalbyje, kaip nurodyta 14–17 ir 34 straipsniuose, ir tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas nesuteikus tokių paslaugų. Tuo atveju ir kitais atvejais, kai kompetentingos institucijos kviečia prašytoją, už tas paslaugas sumokama iš valstybės lėšų;
- c) neatimama galimybė jiems bendrauti su JTVPK arba bet kokia kita organizacija, teikiančia teisinius patarimus prašytojams ar kitas konsultacijas pagal atitinkamos valstybės narės teisę;

- d) pagal 23 straipsnio 1 dalį suteikiama galimybė jiems, ir, jei taikytina, jų patarėjams teisės klausimais ar kitiems patarėjams susipažinti su informacija, nurodyta 10 straipsnio 3 dalies b punkte, ir ekspertų pateikta informacija, nurodyta 10 straipsnio 3 dalies d punkte, jeigu sprendžiančioji institucija atsižvelgė į tą informaciją priimdama sprendimą dėl jų prašymo;
- e) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl jų prašymo jiems pranešama per pagrįstą laiką. Jeigu prašytojui teisiškai atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, valstybė narė gali pasirinkti pranešti apie sprendimą pastarajam, o ne prašytojui;
- f) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimo rezultatą jiems pranešama ta kalba, kurią jie supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, kai jiems nepadaeda arba neatstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas. Pateiktoje informacijoje turi būti nurodyta, kaip apskūsti neigiamą sprendimą pagal 11 straipsnio 2 dalies nuostatas.

2. Taikant V skyriuje numatytas procedūras, valstybės narės užtikrina, kad visiems prašytojams būtų užtikrintos garantijos, lygiavertės nurodytosioms 1 dalies b–e punktuose.

13 straipsnis

Prašytojų pareigos

1. Valstybės narės prašytojams nustato pareigą bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis nustatant jų tapatybę ir kitą Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją. Valstybės narės gali nustatyti kitas pareigas prašytojams bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis tiek, kiek tokios pareigos yra būtinos prašymui nagrinėti.
2. Visų pirma valstybės narės gali numatyti, kad:
 - a) prašytojai turėtų pranešti apie save kompetentingoms institucijoms arba į jas atvykti asmeniškai nedelsdami arba nurodytu laiku;
 - b) prašytojai turėtų pateikti turimus dokumentus, svarbius prašymo nagrinėjimui, pavyzdžiui, pasus;
 - c) prašytojai turėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo dabartinę gyvenamąją vietą arba adresą ir neatidėliodami informuoti jas apie tokios gyvenamosios vietos arba adreso pasikeitimą. Valstybės narės gali numatyti, kad prašytojas turi būti pasiekiamas naujausioje jo gyvenamojoje vietoje arba tuo adresu, kurį jis atitinkamai nurodė;

- d) kompetentingos institucijos gali atlikti prašytojo asmens apžiūrą ir daiktų, kuriuos jis turi su savimi, patikrinimą. Nedarant poveikio apžiūroms ir patikrinimams, atliekamiems saugumo sumetimais, prašytojo asmens apžiūrą pagal šią direktyvą atlieka tos pačios lyties asmuo visapusiškai laikantis žmogaus orumo ir fizinės bei psichologinės neliečiamybės principų;
- e) kompetentingos institucijos gali prašytoją nufotografuoti; ir
- f) kompetentingos institucijos gali įrašyti prašytojo žodinius pareiškimus, jeigu prieš tai jis buvo apie tai informuotas.

14 straipsnis

Asmeninis pokalbis

1. Prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą, prašytojui suteikiama galimybė atvykti asmeninio pokalbio dėl tarptautinės apsaugos prašymo su asmeniu, pagal nacionalinę teisę kompetentingu vykdyti tokius pokalbius. Asmeninius pokalbius dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės vykdo sprendžiančiosios institucijos darbuotojai. Ši pastraipa nedaro poveikio 42 straipsnio 2 dalies b punktui.

Kai dėl daugelio trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės vienu metu pateiktų tarptautinės apsaugos prašymų sprendžiančioji institucija praktiškai negali laiku surengti pokalbių dėl kiekvieno prašymo esmės, valstybės narės gali numatyti, kad rengiant tokius pokalbius laikinai dalyvautų kitos institucijos darbuotojai. Tokiais atvejais tos kitos institucijos darbuotojams iš anksto surengiami atitinkami mokymai, kurie apima Reglamento (ES) Nr. 439/2010 6 straipsnio 4 dalies a–e punktuose išvardytus klausimus. Asmeninius pokalbius su prašytojais pagal šią direktyvą vykdančias asmenys taip pat turi turėti bendrą supratimą apie problemas, kurios gali neigiamai atsiliepti prašytojo galimybei dalyvauti pokalbyje, pavyzdžiui, apie požymius, kad prašytojas galėjo būti praeityje kankinamas.

Kai asmuo tarptautinės apsaugos prašymą pateikė jo išlaikomų asmenų vardu, kiekvienam jo išlaikomam suaugusiajam turi būti suteikta asmeninio pokalbio galimybė.

Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti atvejus, kai asmeninio pokalbio galimybė suteikiama nepilnamečiui.

2. Asmeninio pokalbio dėl prašymo esmės gali nebūti, kai:

- a) sprendžiančioji institucija gali priimti teigiamą sprendimą dėl pabėgėlio statuso remdamasi turimais įrodymais; arba
- b) sprendžiančioji institucija mano, kad prašytojas nėra tinkamas pokalbiui arba su juo negalima kalbėtis dėl ilgalaikių nuo jo nepriklausančių aplinkybių. Jeigu kyla abejonių, sprendžiančioji institucija konsultuojasi su medicinos specialistu, kad nustatytų, ar prašytojo būklė, dėl kurios jis nėra tinkamas pokalbiui arba su juo negalima kalbėtis, yra laikina, ar ilgalaikio pobūdžio.

Kai asmeninis pokalbis nevykdomas pagal b punktą arba, kai taikytina, su išlaikomu asmeniu, dedamos pagrįstos pastangos leisti prašytojui arba išlaikomam asmeniui pateikti papildomą informaciją.

3. Tai, kad asmeninis pokalbis nevykdomas pagal šį straipsnį, netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

4. Tai, kad asmeninis pokalbis nevykdomas pagal 2 dalies b punktą, neigiamai nepaveikia sprendžiančiosios institucijos sprendimo.

5. Nepriklausomai nuo 28 straipsnio 1 dalies, valstybės narės, spręsdamos dėl tarptautinės apsaugos prašymo, gali atsižvelgti į tą faktą, kad prašytojas neatvyko asmeninio pokalbio, nebent jis turėjo pateisinamų priežasčių neatvykti.

15 straipsnis

Asmeniniam pokalbiui taikomi reikalavimai

1. Asmeninis pokalbis paprastai vyksta nedalyvaujant šeimos nariams, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija mano, kad tinkamam nagrinėjimui reikia, kad dalyvautų kiti šeimos nariai.

2. Asmeninis pokalbis vyksta sąlygomis, kuriomis užtikrinamas tinkamas konfidencialumas.

3. Valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų, kad užtikrintų, jog asmeniniai pokalbiai vyktų tokiomis sąlygomis, kuriomis prašytojai galėtų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis. Tuo tikslu valstybės narės:

- a) užtikrina, kad pokalbį vykdančias asmuo būtų kompetentingas atsižvelgti į prašymo asmenines ir bendrąsias aplinkybes, įskaitant prašytojo kultūrinę kilmę, lytį, lytinę orientaciją, lytinę tapatybę ar pažeidžiamumą;

- b) kai įmanoma, užtikrina, kad pokalbį su prašytoju vykdytų tos pačios lyties asmuo, jeigu prašytojas to pageidauja, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija turi pagrindo manyti, kad toks prašymas pateikiamas dėl priežasčių, nesusijusių su tuo, kad prašytojui kyla sunkumų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis;

- c) parenka vertėją žodžiu, kuris gali užtikrinti tinkamą prašytojo ir pokalbį vykdančio asmens bendravimą. Bendraujama prašytojo pasirinkta kalba, nebent jis supranta kitą kalbą ir ja gali aiškiai bendrauti. Kai įmanoma, valstybės narės užtikrina tos pačios lyties vertėjo žodžiu paslaugas, jeigu prašytojas to pageidauja, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija turi pagrindo manyti, kad toks prašymas pateikiamas dėl priežasčių, nesusijusių su tuo, kad prašytojui kyla sunkumų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis;

- d) užtikrina, kad pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės vykdančias asmuo nevilkėtų kariškio arba teisėsaugos pareigūno uniformos;

- e) užtikrina, kad pokalbiai su nepilnamečiais būtų atliekami vaikams tinkamu būdu.

4. Valstybės narės gali numatyti taisykles dėl trečiųjų asmenų dalyvavimo asmeniniame pokalbyje.

16 straipsnis

Asmeninio pokalbio turinys

Vykdydama asmeninį pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės sprendžiančioji institucija užtikrina, kad prašytojas turėtų tinkamą galimybę pateikti kuo išsamesnę informaciją, reikalingą prašymui pagrįsti pagal Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnį. Tai apima galimybę pateikti paaiškinimus dėl trūkstamos informacijos ir (arba) dėl nenuoseklių ar prieštarų prašytojo pareiškimų.

17 straipsnis

Asmeninių pokalbių ataskaitos ir įrašai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų parengta išsami ir faktinė kiekvieno asmeninio pokalbio ataskaita, kurioje būtų pateikiama visa esminė informacija, arba stenograma.

2. Valstybės narės gali numatyti asmeninio pokalbio garso arba garso ir vaizdo įrašą. Kai daromas toks įrašas, valstybės narės užtikrina, kad kartu su prašytojo būtų būtinai prieinamas jo įrašas arba stenograma.

3. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų galimybę žodžiu ir (arba) raštu pateikti pastabų ir (arba) paaiškinimų dėl ataskaitoje arba stenogramoje esančių vertimo klaidų ar klaidingo supratimo, pasibaigus asmeniniam pokalbiui arba per nustatytą laikotarpį, prieš sprendžiančiai institucijai priimant sprendimą. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad prašytojas būtų išsamiai informuotas apie ataskaitos turinį arba apie esmines stenogramos dalis, jei būtina, padedant vertėjui žodžiu. Valstybės narės tada prašo, kad prašytojas patvirtintų, kad ataskaitos ar stenogramos turinys teisingai atspindi pokalbį.

Kai asmeninis pokalbis yra įrašomas pagal 2 dalį ir įrašas yra priimtinas kaip įrodymas per apeliacines procedūras, nurodytas V skyriuje, valstybės narės neprivalo reikalauti prašytoją patvirtinti, jog ataskaitos turinys arba stenograma teisingai atspindi pokalbį. Nedarant poveikio 16 straipsniui, kai valstybės narės numato asmeninio pokalbio stenografavimą ir įrašymą, valstybės narės neprivalo leisti prašytojui dėl stenogramos pateikti pastabų ir (arba) paaiškinimų.

4. Kai prašytojas atsisako patvirtinti, kad ataskaitos turinys arba stenograma teisingai atspindi asmeninį pokalbį, šio atsisakymo priežastys įtraukiamos į prašytojo bylą.

Toks atsisakymas netrukdo sprendžiančiai institucijai priimti sprendimo dėl prašymo.

5. Prašytojai ir jų patarėjai teisės klausimais arba kiti patarėjai, kaip apibrėžta 23 straipsnyje, turi galėti susipažinti su ataskaita arba stenograma ir, jei taikoma, su įrašu, prieš sprendžiančiai institucijai priimant sprendimą.

Kai valstybės narės numato, kad bus daroma asmeninio pokalbio stenograma ir jis bus įrašomas, jos neprivalo suteikti galimybės susipažinti su įrašais vykdant pirmosios instancijos procedūras, nurodytas III skyriuje. Tokiais atvejais jos visgi suteikia galimybę susipažinti su įrašais vykdant apeliacines procedūras, nurodytas V skyriuje.

Nedarant poveikio šio straipsnio 3 daliai, kai prašymas nagrinėjamas pagal 31 straipsnio 8 dalį, valstybės narės gali numatyti, kad galimybė susipažinti su ataskaita arba stenograma ir, kai taikytina, įrašu, suteikiama tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas.

18 straipsnis

Medicininis patikrinimas

1. Kai sprendžiančioji institucija mano, kad to reikia vertinant tarptautinės apsaugos prašymą pagal Direktyvos

2011/95/ES 4 straipsnį ir prašytojui sutikus, valstybės narės, prašytojui sutikus, pasirūpina jo medicininio patikrinimu dėl praeityje patirto persekiojimo ar didelės žalos požymių. Alternatyviai, valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojas pats pasirūpintų tokio medicininio patikrinimo organizavimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytus medicininius patikrinimus atlieka kvalifikuoti medicinos specialistai, o šių patikrinimų rezultatai kuo skubiau pateikiami sprendžiančiai institucijai. Valstybės narės gali paskirti medicinos specialistus, kurie gali atlikti tokius medicininius patikrinimus. Tai, kad prašytojas atsisakė atlikti tokių medicininių patikrinimų, netrukdo sprendžiančiai institucijai priimti sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

Pagal šią dalį atliekami medicininiai patikrinimai apmokami iš valstybės lėšų.

2. Kai medicininiai patikrinimai pagal 1 dalį neatliekami, valstybės narės informuoja prašytojus, kad jie gali savo iniciatyva ir lėšomis pasirūpinti medicininio patikrinimu, siekiant nustatyti praeityje patirto persekiojimo ar didelės žalos požymius.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyto medicininio patikrinimo rezultatus sprendžiančioji institucija vertina kartu su kita su prašymu susijusia informacija.

19 straipsnis

Nemokamas teisinės ir procesinės informacijos teikimas per pirmosios instancijos procedūras

1. Pagal III skyriuje numatytas pirmosios instancijos procedūras valstybės narės užtikrina, kad, jei prašoma, prašytojams būtų nemokamai teikiama teisinė ir procesinė informacija, įskaitant bent informaciją apie procedūrą, atsižvelgiant į konkrečias prašytojo aplinkybes. Jeigu sprendimas dėl prašymo pirmojoje instancijoje yra neigiamas, valstybės narės, jei prašoma, be informacijos, teikiamos pagal 11 straipsnio 2 dalį ir 12 straipsnio 1 dalies f punktą, taip pat prašytojams pateikia papildomą informaciją, kad paaiškintų tokio sprendimo priežastis ir tai, kaip būtų galima jį apskųsti.

2. Teisinė ir procesinė informacija teikiama nemokamai laikantis 21 straipsnyje nustatytų sąlygų.

20 straipsnis

Nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas per apeliacines procedūras

1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei prašoma, per V skyriuje numatytas apeliacines procedūras būtų suteikta nemokama teisinė pagalba ir užtikrintas atstovavimas. Tai apima bent reikiamų procesinių dokumentų parengimą ir dalyvavimą posėdyje pirmosios instancijos teisme prašytojo vardu.

2. Valstybės narės taip pat gali teikti nemokamą teisinę pagalbą ir (arba) užtikrinti atstovavimą per pirmosios instancijos procedūras, numatytas III skyriuje. Tokiais atvejais 19 straipsnis netaikomas.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad nemokama teisinė pagalba neteikiama ir atstovavimas neužtikrinamas, kai teismo ar kitos kompetentingos institucijos vertinimu, tikimybė, kad prašytojo apeliacija bus sėkminga, yra nereali.

Kai institucija, kuri nėra teismas, pagal šią dalį priima sprendimą nesuteikti nemokamos teisinės pagalbos ir neužtikrinti atstovavimo, valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų teisę naudotis veiksminga teisių gynimo priemone dėl to sprendimo kreipiantis į teismą.

Valstybės narės užtikrina, kad taikant šią dalį teisinė pagalba ir atstovavimas nebūtų savavališkai ribojami ir nebūtų trukdoma prašytojo veiksmingai prieigai prie teisingumo.

4. Nemokama teisinė pagalba teikiama ir atstovaujama laikantis 21 straipsnyje nustatytų sąlygų.

21 straipsnis

Teisinės ir procesinės informacijos nemokamo teikimo ir nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo sąlygos

1. Valstybės narės gali numatyti, kad 19 straipsnyje nurodytą nemokamą teisinę ir procesinę informaciją teiktų nevyriausybinių organizacijų, Vyriausybės institucijų specialistai arba specializuotos valstybės tarnybos.

20 straipsnyje nurodytą nemokamą teisinę pagalbą teikia ir atstovauja tokie asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriems tai yra leidžiama.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad 19 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė ir procesinė informacija ir 20 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė pagalba teikiama ir užtikrinamas atstovavimas:

a) tik tiems, kurie neturi pakankamai lėšų, ir (arba)

b) tik kai paslaugas teikia patarėjai teisės klausimais arba kiti patarėjai, pagal nacionalinę teisę specialiai paskirti padėti prašytojams ir jiems atstovauti.

Valstybės narės gali numatyti, kad 20 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė pagalba teikiama ir atstovavimas užtikrinamas tik pagal V skyrių vykstant apeliaciniam procesui pirmosios instancijos teisme, bet ne vėliau nagrinėjant nacionalinėje teisėje numatytas tolesnes apeliacijas arba atliekant peržiūras, įskaitant apeliacijos persvarstymą ar peržiūras.

Valstybės narės taip pat gali numatyti, kad 20 straipsnyje nurodyta teisinė pagalba nesuteikiama ir atstovavimas neužtikrinamas prašytojams, kurių nebėra jų teritorijoje pagal 41 straipsnio 2 dalies c punktą.

3. Valstybės narės gali numatyti taisykles dėl nemokamos teisinės ir procesinės informacijos pagal 19 straipsnį ir nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo pagal 20 straipsnį prašymų pateikimo ir nagrinėjimo būdų.

4. Valstybės narės taip pat gali:

a) nustatyti 19 straipsnyje nurodyto nemokamo teisinės ir procesinės informacijos ir 20 straipsnyje nurodytos nemokamos teisinės pagalbos teikimo ir atstovavimo užtikrinimo piniginius ir (arba) laiko apribojimus, su sąlyga, kad jais savavališkai neapribojamos galimybės gauti teisinę ir procesinę informaciją bei teisinę pagalbą ir atstovavimą;

b) numatyti, kad atsižvelgiant į honorarus ir kitas išlaidas, nustatyta tvarka prašytojams neturi būti palankesnė už savo piliečiams bendrai nustatytą tvarką su teisine pagalba susijusiais klausimais.

5. Valstybės narės gali pareikalauti, kad joms būtų visiškai arba iš dalies atlygintos patirtos išlaidos, jeigu ir kai prašytojo finansinė būklė labai pagerėja arba jeigu sprendimas suteikti tokią paramą buvo priimtas remiantis prašytojo pateikta klaidinga informacija.

22 straipsnis

Teisė gauti teisinę pagalbą ir atstovavimą visais procedūros etapais

1. Prašytojams suteikiama galimybė savo pačių sąskaita tinkamai tartis su patarėju teisės klausimais arba kitu patarėju, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriems tai yra leidžiama, dėl klausimų, susijusių su jų tarptautinės apsaugos prašymais, visais procedūros etapais, be kita ko, ir priėmus neigiamą sprendimą.

2. Kai vykdomos III skyriuje ir V skyriuje numatytos procedūros, valstybės narės pagal nacionalinę teisę gali leisti nevyriausybinėms organizacijoms teikti teisinę pagalbą ir (arba) atstovauti prašytojams.

23 straipsnis

Teisinės pagalbos ir atstovavimo taikymo sritis

1. Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriam tai yra leidžiama, ir padedantis arba atstovaujantis prašytojui pagal nacionalinę teisę, turėtų galimybę susipažinti su prašytojo bylos informacija, remiantis kuria priimtas arba bus priimtas sprendimas.

Valstybės narės gali padaryti išimtį, kai atskleidus informaciją arba šaltinius galėtų kilti grėsmė nacionaliniam saugumui, organizacijų arba asmens (-ų), teikiančių informaciją, arba asmens (-ų), su kuriuo (-iais) yra susijusi informacija, saugumui, arba jeigu būtų pakenkta tyrimui, susijusiam su valstybės narės kompetentingų institucijų atliekamu tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu, arba pašlytų valstybių narių tarptautiniai santykiai. Tokiais atvejais valstybės narės:

- a) sudaro galimybę susipažinti su tokia informacija arba šaltiniais institucijoms, nurodytoms V skyriuje, ir
- b) nustato nacionalinėje teisėje procedūras, kuriomis garantuojama, kad bus užtikrinamos prašytojo teisės į gynybą.

b punkto atžvilgiu valstybės narės visų pirma gali suteikti galimybę susipažinti su tokia informacija ar šaltiniais patarėjui teisės klausimais arba kitam patarėjui, patikrintam saugumo tikslais, tiek, kiek informacija svarbi nagrinėjant prašymą arba priimant sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą;

2. Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, padedantis arba atstovaujantis prašytojui, galėtų įeiti į uždaras zonas, kaip antai sulaikymo patalpas ir tranzito zonas, kad galėtų konsultuoti prašytoją pagal Direktyvos 2013/33/ES 10 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 2 dalies b ir c punktus.

3. Valstybės narės leidžia prašytojui į asmeninį pokalbį atsivesti savo patarėją teisės klausimais arba kitą patarėją, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriam tai yra leidžiama.

Valstybės narės gali numatyti, kad patarėjas teisės klausimais ar kitas patarėjas gali pasisakyti tik asmeninio pokalbio pabaigoje.

4. Nedarydamos poveikio šiam straipsniui ar 25 straipsnio 1 dalies b punktui, valstybės narės gali numatyti taisykles, taikomas patarėjų teisės klausimais arba kitų patarėjų dalyvavimui visuose procedūros pokalbiuose.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prašytojas dalyvautų asmeniniame pokalbyje, net jeigu jam pagal nacionalinę teisę atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, taip pat gali reikalauti, kad prašytojas pats atsakytų į užduodamus klausimus.

Nedarant poveikio 25 straipsnio 1 dalies b punktui, tai, kad nėra patarėjo teisės klausimais arba kito patarėjo, netrukdo kompetentingai institucijai surengti asmeninį pokalbį su prašytoju.

24 straipsnis

Prašytojai, kuriems reikia specialių procesinių garantijų

1. Valstybės narės po tarptautinės apsaugos prašymo per pagrįstą laikotarpį įvertina, ar prašytojui reikia specialių procesinių garantijų.

2. 1 dalyje nurodytas įvertinimas gali būti įtrauktas į esamas nacionalines procedūras ir (arba) Direktyvos 2013/33/ES 22 straipsnyje nurodytą įvertinimą ir tai nebūtina atlikti administracinės procedūros forma.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nustačius, jog prašytojams reikia specialių procesinių garantijų, jiems būtų suteikta tinkama parama, kad visą prieglobsčio procedūros laikotarpį jie galėtų naudotis šioje direktyvoje nustatytais teisėmis ir vykdyti joje nustatytas pareigas.

Kai tokios tinkamos paramos negalima suteikti pagal 31 straipsnio 8 dalyje ir 43 straipsnyje nurodytas procedūras, visų pirma tais atvejais, kai valstybės narės mano, kad prašytojui reikia specialių procesinių garantijų dėl to, kad jis patyrė kankinimą, žaginimą ar kitų sunkių formų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, valstybės narės netaiko 31 straipsnio 8 dalies ir 43 straipsnio arba baigia juos taikyti. Kai valstybės narės taiko 46 straipsnio 8 dalį prašytojams, kuriems pagal šią pastraipą negalima taikyti 31 straipsnio 6 dalies ir 43 straipsnio, valstybės narės suteikia bent 46 straipsnio 7 dalyje numatytas garantijas.

4. Valstybės narės užtikrina, kad laikantis šios direktyvos į specialių procesinių garantijų poreikį taip pat būtų atsižvelgiama, kai toks poreikis paaiškėja vėlesniame procedūros etape, nebūtinai pradedant procedūrą iš naujo.

25 straipsnis

Nelydimiems nepilnamečiams suteiktos garantijos

1. Atsižvelgdamos į visas šioje direktyvoje numatytas procedūras ir nedarydamos poveikio 14–17 straipsnių nuostatomis, valstybės narės:

- a) nedelsdamos imasi priemonių užtikrinti, kad nelydimam nepilnamečiui atstovautų ir padėtų atstovas, kad nepilnametis galėtų naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, numatytas šioje direktyvoje. Nelydimam nepilnamečiui nedelsiant pranešama apie atstovo paskyrimą. Atstovas atlieka savo pareigas atsižvelgdamas į vaiko interesų principą ir turi tam reikiamas specialiąsias žinias. Asmuo, kuris vykdo atstovo funkcijas, pakeičiamas tik tuo atveju, kai tai yra būtina. Atstovais negali būti organizacijos ar asmenys, kurių interesai prieštarauja ar potencialiai galėtų prieštarauti nelydimo nepilnamečio interesams. Atstovu taip pat gali būti atstovas, nurodytas Direktyvoje 2013/33/ES;
- b) užtikrina, kad atstovui būtų suteikta galimybė pranešti nelydimam nepilnamečiui apie asmeninio pokalbio reikšmę ir galimas pasekmes ir tam tikrais atvejais paaiškinti, kaip pasirengti tokiam asmeniniam pokalbiui. Valstybės narės užtikrina, kad atstovas ir (arba) patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti arba kuriam tai yra leidžiama, dalyvautų tame pokalbyje ir turėtų galimybę užduoti klausimus ar teikti pastabas, neperžengdamas pokalbį vykdančio asmens nustatytų ribų.

Valstybės narės gali reikalauti, kad nelydimas nepilnametis dalyvautų asmeniniame pokalbyje, net jeigu jame dalyvauja atstovas.

2. Valstybės narės gali neskirti atstovo, jeigu nelydimas nepilnametis greičiausiai sulauks 18 metų anksčiau nei bus priimtas pirmosios instancijos sprendimas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) jeigu nelydimam nepilnamečiui skiriamas asmeninis pokalbis dėl jo tarptautinės apsaugos prašymo, kaip nurodyta 14–17 ir 34 straipsniuose, tą pokalbį vykdytų asmuo, turintis reikalingų žinių apie specialius nepilnamečių poreikius;
- b) valstybės tarnautojas, turintis reikalingų žinių apie specialius nepilnamečių poreikius, parengtų sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl nelydimo nepilnamečio prašymo.

4. Nelydimiems nepilnamečiams ir jų atstovams nemokamai suteikiama teisinė ir procesinė informacija, kaip nurodyta 19 straipsnyje, taip pat dėl IV skyriuje numatytos tarptautinės apsaugos panaikinimo tvarkos.

5. Valstybės narės, nagrinėdamos tarptautinės apsaugos prašymą, gali skirti medicininių patikrinimų nelydimų nepilnamečių amžiui nustatyti, kai po bendrų pareiškimų ar kitų svarbių požymių valstybės narės turi abejonių dėl prašytojo amžiaus. Jei po to valstybės narės vis dar turi abejonių dėl prašytojo amžiaus, jos daro prielaidą, kad prašytojas yra nepilnametis.

Medicininis patikrinimas atliekamas visapusiškai gerbiant asmens orumą, pasirenkant mažiausiai invazinius tyrimus, ir jį atlieka kvalifikuoti medicinos specialistai, užtikrinant, kiek tai įmanoma, patikimą rezultatą.

Kai skiriamas medicininis patikrinimas, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) nelydimi nepilnamečiai būtų informuoti prieš nagrinėjant jų tarptautinės apsaugos prašymą ta kalba, kurią jie supranta arba pagrįstai galima daryti prielaidą, kad supranta, apie galimybę nustatyti jų amžių medicininiu patikrinimo būdu. Turi būti pateikta informacija apie patikrinimo būdus ir galimas medicininiu patikrinimo rezultatų pasekmes tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui, taip pat apie pasekmes, jeigu nelydimas nepilnametis atsisakytų atlikti medicininių patikrinimų;
- b) nelydimi nepilnamečiai ir (arba) jų atstovai sutiktų, kad būtų atliktas medicininis patikrinimas atitinkamų nepilnamečių amžiui nustatyti, ir
- c) sprendimas atmesti nelydimo nepilnamečio, atsisakiusio atlikti medicininių patikrinimų, tarptautinės apsaugos prašymą nebūtų pagrįstas tik tuo atsisakymu.

Tai, kad nelydimas nepilnametis atsisakė atlikti medicininių patikrinimų, netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

6. Įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės pirmiausia atsižvelgia į vaiko interesus.

Kai prieglobsčio procedūros metu valstybės narės nustato, kad asmuo yra nelydimas nepilnametis, jos gali:

- a) pradėti taikyti arba toliau taikyti 31 straipsnio 8 dalį tik tuo atveju, jeigu:
 - i) prašytojas yra atvykęs iš šalies, kuri atitinka kriterijus, kad ją būtų galima laikyti saugia kilmės šalimi kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba

- ii) prašytojas yra pateikęs paskesnę tarptautinės apsaugos prašymą, kuris pagal 40 straipsnio 5 dalį nėra nepriimtinas; arba
 - iii) prašytojas dėl svarbių priežasčių gali būti laikomas pavojingu valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, arba prašytojas pagal nacionalinę teisę buvo priverstinai išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu ar viešąja tvarka;
- b) pradėti taikyti arba toliau taikyti 43 straipsnį pagal Direktyvos 2013/33/ES 8–11 straipsnius, tik tuo atveju, jeigu:
- i) prašytojas yra atvykęs iš šalies, kuri atitinka kriterijus, kad ją būtų galima laikyti saugia kilmės šalimi kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba
 - ii) prašytojas yra pateikęs paskesnę prašymą; arba
 - iii) prašytojas dėl svarbių priežasčių gali būti laikomas pavojingu valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, arba prašytojas pagal nacionalinę teisę buvo priverstinai išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu ar viešąja tvarka; arba
 - iv) yra pagrįstų priežasčių manyti, kad ta šalis, kuri nėra valstybė narė, yra prašytojui saugi trečioji šalis pagal 38 straipsnį; arba
 - v) prašytojas klaidino institucijas pateikdamas suklastotus dokumentus; arba
 - vi) prašytojas iš nesąžiningų paskatų sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kuris būtų padėjęs nustatyti jo tapatybę ar pilietybę.
- Valstybės narės gali taikyti v ir vi punktus tik individualiais atvejais, kai yra rimtas pagrindas manyti, kad prašytojas stengiasi nuslėpti susijusias aplinkybes, kurios, tikėtina, nulemtų neigiamą sprendimą ir jeigu, atsižvelgiant į nelydimų nepilnamečių specialius procesinius poreikius, prašytojui buvo suteiktos visos galimybės, taip pat ir konsultuojantis su savo atstovu, parodyti, kad v ir vi punktuose nurodyti veiksmai buvo atlikti dėl pateisinamų priežasčių;
- c) laikyti prašymą nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalies c punktą, jeigu šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi pagal 38 straipsnį, jeigu tai atitinka nepilnamečio interesus;
 - d) taikyti 20 straipsnio 3 dalyje nurodytą procedūrą, kai nepilnamečio atstovas pagal nacionalinę teisę turi teisinę kvalifikaciją.

Nedarant poveikio 41 straipsniui, taikydamos 46 straipsnio 6 dalį nelydimiems nepilnamečiams, valstybės narės visais atvejais suteikia bent 46 straipsnio 7 dalyje numatytas garantijas.

26 straipsnis

Sulaikymas

1. Valstybės narės nesulaiko asmens tik dėl priežasties, kad jis yra prašytojas. Sulaikymo priežastys ir sąlygos bei garantijos, kuriomis gali naudotis sulaikyti prašytojai, turi atitikti Direktyvą 2013/33/ES.

2. Kai prašytojas yra sulaikomas, valstybės narės pagal Direktyvą 2013/33/ES užtikrina greito teismo sprendimo galimybę.

27 straipsnis

Procedūra atsiėmus prašymą

1. Jeigu valstybės narės numato galimybę tiesiogiai atsiimti prašymą pagal nacionalinę teisę, kai prašytojas tiesiogiai atsiima savo tarptautinės apsaugos prašymą, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjamą arba atmesti prašymą.

2. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti, kad sprendžiančioji institucija gali nuspręsti nutraukti nagrinėjamą, nepriėmusi sprendimo. Tuo atveju valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija įrašytų pastabą į prašytojo bylą.

28 straipsnis

Procedūra netiesiogiai atsiėmus prašymą arba jo atsisakius

1. Kai yra pagrįsta priežastis manyti, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjamą arba, jeigu tinkamai išnagrinėjusi prašymo esmę pagal Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnį ji mano, kad prašymas yra nepagrįstas, atmesti prašymą.

Valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, visų pirma, kai nustatoma, kad:

- a) jis neatsakė į prašymus pateikti informaciją, būtiną jo prašymui pagal Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnį, arba neatvyko į asmeninį pokalbį, kaip numatyta šios direktyvos 14–17 straipsniuose, nebent per pagrįstą laiką prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių;

b) jis slapstosi arba išvyko be leidimo iš vietos, kurioje gyvena arba kurioje buvo laikomas, per pagrįstą laiką nesusisiekęs su kompetentinga institucija, arba jis per pagrįstą laiką neįvykdė pareigos apie save pranešti arba kitų pareigų susisiekti, nebent prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių.

Siekdamos įgyvendinti šias nuostatas, valstybės narės gali nustatyti terminus ar gaires.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojui, kuris vėl apie save praneša kompetentingai institucijai po to, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti nagrinėjimą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, būtų suteikta teisė prašyti, kad jo byla būtų atnaujinta, arba pateikti naują prašymą, kuriam netaikoma 40 ir 41 straipsniuose nurodyta tvarka.

Valstybės narės gali numatyti bent devynių mėnesių terminą, po kurio prašytojo byla nebegalėtų būti atnaujinta arba naujas prašymas galėtų būti laikomas paskesniu prašymu, kuriam taikoma 40 ir 41 straipsniuose nurodyta tvarka. Valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojo byla gali būti atnaujinta tik vieną kartą.

Valstybės narės užtikrina, kad toks asmuo nebūtų išsiųstas nesi- laikant negražinimo principo.

Valstybės narės gali leisti sprendžiančiajai institucijai atnaujinti nagrinėjimą nuo to etapo, kuriame jis buvo nutrauktas.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Reglamentui (ES) Nr. 604/2013.

29 straipsnis

JTVPK vaidmuo

1. Valstybės narės leidžia JTVPK:

- a) turėti galimybę susitikti su prašytojais, įskaitant sulaikytuosius, esančius pasienyje ir tranzito zonose;
- b) turėti galimybę susipažinti su informacija apie atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymus, apie procedūros eigą ir apie priimtus sprendimus, su sąlyga, kad prašytojas su tuo sutinka;
- c) vykdant savo priežiūros pareigas pagal Ženevos konvencijos 35 straipsnį, pateikti savo nuomonę bet kokiai kompetentingai institucijai dėl atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymų bet kuriame procedūros etape.

2. 1 dalis taip pat taikoma organizacijai, dirbančiai atitinkamos valstybės narės teritorijoje JTVPK vardu pagal susitarimą su ta valstybe nare.

30 straipsnis

Informacijos apie atskiras bylas rinkimas

Nagrinėdamos atskiras bylas, valstybės narės:

- a) neatskleidžia informacijos dėl atskirų tarptautinės apsaugos prašymų arba to, kad tokios apsaugos yra prašoma, įtariamam (-iems) persekiotojui (-ams) arba didelę žalą sukėlusiam (-iems) subjektui (-ams);
- b) nesiekia gauti informacijos iš tariamo (-ų) persekiotojo (-ų) arba didelę žalą sukėlusio (-ių) subjekto (-ų) pasinaudodamos tokiu būdu, kad toks (-ie) subjektas (-ai) būtų tiesiogiai informuotas (-i), kad atitinkamas prašytojas prašo apsaugos, o prašytojui ar jo išlaikomiems asmenims kiltų fizinio susidorojimo grėsmė, arba tokia grėsmė kiltų jo šeimos narių, tebegyvenančių jo kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.

III SKYRIUS

PIRMOSIOS INSTANCIJOS PROCEDŪROS

I SKIRSNIS

31 straipsnis

Nagrinėjimo procedūra

- 1. Valstybės narės svarsto tarptautinės apsaugos prašymus nagrinėjimo procedūros metu pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas.
- 2. Valstybės narės, nedarydamos poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo principui, užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta kuo greičiau.
- 3. Valstybės narės užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos.

Kai prašymui taikoma Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nustatyta procedūra, šešių mėnesių terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai pagal tą reglamentą nustatoma už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, prašytojas yra tos valstybės teritorijoje ir yra kompetentingos institucijos žinioje.

Valstybės narės gali pratęsti šioje dalyje nustatytą šešių mėnesių terminą ne ilgesniam nei dar devynių mėnesių laikotarpiui, kai:

- a) atvejais susijęs su sudėtingais faktiniais ir (arba) teisiniais klausimais;

b) tarptautinės apsaugos vienu metu prašo daug trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės, todėl praktiškai labai sunku baigti procedūrą per šešių mėnesių terminą;

c) uždelsiama akivaizdžiai dėl to, kad prašytojas nevykdo savo pareigų pagal 13 straipsnį.

Valstybės narės gali, kai tai tinkamai pagrįsta, viršyti šioje dalyje nustatytus terminus ne daugiau nei trimis mėnesiais, kai tai yra būtina siekiant užtikrinti tinkamą ir išsamų tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

4. Nedarant poveikio Direktyvos 2011/95/ES 13 ir 18 straipsniams, valstybės narės gali atidėti nagrinėjimo procedūros užbaigimą, kai nėra pagrįstos tikimybės, kad sprendžiančioji institucija priims sprendimą per 3 dalyje nustatytus terminus dėl to, kad kilmės šalyje susidariusi neapibrėžta padėtis, kuri, kaip tikėtina, yra laikina. Tokiu atveju valstybės narės:

- a) peržiūri padėtį toje kilmės šalyje bent kas šeši mėnesius;
- b) praneša atitinkamiems prašytojams per pagrįstą laikotarpį atidėjimo priežastis;
- c) praneša Komisijai per pagrįstą laikotarpį apie procedūrų atidėjimą tos kilmės šalies atžvilgiu.

5. Bet kuriuo atveju valstybės narės užbaigia nagrinėjimo procedūrą ne vėliau kaip per 21 mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos.

6. Kai sprendimo negalima priimti per šeši mėnesius, valstybės narės užtikrina, kad atitinkamam prašytojui:

- a) būtų pranešta apie uždelimą ir
- b) jo prašymu būtų suteikta informacija apie uždelimo priežastis ir laikotarpį, per kurį tikimasi priimti sprendimą dėl jo prašymo.

7. Valstybės narės gali suteikti pirmenybę tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas visų pirma:

- a) kai tikėtina, kad prašymas yra visiškai pagrįstas;
- b) kai prašytojas yra pažeidžiamas, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/33/ES 22 straipsnyje, arba jam reikia specialių procesinių garantijų, visų pirma nelydimų nepilnamečių atveju.

8. Valstybės narės gali nustatyti, kad nagrinėjimo procedūra pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas gali būti paspartinta ir (arba) pagal 43 straipsnį vykdoma pasienyje arba tranzito zonose, jeigu:

- a) prašytojas, pateikdamas savo prašymą ir nurodydamas faktus, iškėlė tik tokius klausimus, kurie nėra svarbūs nagrinėjant, ar jis priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų remiantis Direktyva 2011/95/ES; arba
- b) prašytojas atvyko iš saugios kilmės šalies, kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba
- c) prašytojas suklaidino institucijas, pateikdamas klaidingą informaciją ar netikrus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų apie savo tapatybę ir (arba) pilietybę, kurie galėjo neigiamai paveikti sprendimą; arba
- d) tikėtina, kad prašytojas iš nesąžiningų paskatų sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kuris būtų padėjęs nustatyti jo tapatybę arba pilietybę; arba
- e) prašytojas pateikė akivaizdžiai nenuoseklius ir prieštarigus, akivaizdžiai klaidingus ar neįtikimus nusiskundimus, kurie prieštarauja tinkamai patikrintai informacijai apie kilmės šalį, todėl jo reikalavimai tampa akivaizdžiai neįtikinami, kiek tai susiję su jo priskyrimu prie tarptautinės apsaugos gavėjų remiantis Direktyva 2011/95/ES; arba
- f) prašytojas pateikė paskesnę tarptautinės apsaugos prašymą, kuris nėra nepriimtinas pagal 40 straipsnio 5 dalį; arba
- g) prašytojas prašo apsaugos tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo arba sprendimo, kuris bus priimtas artimiausiu laiku, vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų išsiųstas iš šalies; arba
- h) prašytojas neteisėtai atvyko į valstybės narės teritoriją arba neteisėtai joje išbuvo ilgesnį laiką ir be rimtos priežasties nepranešė apie save institucijoms arba neatidėliodamas nepaprastę tarptautinės apsaugos, esant tokioms jo atvykimo aplinkybėms; arba

i) prašytojas atsisako vykdyti pareigą leisti paimti jo pirštų atspaudus pagal Europos 2013 m. birželio 26 d. Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo sukuriami valstybės narės, atsakingos už vienoje iš valstybių narių trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai), ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis⁽¹⁾; arba

j) prašytojas dėl rimtų priežasčių gali būti laikomas keliančiu grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai, arba jis pagal nacionalinės teisės aktus buvo prievarta išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu arba viešąja tvarka.

9. Valstybės narės nustato terminus sprendimui priimti per pirmosios instancijos procedūrą pagal 8 dalį. Tie terminai turi būti pagrįsti.

Nedarant poveikio 3 – 5 dalims, valstybės narės gali viršyti tuos terminus, kai tai būtina, kad būtų užtikrintas tinkamas ir išsamus tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas.

32 straipsnis

Nepagrįsti prašymai

1. Nedarydamos poveikio 27 straipsniui, valstybės narės prašymą gali laikyti nepagrįstu tik tada, jeigu sprendžiančioji institucija nustato, kad prašytojas neatitinka tarptautinės apsaugos reikalavimų pagal Direktyvą 2011/95/ES.

2. Nepagrįstų prašymų atvejais, kai taikomos 31 straipsnio 8 dalyje išvardytos aplinkybės, valstybės narės gali taip pat laikyti prašymą akivaizdžiai nepagrįstu, jeigu taip apibrėžta nacionalinės teisės aktuose.

II SKIRSNIS

33 straipsnis

Nepriimtini prašymai

1. Be bylų, kuriose prašymas nenagrinėjamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, valstybės narės neprivalo nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.

2. Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu, tik jeigu:

a) tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė;

b) pagal 35 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, yra laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi;

c) pagal 38 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi;

d) prašymas yra paskesnis prašymas, kai neatsirado naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES arba prašytojas jų nepateikė; arba

e) prašytojo išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi, ir nėra faktų, susijusių su išlaikomo asmens padėtimi, dėl kurių būtų pateisinamas atskiras prašymas.

34 straipsnis

Specialiosios taisyklės, taikomos pokalbiui dėl priimtumo

1. Prieš tai, kai sprendžiančioji institucija nusprendžia dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtumo, valstybės narės leidžia prašytojams pateikti savo nuomonę dėl 33 straipsnyje nurodytų priežasčių taikymo jų konkrečioms aplinkybėms. Tuo tikslu valstybės narės surengia asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtumo. Valstybės narės gali padaryti išimtį tik pagal 42 straipsnį paskesnio prašymo atveju.

Šia dalimi nedaromas poveikis šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies a punktui ir Reglamento (ES) Nr. 604/2013 5 straipsniui.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad asmeninį pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtumo rengia kitų institucijų nei sprendžiančiosios institucijos darbuotojai. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad tokiems darbuotojams būtų iš anksto suteiktas būtinas pagrindinis mokymas, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės, Sąjungos prieglobsčio *acquis* ir pokalbio rengimo metodikos srityse.

III SKIRSNIS

35 straipsnis

Pirmosios prieglobsčio šalies koncepcija

Šalis gali būti laikoma pirmąja prieglobsčio šalimi konkrečiam prašytojui, jeigu:

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1

a) jis yra pripažintas pabėgėliu toje šalyje ir vis dar galės naudotis tokia apsauga; arba

b) jis kitokiu būdu naudosis pakankama apsauga toje šalyje, įskaitant negrąžinimo principą,

jeigu jis bus pakartotinai priimtas į tą šalį.

Taikydamos pirmosios prieglobsčio šalies koncepciją konkrečioms prašytojo aplinkybėms, valstybės narės gali atsižvelgti į 38 straipsnio 1 dalį. Prašytojui leidžiama ginčyti pirmosios prieglobsčio šalies koncepcijos taikymą, atsižvelgiant į jo konkrečias aplinkybes.

36 straipsnis

Saugios kilmės šalies koncepcija

1. Trečioji šalis, pagal šią direktyvą priskirta prie saugių kilmės šalių, po atskiro prašymo nagrinėjimo gali būti laikoma saugia kilmės šalimi konkrečiam prašytojui, tik jeigu:

a) jis turi tos šalies pilietybę arba

b) jis yra asmuo be pilietybės ir anksčiau nuolat gyveno toje šalyje;

ir nepateikė rimtų priežasčių, kad šalis nebūtų laikoma saugia kilmės šalimi jo konkrečiomis aplinkybėmis ir dėl jo priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES.

2. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustato papildomas saugios kilmės šalies koncepcijos taikymo taisykles ir reikalavimus.

37 straipsnis

Nacionalinis trečiųjų šalių priskyrimas prie saugių kilmės šalių

1. Tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo tikslais valstybės narės gali palikti galioti arba priimti naujus teisės aktus, kuriais pagal I priedą būtų numatytas nacionalinis priskyrimas prie saugių kilmės šalių.

2. Valstybės narės reguliariai peržiūri padėtį trečiojoje šalyje, pagal šį straipsnį priskirtose prie saugių kilmės šalių.

3. Vertinimas, ar šalis yra saugi kilmės šalis, pagal šį straipsnį yra pagrįstas keletu informacijos šaltinių, įskaitant visų pirma kitų valstybių narių, EPPB, JTVPK, Europos Tarybos ir kitų atitinkamų tarptautinių organizacijų informaciją.

4. Valstybės narės praneša Komisijai, kurias šalis priskyrė prie saugių kilmės šalių pagal šį straipsnį.

38 straipsnis

Saugios trečiosios šalies koncepcija

1. Valstybės narės gali taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją tik jeigu kompetentingos institucijos yra įsitikinusios, kad atitinkamoje trečiojoje šalyje su tarptautinės apsaugos siekiančiu asmeniu bus elgiama pagal toliau išvardytus principus:

a) gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo prie tam tikros socialinės grupės ar politinių įsitikinimų;

b) nėra Direktyvoje 2011/95/ES apibrėžtos didelės žalos pavojus;

c) pagal Ženevos konvenciją laikomasi negrąžinimo principo;

d) laikomasi draudimo išsiųsti iš šalies pažeidžiant teisę nepatirti kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio, kaip numatyta tarptautinėje teisėje, ir

e) yra galimybė kreiptis dėl pabėgėlio statuso ir, jeigu suteikiamas šis statusas – gauti apsaugą pagal Ženevos konvenciją.

2. Saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymui galioja nacionalinėje teisėje nustatytos taisyklės, įskaitant:

a) taisykles, kuriomis reikalaujama, kad tarp prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies būtų ryšys, kuriuo remdamasis tas asmuo turėtų svarių priežasčių vykti į tą šalį;

b) metodologines taisykles, kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos įsitikintų, kad saugios trečiosios šalies koncepcija gali būti taikoma konkrečiai šaliai arba konkrečiam prašytojui. Tokią metodologiją sudaro atskirų atvejų nagrinėjimas, ar šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, ir (arba) šalių, bendrai laikomų saugiomis, nacionalinis priskyrimas;

c) taisykles pagal tarptautinę teisę, leidžiančias atlikti atskirą nagrinėjimą, ar trečioji šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, kurios bent leidžia prašytojui ginčyti saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymą remiantis tuo, kad trečioji šalis nėra saugi jo konkrečiomis aplinkybėmis. Prašytojui taip pat leidžiama ginčyti sąsajos tarp jo ir trečiosios šalies pagal a punktą buvimą.

3. Įgyvendindamos tik šiuo straipsniu pagrįstą sprendimą, valstybės narės:

a) atitinkamai informuoja prašytoją ir

b) išduoda jam dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos informuojamos tos šalies kalba, kad prašymas nebuvo iš esmės išnagrinėtas.

4. Kai trečioji šalis neleidžia prašytojui atvykti į savo teritoriją, valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų galimybę dalyvauti procedūroje pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas.

5. Valstybės narės periodiškai praneša Komisijai apie šalis, kurioms taiko šią koncepciją pagal šio straipsnio nuostatas.

39 straipsnis

Europos saugios trečiosios šalies koncepcija

1. Valstybės narės gali numatyti, kad tarptautinės apsaugos prašymo ir prašytojo saugumo jo konkrečiomis aplinkybėmis nagrinėjimas, kaip aprašyta II skyriuje, nevykdomas arba vykdomas iš dalies tais atvejais, kai kompetentinga institucija remdamasi faktais nusprendžia, kad prašytojas siekia atvykti arba neteisėtai atvyko į jos teritoriją iš saugios trečiosios šalies pagal 2 dalį.

2. Trečioji šalis gali būti laikoma saugia trečiąja šalimi taikant 1 dalį tik tuo atveju, jeigu:

a) ji yra ratifikavusi Ženevos konvenciją ir laikosi jos nuostatų be jokių geografinių apribojimų;

b) joje yra teisės aktais reglamentuojama prieglobsčio procedūra ir

c) ji yra ratifikavusi Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir laikosi jos nuostatų, įskaitant reikalavimus, susijusius su veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis.

3. Prašytojui leidžiama ginčyti Europos saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymą remiantis tuo pagrindu, kad jo konkrečiomis aplinkybėmis atitinkama trečioji šalis nėra saugi.

4. Atitinkamos valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose nustato 1 dalies nuostatų ir sprendimų pasekmių įgyvendinimo detales, remdamosi negrąžinimo principu, taip pat numato šio straipsnio taikymo išimtis dėl humanitarinių arba politinių priežasčių arba dėl viešosios tarptautinės teisės.

5. Įgyvendindamos tik šiuo straipsniu pagrįstą sprendimą, atitinkamos valstybės narės:

a) atitinkamai informuoja prašytoją ir

b) išduoda jam dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos informuojamos tos šalies kalba, kad prašymas nebuvo iš esmės išnagrinėtas.

6. Kai saugi trečioji šalis prašytojo pakartotinai nepriima, valstybės narės užtikrina, kad būtų suteikiama galimybė pradėti procedūrą pagal II dalyje aprašytus pagrindinius principus ir garantijas.

7. Valstybės narės periodiškai praneša Komisijai apie šalis, kurioms taiko šią koncepciją pagal šį straipsnį.

IV SKIRSNIS

40 straipsnis

Paskesnis prašymas

1. Kai asmuo, kuris paprašė tarptautinės apsaugos valstybėje narėje, pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, ta valstybė narė nagrinėja šiuos papildomus nusiskundimus arba su paskesniu prašymu susijusią informaciją, nagrinėdama ankstesnį prašymą ir nagrinėdama sprendimą, kuris apskųstas teismine arba administracine, tiek, kiek toks nagrinėjimas leidžia kompetentingoms institucijoms atsižvelgti į visą informaciją, kuria pagrįsti papildomi nusiskundimai arba paskesnis prašymas, ir ją svarstyti.

2. Siekiant priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtino pagal 33 straipsnio 2 dalies d punktą, paskesnis tarptautinės apsaugos prašymas visų pirma turi būti preliminarai išnagrinėjamas, siekiant nustatyti, ar dėl šio prašymo atsirado arba prašytojas pateikė naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu dėl prašytojo priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES.

3. Jeigu po 2 dalyje nurodyto preliminaraus nagrinėjimo padaroma išvada, kad atsirado naujos informacijos arba duomenų arba juos pateikė prašytojas ir dėl to labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, prašymas toliau nagrinėjamas pagal II skyrių. Valstybės narės taip pat gali numatyti kitas priežastis, dėl kurių paskesnis prašymas nagrinėjamas toliau.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad prašymas bus toliau nagrinėjamas, tik jeigu atitinkamas prašytojas ankstesnės procedūros metu ne dėl savo kaltės negalėjo pareikšti šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų aplinkybių, visų pirma pasinaudodamas savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 46 straipsnį.

5. Kai paskesnis prašymas pagal šį straipsnį toliau nenagrinėjamas, jis pagal 33 straipsnio 2 dalies d punktą laikomas nepriimtinu.

6. Šiame straipsnyje nurodyta procedūra taip pat gali būti taikoma tuo atveju, kai:

a) išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalis, ir (arba)

b) santuokos nesudaręs nepilnametis pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 5 dalies c punktą jo vardu buvo pateiktas prašymas.

Tais atvejais 2 dalyje nurodytu preliminarium nagrinėjimu siekiama nustatyti, ar yra faktų, susijusių su išlaikomo asmens arba santuokos nesudariusio nepilnamečio padėtimi, kurie pateiktų atskirą prašymą.

7. Kai asmuo, kurio atžvilgiu turi būti įvykdytas sprendimas dėl perdavimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnį prašymą perduodančioje valstybėje narėje, tuos nusiskundimus arba paskesnius prašymus nagrinėja atsakinga valstybė narė, kaip apibrėžta tame reglamente pagal šią direktyvą.

41 straipsnis

Teisės pasilikti išimtis paskesnių prašymų atveju

1. Valstybės narės teisei pasilikti teritorijoje gali taikyti išimtį, kai asmuo:

a) yra pateikęs pirmą paskesnį prašymą, kuris nėra toliau nagrinėtas pagal 40 straipsnio 5 dalį, tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų artimiausiu metu išsiųstas iš tos valstybės narės; arba

b) po galutinio sprendimo laikyti pirmą paskesnį prašymą nepriimtinu pagal 40 straipsnio 5 dalį arba po galutinio sprendimo atmesti tą prašymą kaip nepagrįstą, toje pačioje valstybėje narėje pateikia kitą paskesnį prašymą.

Valstybės narės gali tokią išimtį taikyti tik tuo atveju, kai sprendžiančioji institucija mano, kad dėl sprendimo dėl grąžinimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžinamas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius ir Sąjungos įsipareigojimus.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais valstybės narės taip pat gali:

a) nukrypti pagal nacionalinę teisę nuo vykdančias paspartintas procedūras paprastai taikomų terminų, kai nagrinėjimo procedūra yra paspartinta pagal 31 straipsnio 8 dalies g punktą;

b) nukrypti pagal nacionalinę teisę nuo vykdančias priimtumo procedūras, numatytas pagal 33 ir 34 straipsnius, paprastai taikomų terminų, ir (arba)

c) nukrypti nuo 46 straipsnio 8 dalies.

42 straipsnis

Procesinės taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai, kurių prašymams taikomas preliminarus nagrinėjimas pagal 40 straipsnį, naudotųsi 12 straipsnio 1 dalyje numatytais garantijomis.

2. Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali nustatyti taisykles dėl preliminarus nagrinėjimo pagal 40 straipsnį. Pagal tas taisykles, *inter alia*, galima:

a) įpareigoti atitinkamą prašytoją nurodyti faktus ir pagrįsti įrodymus, dėl kurių būtų pateisinama nauja procedūra;

b) leisti, kad preliminarus nagrinėjimas būtų atliktas remiantis tik raštu pateiktais dokumentais be asmeninio pokalbio, išskyrus 40 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus.

Dėl tų taisyklių prašytojai nepraranda galimybės pradėti procedūrą iš naujo, taip pat tokia galimybė faktiškai nepanaikinama arba griežtai neapribojama.

3. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojui tinkamu būdu būtų pranešta apie preliminarus nagrinėjimo rezultatus ir tuo atveju, jeigu prašymas toliau nenagrinėjamas, nurodytos priežastys, kodėl taip yra ir apeliacijos arba sprendimo peržiūrėjimo galimybės.

V SKIRSNIS

43 straipsnis

Pasienio procedūros

1. Pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas valstybės narės gali numatyti procedūras, siekdamas priimti sprendimus valstybių narių pasienyje arba tranzito zonose dėl:

a) tokiose vietose pateikto prašymo priimtumo pagal 33 straipsnį; ir (arba)

b) prašymo esmės vykdant procedūrą pagal 31 straipsnio 8 dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimas pagal 1 dalyje numatytas procedūras būtų priimtas per pagrįstą laikotarpį. Jeigu sprendimas nebuvo priimtas per keturias savaites, prašytojui turi būti leista atvykti į valstybės narės teritoriją, kad jo prašymas galėtų būtų nagrinėjamas pagal kitas šios direktyvos nuostatas.

3. Kai atvyksta didelė trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės grupė ir pateikia tarptautinės apsaugos prašymus pasienyje arba tranzito zonoje, ir dėl to 1 dalies nuostatų taikymas tampa praktiškai neįmanomas, tos procedūros gali taip pat būti taikomos tuo atveju ir iki to laiko, kol šie trečiosios šalies piliečiai arba asmenys be pilietybės yra normaliai apgyvendinti vietovėse, esančiose arti pasienio arba tranzito zonos.

IV SKYRIUS

TARPTAUTINĖS APSAUGOS PANAIKINIMO TVARKA

44 straipsnis

Tarptautinės apsaugos panaikinimas

Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos konkrečiam asmeniui panaikinimo nagrinėjimas gali būti pradėtas, kai atsiranda naujos informacijos arba duomenų, rodančių, kad yra priežasčių persvarstyti jo tarptautinės apsaugos pagrįstumą.

45 straipsnis

Procesinės taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu kompetentinga institucija svarsto, ar panaikinti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinę apsaugą pagal Direktyvos 2011/95/ES 14 arba 19 straipsnius, atitinkamas asmuo naudotųsi šiomis garantijomis:

- a) jis turi būti informuotas raštu, kad kompetentinga institucija persvarsto jo priskyrimą prie tarptautinės apsaugos gavėjų, ir kokios yra tokio persvarstymo priežastys, ir
- b) jam turi būti suteikta galimybė asmeninio pokalbio metu pagal 12 straipsnio 1 dalies b punktą ir 14–17 straipsnius arba raštu pateiktame pareiškime nurodyti priežastis, kodėl jam neturėtų būti panaikinta tarptautinė apsauga.

2. Be to, valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalyje nustatytą procedūrą:

- a) kompetentinga institucija galėtų gauti tikslią naujausią informaciją iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais iš

EPPB ir JTVPK, dėl bendros padėties, vyraujančios atitinkamų asmenų kilmės šalyse, ir

- b) kai informacija apie konkretų atvejį surenkama norint persvarstyti tarptautinę apsaugą, ji nebūtų gauta iš persekiojo (-ų) arba didelę žalą sukėlusio (-ių) subjekto (-ų) tokiu būdu, kad toks (-ie) persekiotojas (-ai) arba didelę žalą sukėjęs (-ę) subjektas (-ai) būtų tiesiogiai informuotas (-i) apie tą faktą, kad tas asmuo yra tarptautinės apsaugos gavėjas, kurio statusas yra svarstomas, ir kad dėl to nekiltų fizinio susidorojimo su tuo asmeniu ar jo išlaikomais asmenimis grėsmė, arba grėsmė jo šeimos narių, tebegyvenančių kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos sprendimas panaikinti tarptautinę apsaugą būtų pateiktas raštu. Faktinės ir teisinės priežastys nurodomos sprendime, o informacija, kaip apskūsti sprendimą, pateikiama raštu.

4. Kai kompetentinga institucija priima sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą, taip pat taikomi 20 straipsnis, 22 straipsnis, 23 straipsnio 1 dalis ir 29 straipsnis.

5. Nukrypdomos nuo šio straipsnio 1–4 dalių, valstybės narės gali nuspręsti, kad tarptautinė apsauga nustoja teisiškai galioti, kai tarptautinės apsaugos gavėjas nedviprasmiškai atsisakė savo pripažinimo būti tarptautinės apsaugos gavėju. Valstybė narė gali taip pat numatyti, kad tarptautinė apsauga nustoja teisiškai galioti, kai tarptautinės apsaugos gavėjas tapo tos valstybės narės piliečiu.

V SKYRIUS

APELIACINĖS PROCEDŪROS

46 straipsnis

Teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme, kad galėtų apskūsti:

- a) sprendimą, priimtą dėl tarptautinės apsaugos prašymo, įskaitant sprendimą:

- i) laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas ir (arba) papildomos apsaugos statusas;

- ii) laikyti prašymą nepriimtiniu pagal 33 straipsnio 2 dalį;

- iii) priimtą valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje, kaip aprašyta 43 straipsnio 1 dalyje;

- iv) nevykdyti nagrinėjimo pagal 39 straipsnį;
- b) atsisakymą atnaujinti prašymo nagrinėjimą po jo nutraukimo pagal 27 ir 28 straipsnius;
- c) sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą pagal 45 straipsnį.
2. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kuriuos sprendžiančioji institucija pripažįsta asmenimis, kuriems gali būti suteikta papildoma apsauga, turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį, kad galėtų apskusti sprendimą laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas.
- Nedarant poveikio 1 dalies c punktui, kai valstybės narės suteiktas papildomos apsaugos statusas suteikia tokias pačias teises ir naudą, kaip pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, valstybė narė gali laikyti, kad apeliacija dėl sprendimo laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas, yra nepriimtina dėl to, kad prašytojas nėra pakankamai suinteresuotas tolesniu nagrinėjimu.
3. Kad būtų laikomasi 1 dalies, valstybės narės užtikrina, jog taikant veiksmingą teisių gynimo priemonę būtų numatytas išsamus ir *ex nunc* faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimas, įskaitant, atitinkamais atvejais, nagrinėjimą pagal Direktyvą 2011/95/ES, bent vykdant apeliacines procedūras pirmosios instancijos teisme.
4. Valstybės narės numato pagrįstus terminus ir kitas reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį. Dėl terminų tokia galimybė pasinaudoti neprarandama ar netampa pernelyg sudėtinga.
- Valstybės narės taip pat gali numatyti pagal 43 straipsnį priimtų sprendimų *ex officio* peržiūrą.
5. Nedarydamos poveikio 6 daliai, valstybės narės leidžia prašytojams likti jų teritorijoje, kol baigiasi laikotarpis, per kurį jie gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę, ir, kai tokia teise per tą laikotarpį buvo pasinaudota - kol laukiama priemonės rezultato.
6. Kai sprendimas:
- a) laikyti prašymą akivaizdžiai nepagrįstu pagal 32 straipsnio 2 dalį arba nepagrįstu išnagrinėjus pagal 31 straipsnio 8 dalį,
- išskyrus atvejus, kai šie sprendimai pagrįsti 31 straipsnio 8 dalies h punkte nurodytomis aplinkybėmis;
- b) prašymą laikyti nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalies a, b arba d punktą;
- c) atsisakyti dar kartą pradėti nagrinėti prašytojo bylą po to, kai ji buvo nutraukta pagal 28 straipsnį; arba
- d) nenagrinėti arba išsamiai nenagrinėti prašymo pagal 39 straipsnį,
- atitinkamo prašytojo prašymu arba *ex officio* teismas turi įgaliojimus priimti sprendimą, ar prašytojas gali likti valstybės narės teritorijoje, jeigu tokiu sprendimu panaikinama prašytojo teisė likti valstybėje narėje ir kai nacionalinėje teisėje nenumatyta teisė likti valstybėje narėje, kol laukiama teisių gynimo priemonės rezultato.
7. 6 dalis taikoma 43 straipsnyje nurodytoms procedūroms tik tuo atveju, jeigu:
- a) prašytojui suteikiamas reikiamas vertimas žodžiu, teisinė pagalba ir bent viena savaitė prašymui parengti ir pateikti teismui argumentus, pagrindžiančius jo teisę likti teritorijoje, kol laukiama teisės gynimo priemonės rezultato; ir
- b) 6 dalyje nurodyto prašymo nagrinėjimo atžvilgiu neigiamą sprendžiančiosios institucijos sprendimą teismas nagrinėja faktiniu ir teisiniu požiūriu.
- Jeigu a ir b punktuose nurodytos sąlygos neįvykdytos, taikoma 5 dalis.
8. Valstybės narės leidžia prašytojui likti teritorijoje, kol laukiama 6 ir 7 dalyse nurodytos procedūros siekiant priimti sprendimą, ar prašytojas gali likti teritorijoje, rezultato.
9. 5, 6 ir 7 dalimis nedaromas poveikis Reglamento (ES) Nr. 604/2013 26 straipsniui.
10. Valstybės narės gali nustatyti terminus teismui nagrinėti sprendžiančiosios institucijos sprendimą pagal 1 dalį.
11. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose taip pat gali nustatyti sąlygas, pagal kurias būtų daroma prielaida, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė arba atsisakė teisių gynimo priemonės pagal 1 dalį, bei taisykles dėl procedūros, kurios reikia laikytis.

VI SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

47 straipsnis

Viešųjų institucijų galimybė apskųsti

Ši direktyva neturi įtakos viešųjų institucijų galimybei apskųsti administracinius ir (arba) teismo sprendimus, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose.

48 straipsnis

Konfidencialumas

Valstybės narės užtikrina, kad šią direktyvą įgyvendinančios institucijos laikytųsi konfidencialumo principo, kaip apibrėžta nacionalinės teisės aktuose, dėl bet kokios vykstant darbui gautos informacijos.

49 straipsnis

Bendradarbiavimas

Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinį kontaktinį asmenį ir praneša jo adresą Komisijai. Komisija perduoda tą informaciją kitoms valstybėms narėms.

Bendradarbiaudamos su Komisija valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų tiesioginiam bendradarbiavimui užmegzti ir kompetentingų institucijų keitimuisi informacija užtikrinti.

Kai taikomos 6 straipsnio 5 dalyje, 14 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir 31 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytos priemonės, kai nebelieka priežasčių taikyti tas išimties priemones, valstybės narės nedelsdamos ir bent kartą per metus apie tai informuoja Komisiją. Kai įmanoma, ta informacija apima duomenis, kokią procentinę visų per tą laikotarpį nagrinėtų prašymų dalį sudaro prašymai, dėl kurių buvo taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos.

50 straipsnis

Ataskaita

Ne vėliau kaip 2017 m. liepos 20 d. Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip valstybės narės taiko šią direktyvą, ir pateikia pasiūlymus dėl reikalingų pakeitimų. Valstybės narės išsiunčia Komisijai visą informaciją, reikalingą savo ataskaitai parengti. Pateikusi ataskaitą, Komisija bent kartą per penkerius metus praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip valstybės narės taiko šią direktyvą.

Pateikdama pirmą ataskaitą, Komisija taip pat visų pirma informuoja apie 17 straipsnio taikymą ir įvairias priemones, naudotas teikiant ataskaitas dėl asmeninių pokalbių.

51 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 1–30 straipsnių, 31 straipsnio 1, 2 ir 6–9 dalių, 32–46 straipsnių, 49 ir 50 straipsnių bei I priedo būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2015 m. liepos 20 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 31 straipsnio 3–5 dalių būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2018 m. liepos 20 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

3. Valstybės narės, priimdamos 1 ir 2 dalyse nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.

4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

52 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Valstybės narės taiko 51 straipsnio 1 dalyje nurodytus įstatymus ir kitus teisės aktus tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems po 2015 m. liepos 20 d., ir tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūroms, pradėtoms po 2015 m. liepos 20 d. arba anksčiau. Anksčiau nei 2015 m. liepos 20 d. pateikti prašymai ir iki tos dienos pradėtos pabėgėlio statuso panaikinimo procedūros reglamentuojamos įstatymais ir kitais teisės aktais, priimtais pagal Direktyvą 2005/85/EB.

Po 2018 m. liepos 20 d. arba anksčiau pateiktiems tarptautinės apsaugos prašymams valstybės narės taiko 51 straipsnio 2 dalyje nurodytus įstatymus ir kitus teisės aktus. Anksčiau nei tą dieną pateikti prašymai reglamentuojami įstatymais ir kitais teisės aktais pagal Direktyvą 2005/85/EB.

53 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2005/85/EB panaikinama valstybėse narėse, kurioms ši direktyva privaloma, nuo 2015 m. liepos 21 d. nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos, nurodytos II priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminu.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

47 ir 48 straipsniai taikomi nuo 2015 m. liepos 21 d.

55 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2013 m. birželio 26 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
A. SHATTER

I PRIEDAS

Priskyrimas prie saugių kilmės šalių, taikant 37 straipsnio 1 dalį

Šalis laikoma saugia kilmės šalimi, kai, atsižvelgiant į teisinę padėtį, teisės aktų taikymą demokratinėje sistemoje ir bendras politines aplinkybes, gali būti įrodyta, kad joje iš esmės ir sistemingai nevykdomi persekiojimai, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 9 straipsnyje, nėra kankinimo arba žiauraus ar žeminamo elgesio ar baudimo atvejų; ir nėra nesirenkamojo smurto, galinčio kilti tarptautinio arba vidaus ginkluoto konflikto padėties metu, grėsmės.

Atliekant šį vertinimą, turi būti atsižvelgta, *inter alia*, į tai, kokio masto apsauga nuo persekiojimo ar netinkamo elgesio užtikrinama:

- a) taikant atitinkamus šalies įstatymus ir teisės aktus ir koku būdu jie taikomi;
 - b) laikantis Europos konvencijoje dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos ir (arba) Tarptautiniame civilinių ir politinių teisių pakte ir (arba) Jungtinių Tautų Konvencijoje prieš kankinimą įtvirtintų teisių ir laisvių, visų pirma tų teisių, nuo kurių negalima nukrypti pagal minėtos Europos konvencijos 15 straipsnio 2 dalį;
 - c) pagal Ženevos konvenciją laikantis negrąžinimo principo;
 - d) numatant veiksmingų teisių gynimo priemonių, taikytinų kovojant su tais teisių ir laisvių pažeidimais, sistema.
-

II PRIEDAS

A DALIS

Panaikinta direktyva

(nurodyta 53 straipsnyje)

Tarybos direktyva 2005/85/EB

(OL L 326, 2005 12 13, p. 13)

B DALIS

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas

(nurodytas 51 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
2005/85/EB	Pirmas terminas: 2007 m. gruodžio 1 d. Antras terminas: 2008 m. gruodžio 1 d.

III PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio a–c punktai	2 straipsnio a–c punktai
—	2 straipsnio d punktas
2 straipsnio d–f punktai	2 straipsnio e–g punktai
—	2 straipsnio h ir i punktai
2 straipsnio g punktas	2 straipsnio j punktas
—	2 straipsnio k ir l punktai
2 straipsnio h–k punktai	2 straipsnio m–p punktai
—	2 straipsnio q punktas
3 straipsnio 1 ir 2 dalys	3 straipsnio 1 ir 2 dalys
3 straipsnio 3 dalis	—
3 straipsnio 4 dalis	3 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
4 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	—
4 straipsnio 2 dalies a punktas	4 straipsnio 2 dalies a punktas
4 straipsnio 2 dalies b–d punktai	—
4 straipsnio 2 dalies e punktas	4 straipsnio 2 dalies b punktas
4 straipsnio 2 dalies f punktas	—
—	4 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 4 dalis
—	4 straipsnio 5 dalis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
—	6 straipsnio 2–4 dalys
6 straipsnio 2 ir 3 dalys	7 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	7 straipsnio 3 dalis
—	7 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 4 dalis	7 straipsnio 5 dalis
6 straipsnio 5 dalis	—
—	8 straipsnis
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	9 straipsnio 1 ir 2 dalys

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
—	9 straipsnio 3 dalis
8 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 1 dalis
—	10 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 2 dalies a–c punktai	10 straipsnio 3 dalies a–c punktai
—	10 straipsnio 3 dalies d punktas
8 straipsnio 3 ir 4 dalys	10 straipsnio 4 ir 5 dalys
9 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	11 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	—
9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	11 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
9 straipsnio 3 dalis	11 straipsnio 3 dalis
10 straipsnio 1 dalies a–c punktai	12 straipsnio 1 dalies a–c punktai
—	12 straipsnio 1 dalies d punktas
10 straipsnio 1 dalies d ir e punktai	12 straipsnio 1 dalies e ir f punktai
10 straipsnio 2 dalis	12 straipsnio 2 dalis
11 straipsnis	13 straipsnis
12 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	14 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
12 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	—
—	14 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
12 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	14 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa
12 straipsnio 2 dalies a punktas	14 straipsnio 2 dalies a punktas
12 straipsnio 2 dalies b punktas	—
12 straipsnio 2 dalies c punktas	—
12 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa	14 straipsnio 2 dalies b punktas
12 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	14 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
12 straipsnio 4–6 dalys	14 straipsnio 3–5 dalys
13 straipsnio 1 ir 2 dalys	15 straipsnio 1 ir 2 dalys
13 straipsnio 3 dalies a punktas	15 straipsnio 3 dalies a punktas
—	15 straipsnio 3 dalies b punktas
13 straipsnio 3 dalies b punktas	15 straipsnio 3 dalies c punktas
—	15 straipsnio 3 dalies d punktas
—	15 straipsnio 3 dalies e punktas
13 straipsnio 4 dalis	15 straipsnio 4 dalis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
13 straipsnio 5 dalis	—
—	16 straipsnis
14 straipsnis	—
—	17 straipsnis
—	18 straipsnis
—	19 straipsnis
15 straipsnio 1 dalis	22 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 2 dalis	20 straipsnio 1 dalis
—	20 straipsnio 2–4 dalys
—	21 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 3 dalies a punktas	—
15 straipsnio 3 dalies b ir c punktai	21 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
15 straipsnio 3 dalies d punktas	—
15 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	—
15 straipsnio 4–6 dalys	21 straipsnio 3–5 dalys
—	22 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	23 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmas sakiny	23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginiai žodžiai
—	23 straipsnio 1 dalies a punktas
16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antras sakiny	23 straipsnio 1 dalies b punktas
16 straipsnio 2 dalies pirmas sakiny	23 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio 2 dalies antras sakiny	—
—	23 straipsnio 3 dalis
16 straipsnio 3 dalis	23 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa
16 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa	—
16 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos	23 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos
—	24 straipsnis
17 straipsnio 1 dalis	25 straipsnio 1 dalis
17 straipsnio 2 dalies a punktas	25 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 2 dalies b ir c punktai	—
17 straipsnio 3 dalis	—
17 straipsnio 4 dalis	25 straipsnio 3 dalis
—	25 straipsnio 4 dalis
17 straipsnio 5 dalis	25 straipsnio 5 dalis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
—	25 straipsnio 6 dalis
17 straipsnio 6 dalis	25 straipsnio 7 dalis
18 straipsnis	26 straipsnis
19 straipsnis	27 straipsnis
20 straipsnio 1 ir 2 dalys	28 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	28 straipsnio 3 dalis
21 straipsnis	29 straipsnis
22 straipsnis	30 straipsnis
23 straipsnio 1 dalis	31 straipsnio 1 dalis
23 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	31 straipsnio 2 dalis
—	31 straipsnio 3 dalis
—	31 straipsnio 4 ir 5 dalys
23 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	31 straipsnio 6 dalis
23 straipsnio 3 dalis	—
—	31 straipsnio 7 dalis
23 straipsnio 4 dalies a punktas	31 straipsnio 8 dalies a punktas
23 straipsnio 4 dalies b punktas	—
23 straipsnio 4 dalies c punkto i papunktis	31 straipsnio 8 dalies b punktas
23 straipsnio 4 dalies c punkto ii papunktis	—
23 straipsnio 4 dalies d punktas	31 straipsnio 8 dalies c punktas
23 straipsnio 4 dalies e punktas	—
23 straipsnio 4 dalies f punktas	31 straipsnio 8 dalies d punktas
23 straipsnio 4 dalies g punktas	31 straipsnio 8 dalies e punktas
—	31 straipsnio 8 dalies f punktas
23 straipsnio 4 dalies h ir i punktai	—
23 straipsnio 4 dalies j punktas	31 straipsnio 8 dalies g punktas
—	31 straipsnio 8 dalies h ir i punktai
23 straipsnio 4 dalies k ir l punktai	—
23 straipsnio 4 dalies m punktas	31 straipsnio 8 dalies j punktas
23 straipsnio 4 dalies n ir o punktai	—
—	31 straipsnio 9 dalis
24 straipsnis	—
25 straipsnis	33 straipsnis
25 straipsnio 1 dalis	33 straipsnio 1 dalis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
25 straipsnio 2 dalies a–c punktai	33 straipsnio 2 dalies a–c punktai
25 straipsnio 2 dalies d ir e punktai	—
25 straipsnio 2 dalies f ir g punktai	33 straipsnio 2 dalies d ir e punktai
—	34 straipsnis
26 straipsnis	35 straipsnis
27 straipsnio 1 dalies a punktas	38 straipsnio 1 dalies a punktas
—	38 straipsnio 1 dalies b punktas
27 straipsnio 1 dalies b–d punktai	38 straipsnio 1 dalies c–e punktai
27 straipsnio 2–5 dalys	38 straipsnio 2–5 dalys
28 straipsnis	32 straipsnis
29 straipsnis	—
30 straipsnio 1 dalis	37 straipsnio 1 dalis
30 straipsnio 2–4 dalys	—
—	37 straipsnio 2 dalis
30 straipsnio 5 ir 6 dalys	37 straipsnio 3 ir 4 dalys
31 straipsnio 1 dalis	36 straipsnio 1 dalis
31 straipsnio 2 dalis	—
31 straipsnio 3 dalis	36 straipsnio 2 dalis
32 straipsnio 1 dalis	40 straipsnio 1 dalis
32 straipsnio 2 dalis	—
32 straipsnio 3 dalis	40 straipsnio 2 dalis
32 straipsnio 4 dalis	40 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys
32 straipsnio 5 dalis	40 straipsnio 3 dalies antras sakinys
32 straipsnio 6 dalis	40 straipsnio 4 dalis
—	40 straipsnio 5 dalis
32 straipsnio 7 dalies pirma pastraipa	40 straipsnio 6 dalies a punktas
—	40 straipsnio 6 dalies b punktas
32 straipsnio 7 dalies antra pastraipa	40 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
—	40 straipsnio 7 dalis
—	41 straipsnis
33 straipsnis	—
34 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas	42 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas
34 straipsnio 2 dalies b punktas	—
34 straipsnio 2 dalies c punktas	42 straipsnio 2 dalies b punktas

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
34 straipsnio 3 dalies a punktas	42 straipsnio 3 dalis
34 straipsnio 3 dalies b punktas	—
35 straipsnio 1 dalis	43 straipsnio 1 dalies a punktas
—	43 straipsnio 1 dalies b punktas
35 straipsnio 2 dalis ir 3 dalies a–f punktai	—
35 straipsnio 4 dalis	43 straipsnio 2 dalis
35 straipsnio 5 dalis	43 straipsnio 3 dalis
36 straipsnio 1 dalis–2 dalies c punktas	39 straipsnio 1 dalis–2 dalies c punktas
36 straipsnio 2 dalies d punktas	—
36 straipsnio 3 dalis	—
—	39 straipsnio 3 dalis
36 straipsnio 4–6 dalys	39 straipsnio 4–6 dalys
—	39 straipsnio 7 dalis
36 straipsnio 7 dalis	—
37 straipsnis	44 straipsnis
38 straipsnis	45 straipsnis
—	46 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis
39 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiai	46 straipsnio 1 dalies a punkto ii ir iii papunkčiai
39 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis	—
39 straipsnio 1 dalies b punktas	46 straipsnio 1 dalies b punktas
39 straipsnio 1 dalies c ir d punktai	—
39 straipsnio 1 dalies e punktas	46 straipsnio 1 dalies c punktas
—	46 straipsnio 2 ir 3 dalys
39 straipsnio 2 dalis	46 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa
—	46 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos
39 straipsnio 3 dalis	—
—	46 straipsnio 5–9 dalys
39 straipsnio 4 dalis	46 straipsnio 10 dalis
39 straipsnio 5 dalis	—
39 straipsnio 6 dalis	41 straipsnio 11 dalis
40 straipsnis	47 straipsnis
41 straipsnis	48 straipsnis
—	49 straipsnis
42 straipsnis	50 straipsnis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
43 straipsnio pirma pastraipa	51 straipsnio 1 dalis
—	51 straipsnio 2 dalis
43 straipsnio antra ir trečia pastraipos	51 straipsnio 3 ir 4 dalys
44 straipsnis	52 straipsnio pirma pastraipa
—	52 straipsnio antra pastraipa
—	53 straipsnis
45 straipsnis	54 straipsnis
46 straipsnis	55 straipsnis
I priedas	—
II priedas	I priedas
III priedas	—
—	II priedas
—	III priedas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2013/33/ES

2013 m. birželio 26 d.

kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies f punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

(1) bus daromi keli esminiai 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/9/EB, nustatančios minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo ⁽⁴⁾, pakeitimai. Siekiant aiškumo tą direktyvą reikėtų išdėstyti nauja redakcija;

(2) bendra prieglobsčio politika, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, yra Europos Sąjungos siekio laipsniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę asmenims, kurie, aplinkybių verčiami, teisėtai ieško apsaugos Sąjungoje, dalis. Tokia politika turėtų būti pagrįsta valstybių narių solidarumo ir teisingo atsakomybės, įskaitant finansinės naštos, pasidalijimo principais;

(3) 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tampereje įvykusiame specialiaame Europos Vadovų Tarybos susitikime buvo susitarta

imtis kurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, paremtą visapusių ir visiems galiojančiu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso, papildytos 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Ženevos konvencija), taikymu, tokiu būdu patvirtinant negražinimo (pranc. *non-refoulement*) principą. Pirmasis bendros Europos prieglobsčio sistemos etapas buvo užbaigtas, priėmus atitinkamus Sutartyse numatytus teisinius dokumentus, įskaitant Direktyvą 2003/9/EB;

(4) 2004 m. lapkričio 4 d. posėdyje Europos Vadovų Taryba priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti 2005–2010 m. įgyvendintini laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai. Atsižvelgiant į tai, Hagos programoje Europos Komisija raginama užbaigti vertinti pirmojo etapo dokumentus ir pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai antrojo etapo dokumentus ir priemones;

(5) 2009 m. gruodžio 10–11 d. posėdyje Europos Vadovų Taryba priėmė Stokholmo programą, kurioje dar kartą patvirtino išipareigojamą pasiekti tikslą – ne vėliau kaip 2012 m. sukurti bendrą apsaugos ir solidarumo erdvę, grindžiamą bendra prieglobsčio suteikimo procedūra, ir nustatyti vienodą asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, statusą, grindžiamą aukštais apsaugos standartais ir teisingomis bei veiksmingomis procedūromis. Be to, Stokholmo programoje numatyta, kad labai svarbu, kad asmenims, neatsižvelgiant į valstybę narę, kurioje jie pasiprašė tarptautinės apsaugos, būtų taikomos lygiavertės priėmimo sąlygos;

(6) tam, kad būtų tinkamai remiamos bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo antruoju etapu nustatytų reikalavimų įgyvendinimo valstybių narių pastangos, visų pirma tų valstybių narių, kurių prieglobsčio sistemas slegia specifinė neproporcinga našta ypač dėl jų geografinės arba demografinės padėties, – turėtų būti sutelkti Europos pabėgėlių fondo ir Europos prieglobsčio paramos biuro ištekliai;

(7) atsižvelgiant į pirmojo etapo dokumentų įgyvendinimo vertinimo rezultatus, šiuo etapu siekiant tarptautinės apsaugos prašytojams (toliau – prašytojai) užtikrinti geresnes priėmimo sąlygas, reikėtų patvirtinti principus, kuriais grindžiama Direktyva 2003/9/EB;

⁽¹⁾ OL C 317, 2009 12 23, p. 110 ir OL C 24, 2012 1 28, p. 80.

⁽²⁾ OL C 79, 2010 3 27, p. 58.

⁽³⁾ 2009 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 212 E, 2010 8 5, p. 348) ir 2013 m. birželio 6 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2013 m. birželio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL L 31, 2003 2 6, p. 18.

- (8) siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje su prašytojais būtų elgiama vienuodai, ši direktyva turėtų būti taikoma visų rūšių tarptautinės apsaugos prašymų procedūroms bei visais jų etapais, visose teritorijose ir vietose, kuriose priimami prašytojai, ir tol, kol prašytojams leidžiama likti valstybių narių teritorijoje kaip prašytojams;
- (9) taikydamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi vaiko interesų ir šeimos vienovės principų pagal atitinkamai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją;
- (10) valstybių narių elgesys su asmenimis, kuriems taikoma ši direktyva, yra saistomas išsipareigojimais pagal tarptautinės teisės dokumentus, kurių šalys šios valstybės yra;
- (11) turėtų būti nustatytos prašytojų priėmimo normos, kurių pakaktų, kad būtų garantuotas jų orumo nežeminantis gyvenimo lygis bei visose valstybėse narėse panašios gyvenimo sąlygos;
- (12) prašytojų priėmimo sąlygų suderinimas turėtų padėti apriboti antrinę prašytojų migraciją, kuriai daro įtaką jų priėmimo sąlygų įvairovė;
- (13) siekiant užtikrinti, kad su visais tarptautinės apsaugos prašytojais būtų elgiama vienuodai ir garantuoti suderinamumą su šiuo metu galiojančia ES prieglobsčio *acquis*, visų pirma su 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų⁽¹⁾, tikslinga išplėsti šios direktyvos taikymo sritį į ją įtraukiant papildomos apsaugos prašytojus;
- (14) nacionalinės valdžios institucijos pirmiausia turėtų pasirūpinti specialių priėmimo poreikių turinčių asmenų priėmimu, kad užtikrintų, jog toks priėmimas būtų specialiai pritaikytas jų specialiems priėmimo poreikiams tenkinti;
- (15) prašytojų sulaikymas turėtų būti taikomas pagal pamatinį principą, kad asmuo neturėtų būti sulaikomas vien dėl to, kad jis prašo tarptautinės apsaugos, visų pirma pagal tarptautinius teisinius valstybių narių išsipareigojimus ir pagal Ženevos konvencijos 31 straipsnį. Prašytojai gali būti sulaikomi tik šioje direktyvoje labai aiškiai apibrėžtomis išimtinėmis aplinkybėmis, laikantis būtinumo ir proporcingumo principų, kiek tai susiję su tokio sulaikymo pobūdžiu ir tikslu. Sulaikytam prašytojui turėtų būti suteikta galimybė veiksmingai pasinaudoti reikiamomis procedūrinėmis garantijomis, kaip antai teismine gynyba nacionalinėje teisminėje institucijoje;
- (16) kalbant apie administracines procedūras, susijusias su sulaikymo priežastimis, sąvoka „deramas kruopštumas“ apima valstybių narių pareigą bent imtis konkrečių ir reikšmingų veiksmų užtikrinant, kad sulaikymo priežastims patikrinti reikalingas laikas būtų kuo trumpesnis ir kad būtų reali galimybė, jog toks patikrinimas gali būti sėkmingai atliktas per kuo trumpesnį laiką. Sulaikymas neturi trukti ilgiau, nei to pagrįstai reikia atitinkamoms procedūroms atlikti;
- (17) šioje direktyvoje nustatytos sulaikymo priežastys neturi poveikio kitoms sulaikymo priežastims, be kita ko, sulaikymo priežastims pagal baudžiamojo proceso sistemą, kurios yra taikomos pagal nacionalinę teisę ir yra nesusijusios su trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinės apsaugos prašymu;
- (18) su sulaikytais prašytojais turėtų būti elgiama visapusiškai gerbiant jų žmogaus orumą, o jų priėmimas turėtų būti konkrečiai pritaikytas jų poreikiams tokioje situacijoje tenkinti. Valstybės narės visų pirma turėtų užtikrinti 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 37 straipsnio taikymą;
- (19) gali būti atvejų, kai praktiškai nebus įmanoma sulaikius iš karto užtikrinti tam tikras priėmimo garantijas, pavyzdžiui, dėl geografinės padėties arba specialios sulaikymo centro struktūros. Tačiau bet koks nukrypimas nuo tų garantijų turėtų būti laikinas ir turėtų būti taikomas tik šioje direktyvoje nustatytais aplinkybėmis. Nukrypimai turėtų būti taikomi tik išimtinėmis aplinkybėmis ir turėtų būti tinkamai pagrindžiami, atsižvelgiant į kiekvieno atvejo aplinkybes, įskaitant taikomo nukrypimo mastą, jo trukmę ir jo poveikį atitinkamam prašytojui;

(¹) OL L 337, 2011 12 20, p. 9.

- (20) siekiant geriau užtikrinti fizinę ir psichologinę prašytojų neliečiamybę, sulaikymas turėtų būti kraštutinė priemonė ir gali būti taikomas tik po to, kai buvo tinkamai išnagrinėtos visos su laisvės atėmimu nesusijusios sulaikymui alternatyvios priemonės. Taikant bet kurią sulaikymui alternatyvią priemonę turi būti gerbiama prašytojų pagrindinės žmogaus teisės;
- (21) siekiant, kad būtų užtikrintos procedūrinės garantijos, kuriomis numatoma galimybė susisiekti su teisine pagalba teikiančiomis organizacijomis arba asmenų grupėmis, turėtų būti teikiama informacija apie tokias organizacijas ir asmenų grupes;
- (22) nusprendamos dėl apgyvendinimo sąlygų, valstybės narės turėtų atsižvelgti į vaiko interesus, taip pat į ypatingas prašytojo, kuris yra išlaikomas šeimos narių arba kitų artimų giminaičių, pavyzdžiui, valstybėje narėje jau esančių nesusituokusių nepilnamečių brolių ir (arba) seserų, aplinkybes;
- (23) siekiant skatinti ekonominį prašytojų savarankiškumą ir mažinti ryškius skirtumus valstybėse narėse, svarbu nustatyti aiškias prašytojų patekimo į darbo rinką taisykles;
- (24) siekiant užtikrinti, kad prašytojams materialinė parama būtų teikiama laikantis šioje direktyvoje nustatytų principų, būtina, kad valstybės narės nustatytų tokios paramos dydį remdamosi susijusiais kriterijais. Tai nereiškia, kad suteikiama suma turėtų būti tokia pati, kaip ir piliečiams. Valstybės narės prašytojams gali suteikti mažiau palankias sąlygas nei piliečiams, kaip nurodyta šioje direktyvoje;
- (25) galimybė piktnaudžiauti priėmimo sistema turėtų būti apribota nurodant, kokiomis aplinkybėmis prašytojams gali būti ribojamas arba panaikinamas materialinių priėmimo sąlygų taikymas, tuo pat metu visiems prašytojams užtikrinant jų orumo nežeminantį gyvenimo lygį;
- (26) prašytojų priėmimo srityje turėtų būti garantuotas nacionalinių priėmimo sistemų veiksmingumas bei valstybių narių bendradarbiavimas;
- (27) prašytojų priėmimo srityje tarp kompetentingų institucijų turėtų būti skatinamas deramas koordinavimas, taip pat tuo tikslu tarp vietinių bendrijų bei apgyvendinimo centrų turėtų būti palaikomi darnūs santykiai;
- (28) valstybės narės turėtų turėti teisę nustatyti arba toliau taikyti palankesnes nuostatas trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, valstybės narės prašantiems tarptautinės apsaugos;
- (29) šia prasme valstybės narės taip pat raginamos taikyti šios direktyvos nuostatas, kai tenka priimti sprendimus dėl prašymų, susijusių su taikomomis kitokiomis apsaugos formomis, nei numatyta pagal Direktyvą 2011/95/ES;
- (30) turėtų būti periodiškai įvertinama, kaip įgyvendinama ši direktyva;
- (31) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti prašytojų priėmimo normas valstybėse narėse, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (32) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽¹⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie savo perkėlimo priemones pridėti vieną arba daugiau dokumentų, kuriuose būtų paaiškintos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Teisės aktų leidėjas mano, kad šios direktyvos atveju tokių dokumentų pateikimas yra pagrįstas;
- (33) pagal prie ES sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą, ir ji nėra joms privaloma ar taikoma;
- (34) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą, ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

⁽¹⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- (35) šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Šia direktyva visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui bei skatinti Chartijos 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 ir 47 straipsnių taikymą, ir ji turi būti atitinkamai įgyvendinta;
- (36) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apimti tik nuostatas, kuriose yra esminių pakeitimų Direktyvos 2003/9/EB atžvilgiu. Nepakeistų nuostatų perkėlimas į nacionalinę teisę vykdomas pagal tą direktyvą;
- (37) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su II priedo B dalyje nustatyta Direktyvos 2003/9/EB perkėlimo į nacionalinę teisę terminu,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

TIKSLAS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas yra nustatyti tarptautinės apsaugos prašytojų (toliau – prašytojai) priėmimo normas valstybėse narėse.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) tarptautinės apsaugos prašymas – tarptautinės apsaugos prašymas, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio h punkte;
- b) prašytojas – tarptautinės apsaugos pasiprašęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio dar nepriimtas galutinis sprendimas;
- c) šeimos nariai – tuo atveju, jei šeima jau egzistavo kilmės šalyje, toliau išvardyti prašytojo šeimos nariai, kurie yra toje pačioje su tarptautinės apsaugos prašymu susijusioje valstybėje narėje:
 - prašytojo (-os) sutuoktinis (-ė) arba nesantuokinis (-ė) jo (jos) partneris (-ė), su kuriuo nusistovėjęs pastovus ryšys, jei pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką su trečiųjų šalių piliečiais susijusioje teisėje poros, nesančios santuokoje, tam tikru mastu yra prilyginamos sutuoktiniams;
 - pirmoje įtraukoje nurodytų porų arba prašytojo nepilnamečiai vaikai, su sąlyga, kad jie nėra sudarę santuokos, ir nepaisant to, ar jie gimę santuokoje ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip apibrėžta pagal nacionalinę teisę;
 - tėvas, motina arba pagal atitinkamos valstybės narės teisę ar praktiką už prašytoją atsakingas kitas suaugęs asmuo, jei tas prašytojas yra nepilnametis ir nesusituokęs;
- d) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;
- e) nelydimas nepilnametis – nepilnametis, į valstybių narių teritoriją atvykęs nelydimas pagal atitinkamos valstybės narės teisę ar praktiką už jį atsakingo suaugusio asmens ir ten esantis tol, kol toks asmuo ima jį faktiškai prižiūrėti; šiai kategorijai priklauso nepilnametis, kuris liko be palydos po to, kai atvyko į valstybių narių teritoriją;
- f) priėmimo sąlygos – visas rinkinys priemonių, kurias valstybės narės pagal šią direktyvą suteikia prašytojams;
- g) materialinės priėmimo sąlygos – priėmimo sąlygos, į kurias įeina būsto, maisto ir aprangos suteikimas natūra arba finansinių išmokų pavidalu arba talonais, arba naudojant visus tris būdus, ir dienpinigiai;
- h) sulaikymas – kai valstybė narė izoliuotai laiko prašytoją tam tikroje vietoje, kur prašytojo judėjimo laisvė yra atimta;
- i) apgyvendinimo centras – bet kuri vieta, kurioje kolektyviai apgyvendinami prašytojai;
- j) atstovas – asmuo arba organizacija, paskirtas kompetentingų įstaigų, kad padėtų ir atstovautų nelydimam nepilnamečiui vykstant šioje direktyvoje numatytoms procedūroms, siekiant užtikrinti vaiko interesus ir, kai būtina, naudotis veiksmu nepilnamečio labui. Kai nepilnamečio atstovu paskiriama organizacija, ji paskiria atsakingą asmenį, kuris vykdytų atstovo pareigas nelydimo nepilnamečio atžvilgiu pagal šią direktyvą;
- k) specialių priėmimo poreikių turintis prašytojas – pažeidžiamas asmuo pagal 21 straipsnį, kuriam reikia specialių garantijų, kad galėtų pasinaudoti teisėmis ir laikytis įpareigojimų, numatytų šioje direktyvoje.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma visiems trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, pasiprašiusiems tarptautinės apsaugos valstybės narės teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenius arba tranzito zonas, tol, kol jiems leidžiama likti teritorijoje kaip prašytojams, taip pat jų šeimos nariams, jei pagal nacionalinę teisę jie įtraukiami į tokį tarptautinės apsaugos prašymą.

2. Ši direktyva netaikoma tais atvejais, kai diplomatinio arba teritorinio prieglobsčio prašymai pateikiami valstybių narių atstovybėms.

3. Ši direktyva netaikoma tais atvejais, kai taikoma 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis bei atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą⁽¹⁾.

4. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti šią direktyvą, priimdamos sprendimus dėl kitokios apsaugos, nei išplaukianti iš Direktyvos 2011/95/ES, prašymų.

4 straipsnis

Palankesnės nuostatos

Valstybės narės gali numatyti arba toliau taikyti palankesnes nuostatas, susijusias su priėmimo sąlygomis, prašytojams ir kitiems prašytojo artimiems giminaičiams, esantiems toje pačioje valstybėje narėje, kai jie priklausomi nuo pastarojo arba dėl humanitarinio pobūdžio priežasčių, tiek, kiek šios nuostatos atitinka šią direktyvą.

II SKYRIUS

BENDROSIOS PRIĖMIMO SĄLYGŲ NUOSTATOS

5 straipsnis

Informavimas

1. Per atitinkamą laikotarpį, bet ne ilgiau kaip per penkiolika dienų po to, kai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, valstybės narės informuoja prašytojus bent jau apie nustatytas išmokas ir apie su priėmimo sąlygomis susijusias jų pareigas.

Valstybės narės užtikrina, kad prašytojams būtų suteikta informacija apie organizacijas arba asmenų grupes, teikiančias specialią teisinę pagalbą, bei apie organizacijas, kurios galėtų suteikti pagalbą arba juos informuoti apie esamas priėmimo sąlygas, įskaitant sveikatos priežiūrą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija būtų teikiama raštu ir ta kalba, kurią supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti prašytojas. Tam tikrais atvejais ši informacija taip pat gali būti teikiama žodžiu.

6 straipsnis

Dokumentai

1. Valstybės narės užtikrina, kad per tris dienas nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo dienos prašytojui būtų įteiktas jo vardu išduotas dokumentas, patvirtinantis jo, kaip prašytojo, statusą arba liudijantis jo teisę būti valstybės narės teritorijoje, laukiant, kol bus nagrinėjamas arba kol yra nagrinėjamas jo prašymas.

Jei dokumento turėtojas neturi teisės laisvai judėti visoje valstybės narės teritorijoje arba jos dalyje, tas faktas taip pat nurodomas dokumente.

2. Valstybės narės gali netaikyti šio straipsnio tais atvejais, kai prašytojas yra sulaikytas ir kol nagrinėjamas pasienyje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, arba pagal procedūrą, taikomą sprendžiant dėl prašytojo teisės atvykti į valstybės narės teritoriją. Konkrečiais atvejais, kol nagrinėjamas tarptautinės apsaugos prašymas, valstybės narės gali išduoti prašytojams kitokių liudijimų, tapatų 1 dalyje nurodytam dokumentui.

3. 1 dalyje nurodytame dokumente nebūtinai turi būti patvirtinta prašytojo asmens tapatybė.

4. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad prašytojai būtų aprūpinti 1 dalyje nurodytu dokumentu, kuris galėtų tol, kol jiems leidžiama pasilikti atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

5. Valstybės narės gali prašytojams parūpinti kelionės dokumentus, jei dėl rimtų humanitarinio pobūdžio priežasčių jiems reikia būti kitoje valstybėje.

⁽¹⁾ OL L 212, 2001 8 7, p. 12.

6. Valstybės narės, prieš suteikdamos teises, kurios prašytojams priklauso pagal šią direktyvą, nenustato nereikalingų arba neproporcingų dokumentų arba kitų administracinių reikalavimų prašytojams vien dėl to, kad jie yra tarptautinės apsaugos prašytojai.

7 straipsnis

Gyvenamoji vieta ir judėjimo laisvė

1. Prašytojai gali laisvai judėti priimančiosios valstybės narės teritorijoje arba tam tikroje valstybės narės jiems nustatytoje vietoje. Nustatyta vieta negali turėti poveikio nedalomai privataus gyvenimo sferai bei turi garantuoti pakankamai galimybių naudotis visa pagal šią direktyvą teikiama parama.

2. Valstybės narės gali nuspręsti dėl prašytojo gyvenamosios vietos, remdamosi visuomenės interesais, viešosios tvarkos sumetimais arba, jei reikalinga, siekdamas paspartinti su tarptautinės apsaugos prašymu susijusį procesą ir jo veiksmingą stebėseną.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad materialinės priėmimo sąlygos bus užtikrintos tik tuo atveju, jeigu prašytojai faktiškai gyvens valstybių narių nurodytoje konkrečioje vietoje. Toks, galintis būti bendrojo pobūdžio, sprendimas kiekvienu atveju priimamas individualiai pagal nacionalinę teisę.

4. Valstybės narės numato galimybę suteikti prašytojams laikiną leidimą išvykti iš 2 ir 3 dalyse minimos gyvenamosios vietos ir (arba) 1 dalyje minimos nustatytos vietos. Sprendimai priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai, nurodant priežastis, jei sprendimas yra neigiamas.

Iš prašytojo nereikalaujama gauti leidimo vykti į susitikimus su valdžios atstovais ir į teismus, jei jis privalo ten atvykti.

5. Valstybės narės reikalauja, kad prašytojai praneštų kompetentingoms institucijoms apie savo dabartinį adresą bei tokias institucijas kuo greičiau informuotų apie bet kokią adresą pasikeitimą.

8 straipsnis

Sulaikymas

1. Valstybės narės negali sulaikyti asmens vien dėl to, kad jis yra prašytojas pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 60.

2. Įrodžiusios, kad tai būtina, ir kiekvieną atvejį vertindamos individualiai, valstybės narės gali sulaikyti prašytoją, jeigu neįmanoma veiksmingai taikyti kitų švelnesnių alternatyvių priemonių.

3. Prašytoją galima sulaikyti tik šiais atvejais:

a) siekiant nustatyti arba patikrinti jo tapatybę arba pilietybę;

b) siekiant nustatyti tuos elementus, kuriais grindžiamas jo tarptautinės apsaugos prašymas, kurie asmens nesulaikius negalėtų būti gauti, ypač jei yra pavojus, kad prašytojas pasislėps;

c) siekiant procedūros metu priimti sprendimą dėl prašytojo teisės atvykti į teritoriją;

d) jei jis sulaikytas taikant grąžinimo procedūrą pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse ⁽²⁾ siekiant parengti grąžinimą ir (arba) įvykdyti išsiuntimo procesą, ir atitinkama valstybė narė gali pagrįsti objektyviais kriterijais, be kita ko, kad jis jau turėjo galimybę pasinaudoti prieglobsčio suteikimo procedūra, kad yra rimtų priežasčių manyti, jog jis prašosi tarptautinės apsaugos tik siekdamas, kad būtų atidėtas arba sutrūkdintas sprendimo grąžinti vykdymas;

e) kai tai būtina nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai užtikrinti;

f) pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai ⁽³⁾, 28 straipsnį.

Sulaikymo pagrindai nustatomi nacionalinėje teisėje.

4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėje teisėje būtų nustatytos sulaikymui alternatyvias priemones reglamentuojančios normos, pavyzdžiui, įpareigojimas reguliariai prisistatyti į atitinkamas institucijas, užstatas finansinės garantijos pavidalu arba pareiga neišvykti iš nustatytos vietos.

⁽²⁾ OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

⁽³⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 31.

9 straipsnis

Sulaikytiems prašytojams teikiamos garantijos

1. Prašytojas sulaikomas tik kuo trumpiau, o laikomas sulaikytas tik tol, kol taikomi 8 straipsnio 3 dalyje nustatyti pagrindai.

Su 8 straipsnio 3 dalyje nustatytais sulaikymo pagrindais susijusios administracinės procedūros vykdomos deramai kruopščiai. Sulaikymo trukmės pratęsimo negalima pateisinti ne dėl prašytojo kaltės ilgai trunkančiomis administracinėmis procedūromis.

2. Įsakymą sulaikyti prašytoją raštu parengia teisminės arba administracinės institucijos. Įsakyme sulaikyti nurodomos faktinės ir teisinės sulaikymo priežastys, kuriomis grindžiamas sulaikymas.

3. Jeigu įsakymą sulaikyti priima administracinės institucijos, valstybės narės užtikrina, kad *ex officio* ir (arba) prašytojo prašymu būtų skubiai įvykdytas teisminis sulaikymo teisėtumo peržiūrėjimas. Kai toks peržiūrėjimas vykdomas *ex officio*, jis atliekamas kiek įmanoma greičiau po sulaikymo pradžios. Kai jis vykdomas prašytojo prašymu, jis atliekamas kiek įmanoma greičiau po to, kai buvo pradėtos atitinkamos procedūros. Šiuo tikslu valstybės narės nacionalinėje teisėje nustato laikotarpį, per kurį turi būti įvykdytas teisminis peržiūrėjimas *ex officio* ir (arba) teisminis peržiūrėjimas prašytojo prašymu.

Jei, atlikus teisminį peržiūrėjimą, sulaikymas laikomas neteisėtu, atitinkamas prašytojas nedelsiant paleidžiamas.

4. Sulaikyti prašytojai nedelsiant raštu jiems suprantama kalba arba kalba, kurią, kaip pagrįstai manoma, jie supranta, informuojami apie sulaikymo priežastis ir nacionalinėje teisėje nustatytą įsakymo sulaikyti apskundimo tvarką, taip pat apie galimybę prašyti skirti nemokamą teisinę pagalbą ir atstovavimą.

5. Teisminė institucija pagrįstais laiko tarpais *ex officio* ir (arba) susijusio prašytojo prašymu peržiūri sulaikymą, visų pirma, kai jis pratęsiamas, kai atsiranda svarbių aplinkybių arba gaunama naujos informacijos, kuri gali turėti poveikio sulaikymo teisėtumui.

6. 3 dalyje numatyto įsakymo sulaikyti teismo peržiūrėjimo atveju valstybės narės užtikrina, kad prašytojai galėtų nemokamai pasinaudoti teisine pagalba ir atstovavimu. Tai apima bent reikiamų procedūrinių dokumentų parengimą ir dalyvavimą posėdyje teisminėse institucijose prašytojo vardu.

Nemokamą teisinę pagalbą teikia ir atstovauja tinkamą kvalifikaciją turintys asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę pripažinti ir gali užsiimti tokia veikla ir kurie neturi arba potencialiai negalėtų turėti interesų konflikto su prašytojų interesais.

7. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas būtų skiriami:

a) tik tiems asmenims, kurie neturi pakankamų išteklių; ir (arba)

b) tik tuo atveju, jei paslaugas teikia teisiniai patarėjai arba kiti konsultantai, kurie pagal nacionalinę teisę specialiai skiriami padėti ir atstovauti prašytojams.

8. Valstybės narės taip pat gali:

a) nustatyti piniginius ir (arba) laiko apribojimus nemokamos teisinės pagalbos teikimui ir atstovavimui, jeigu tokiais apribojimais savavališkai neribojama galimybė pasinaudoti teisine pagalba ir atstovavimu;

b) nustatyti, kad su teisine pagalba susijusiais klausimais mokesčių ir kitų išlaidų atžvilgiu prašytojams nebūtų taikomos palankesnės sąlygos, nei jų piliečiams paprastai taikomos sąlygos.

9. Valstybės narės gali pareikalauti, kad joms būtų visiškai arba iš dalies atlygintos patirtos išlaidos, jeigu ir kai prašytojo finansinė padėtis žymiai pagerėja, arba jeigu sprendimas suteikti tokią paramą buvo priimtas remiantis prašytojo pateikta klaidinga informacija.

10. Galimybės pasinaudoti teisine pagalba ir atstovavimu tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje.

10 straipsnis

Sulaikymo sąlygos

1. Sulaikyti prašytojai paprastai laikomi specialiuose sulaikymo centruose. Jeigu valstybė narė neturi galimybių apgyvendinti tokius asmenis specialiaame sulaikymo centre ir turi naudotis įkalinimo įstaigų patalpomis, sulaikytas prašytojas atskiriamas nuo kalinių, ir taikomos šioje direktyvoje numatytos sulaikymo sąlygos.

Jei įmanoma, sulaikyti prašytojai laikomi atskirai nuo kitų trečiųjų šalių piliečių, kurie nepateikė tarptautinės apsaugos prašymo.

Jei prašytojai negali būti laikomi atskirai nuo kitų trečiųjų šalių piliečių, atitinkama valstybė narė užtikrina, kad būtų taikomos šioje direktyvoje numatytos sulaikymo sąlygos.

2. Sulaikytiems prašytojams suteikiama galimybė pabūti gryname ore.

3. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, atstovaujantys Jungtinių Tautų vyriausiajam pabėgėlių reikalų komisarui (toliau – JTVPK), galėtų bendrauti su prašytojais ir juos lankyti privatumą užtikrinančiomis sąlygomis. Ta galimybė taip pat taikoma bet kuriai organizacijai, dirbančiai atitinkamos valstybės narės teritorijoje JTVPK vardu pagal susitarimą su ta valstybe narė.

4. Valstybės narės užtikrina, kad šeimos nariai, teisiniai patarėjai arba konsultantai ir asmenys, atstovaujantys susijusioje valstybėje narėje pripažintoms atitinkamoms nevyriausybiniams organizacijoms, galėtų bendrauti su prašytojais ir juos lankyti privatumą užtikrinančiomis sąlygomis. Galimybė lankytis sulaikymo centre gali būti ribojama tik tada, kai pagal nacionalinę teisę tokie apribojimai akivaizdžiai būtini dėl sulaikymo centro saugumo, viešosios tvarkos arba administracinio valdymo, su sąlyga, kad tokia galimybė nėra griežtai ribojama arba nėra nesudaroma.

5. Valstybės narės užtikrina, kad sulaikytiems prašytojams kalba, kurią jie supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti, būtų sistemingai teikiama informacija apie centre taikomas taisykles ir nurodomos jų teisės bei pareigos. Valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais ir pagrįstą kuo trumpesnę laikotarpį šios pareigos gali nevykdyti tuo atveju, kai prašytojas sulaikomas pasienio punkte arba tranzito zonoje. Ši nukrypti leidžianti nuostata netaikoma Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnyje nurodytais atvejais.

11 straipsnis

Pažeidžiamų asmenų ir specialių priėmimo poreikių turinčių prašytojų sulaikymas

1. Sulaikytų prašytojų, kurie yra pažeidžiami asmenys, sveikatai, įskaitant psichinę sveikatą, nacionalinės valdžios institucijos turi skirti išskirtinį dėmesį.

Jeigu sulaikomi pažeidžiami asmenys, valstybės narės užtikrina nuolatinę stebėseną ir tinkamą paramą, atsižvelgiant į jų ypatingą padėtį, įskaitant jų sveikatą.

2. Nepilnamečiai sulaikomi tik kraštutiniu atveju bei nustatius, kad negalima veiksmingai taikyti kitų švelnesnių alternatyvių priemonių. Toks sulaikymas trunka trumpiausią laikotarpį ir dedamos visos pastangos, kad sulaikyti nepilnamečiai būtų paleisti ir apgyvendinti nepilnamečiams tinkamuose būstuose.

Valstybės narės visų pirma rūpinasi nepilnamečio interesais, kaip nustatyta 23 straipsnio 2 dalyje.

Sulaikytiems nepilnamečiams sudaromos sąlygos užsiimti laisvalaikio veikla, įskaitant pagal amžių jiems tinkamus žaidimus ir pramogas.

3. Nelydimi nepilnamečiai sulaikomi tik išimtinėmis aplinkybėmis. Dedamos visos pastangos, kad sulaikyti nelydimi nepilnamečiai būtų kuo greičiau paleisti.

Nelydimi nepilnamečiai niekuomet nelaikomi įkalinimo įstaigose.

Kiek tai įmanoma, nelydimi nepilnamečiai apgyvendinami įstaigose, kurių darbuotojai ir patalpos yra tinkami, atsižvelgiant į jų amžiaus asmenų poreikius.

Jeigu sulaikomi nelydimi nepilnamečiai, valstybės narės užtikrina, kad jie būtų apgyvendinti atskirai nuo suaugusių asmenų.

4. Sulaikytos šeimos apgyvendinamos atskirai, užtikrinant reikiamą privatumą.

5. Jeigu sulaikomos moteriškos lyties prašytojos, valstybės narės užtikrina, kad jos būtų apgyvendintos atskirai nuo vyriškos lyties prašytojų, išskyrus atvejus, jei pastarieji yra šeimos nariai ir visi susiję asmenys su tuo sutinka.

Išimties pirmą pastraipą taip pat gali būti taikomos naudojimosi bendromis pramogoms ar socialinei veiklai, taip pat maisto ruošimui skirtų patalpų atveju.

6. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės pagrįstu kuo trumpesniu laikotarpiu gali nukrypti nuo 2 dalies trečios pastraipos, 4 dalies ir 5 dalies pirmos pastraipos, kai prašytojas sulaukiamas sienos perėjimo punkte arba tranzito zonoje, išskyrus Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnyje nurodytais atvejais.

12 straipsnis

Šeimos

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad, kiek įmanoma, būtų išlaikyta jų teritorijoje esančios šeimos vienovė, jei prieglobsčio prašytojams atitinkama valstybė narė suteikia būstą. Tokios priemonės įgyvendinamos prašytojui sutinkant.

13 straipsnis

Medicinos apžiūra

Valstybės narės visuomenės sveikatos sumetimais gali pareikauti prieglobsčio medicinos apžiūros.

14 straipsnis

Nepilnamečių mokymas ir švietimas

1. Valstybės narės nepilnamečiams prašytojų vaikams bei nepilnamečiams prašytojams suteikia galimybę naudotis švietimo sistema panašiomis sąlygomis kaip ir savo piliečiams iki tol, kol jiems arba jų tėvams bus realiai pritaikyta išsiuntimo priemonė. Toks mokymas gali būti vykdomas apgyvendinimo centruose.

Atitinkama valstybė narė gali nustatyti apribojimą, leidžiantį naudotis tikrai valstybine švietimo sistema.

Valstybė narė neatima galimybės įgyti vidurinį išsilavinimą tik dėl tos priežasties, kad nepilnametis sulaukė pilnametystės.

2. Galimybė naudotis švietimo sistema suteikiama ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo nepilnamečio arba nepilnamečio vardu pateikto tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo dienos.

Nepilnamečiams organizuojami parengiamieji kursai, įskaitant kalbų kursus, jei tai būtina siekiant palengvinti jų naudojimąsi švietimo sistema ir dalyvavimą joje, kaip nustatyta 1 dalyje.

3. Jei dėl konkrečių aplinkybių nepilnametis neturi 1 dalyje nustatytos galimybės naudotis švietimo sistema, atitinkama

valstybė narė pagal savo nacionalinę teisę ir praktiką pasiūlo kitokias švietimo sąlygas.

15 straipsnis

Užimtumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų galimybę patekti į darbo rinką ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo datos, jei pirmojoje instancijoje kompetentinga institucija nepriėmė sprendimo ir prašytojas nekaltas dėl delsimo.

2. Valstybės narės nustato sąlygas, kuriomis prašytojui suteikiama galimybė patekti į darbo rinką, pagal nacionalinę teisę ir užtikrinant, kad prašytojai turėtų veiksmingas galimybes patekti į darbo rinką.

Valstybės narės darbo rinkos politikos sumetimais gali teikti pirmenybę Sąjungos piliečiams arba valstybių, kurios yra Susitarimo dėl Europos ekonominės erdvės šalyms, piliečiams, ir šalyje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams.

3. Galimybė patekti į darbo rinką neatimama sprendimo apskundimo procedūros metu, jei pagal nustatytą procedūrą neigiamo sprendimo apskundimas turi sustabdomąjį poveikį, iki to laiko, kol nebus pranešta apie neigiamą sprendimą.

16 straipsnis

Profesinis mokymas

Valstybės narės gali leisti prašytojams gauti profesinį mokymą, neatsižvelgiant į tai, ar jie turi galimybę patekti į darbo rinką.

Galimybė gauti su darbo sutartimi susijusį profesinį mokymą priklauso nuo to, kiek prašytojas turi galimybių patekti į darbo rinką pagal 15 straipsnį.

17 straipsnis

Bendrosios materialinių priėmimo sąlygų ir sveikatos priežiūros taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos besiprašantys prašytojai turėtų galimybę naudotis materialinėmis priėmimo sąlygomis.

2. Valstybės narės užtikrina, kad materialinėmis priėmimo sąlygomis prašytojams būtų garantuojamas tinkamas gyvenimo lygis, kuriuo suteikiamos jų pragyvenimo garantijos ir apsaugoma jų fizinė bei psichinė sveikata.

Valstybės narės užtikrina, kad konkrečiais atvejais pažeidžiamiesiems asmenims, kaip numatyta 21 straipsnyje, taip pat ir sulaikytiems asmenims, būtų garantuojamas tinkamas gyvenimo lygis.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad visos arba kai kurios materialinės priėmimo sąlygos sudaromos ir sveikatos priežiūra suteikiama su sąlyga, kad prašytojai neturi pakankamų lėšų užsitikrinti savo sveikatos būklę atitinkančio gyvenimo lygio bei pragyvenimo.

4. Valstybės narės gali pareikalauti, kad prašytojai pagal 3 dalies nuostatas apmokėtų šioje direktyvoje numatytas visas su materialinėmis priėmimo sąlygomis susijusias išlaidas arba jų dalį bei sveikatos priežiūros išlaidas arba jų dalį, jei prašytojai turi pakankamai lėšų, pavyzdžiui, jei jie pakankamai ilgą laiką dirbo.

Jei paaiškėja, jog prašytojas turėjo pakankamai lėšų apmokėti už suteiktas materialines priėmimo sąlygas ir sveikatos priežiūrą tuo metu, kai tie pagrindiniai poreikiai buvo tenkinami nemokamai, valstybės narės gali pareikalauti, kad prašytojas padengtų išlaidas.

5. Jeigu valstybės narės suteikia materialines priėmimo sąlygas finansinių išmokų arba talonų pavidalu, jų dydis nustatomas remiantis susijusios valstybės narės pagal teisę arba praktiką nustatytu (-ais) lygiu (-ais), siekiant suteikti tinkamas piliečių gyvenimo lygio garantijas. Šiuo atžvilgiu valstybės narės gali prašytojams sudaryti mažiau palankias sąlygas nei piliečiams, visų pirma, jeigu materialinė parama iš dalies teikiama natūra arba jeigu tuo (-ais) piliečiams taikomu (-ais) lygiu (-ais) siekiama užtikrinti aukštesnį gyvenimo lygį, nei pagal šią direktyvą nustatytas prašytojams.

18 straipsnis

Materialinių priėmimo sąlygų sudarymo būdai

1. Kai būstas suteikiamas natūra, tai turėtų būti viena iš toliau nurodytų formų ar jų derinys:

- a) patalpos prašytojams apgyvendinti, kol yra nagrinėjamas prie valstybės sienos arba tranzito zonos pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas;
- b) apgyvendinimo centrai, kuriuose užtikrinamas tinkamas gyvenimo lygis;
- c) privatūs namai, butai, viešbučiai ar kitos prašytojų apgyvendinimui pritaikytos patalpos.

2. Nedarydamos poveikio jokioms specialioms sulaikymo sąlygoms, nustatytoms 10 ir 11 straipsniuose, valstybės narės,

kiek tai susiję su būstu, nurodytu šio straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, užtikrina, kad:

- a) prašytojams būtų garantuota jų šeimyninio gyvenimo apsauga;
- b) prašytojai turėtų galimybę bendrauti su giminaičiais, teisiniais patarėjais arba konsultantais, JTVPK ir kitais atitinkamų nacionalinių, tarptautinių ir nevyriausybinų organizacijų bei įstaigų atstovais;
- c) šeimos nariams, teisiniams patarėjams arba konsultantams ir JTVPK ir susijusios valstybės narės pripažintiems atitinkamų nevyriausybinų organizacijų atstovams suteikiama galimybė lankytis patalpose, kad jie galėtų padėti prašytojams. Toks lankymasis gali būti ribojamas tikrai dėl priežasčių, susijusių su patalpų arba su prašytojų saugumu.

3. Valstybės narės atsižvelgia į amžiaus ir lyties aspektus, taip pat į pažeidžiamų asmenų padėtį, kiek tai susiję su prašytojais, esančiais 1 dalies a ir b punktuose nurodytose patalpose ir apgyvendinimo centruose.

4. Valstybės narės 1 dalies a ir b punktuose nurodytose patalpose ir apgyvendinimo centruose imasi reikiamų smurto ir smurto dėl lyties, įskaitant seksualinę prievartą ir priekabavimą, prevencijos priemonių.

5. Valstybės narės užtikrina, kad, kiek tai įmanoma, išlaikomi suaugę prašytojai, turintys specialių priėmimo poreikių, būtų apgyvendinami kartu su artimais suaugusiais giminaičiais, kurie jau yra toje pačioje valstybėje narėje ir kurie pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką yra už juos atsakingi.

6. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai būtų perkeliami iš vienos apgyvendinimo vietos į kitą būstą tikrai esant būtinybei. Valstybės narės suteikia prašytojams galimybę informuoti savo teisinius patarėjus arba konsultantus apie perkėlimą ir pranešti naująjį adresą.

7. Apgyvendinimo centruose dirbantys asmenys turi būti tinkamai apmokyti bei būti susaistyti nacionalinėje teisėje nustatytą konfidencialumo taisyklių dėl bet kurios atliekant pareigas gautos informacijos.

8. Valstybės narės gali įtraukti prieglobsčio prašytojus dalyvauti valdant materialinius išteklius bei nematerialiose centro gyvenimo srityse per patarėjų valdybą arba gyventojų atstovų tarybą.

9. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės ypatinga tvarka kuo trumpesniai laikotarpiui materialinėms priėmimo sąlygoms gali nustatyti kitokius reikalavimus, nei numatyta šiame straipsnyje, kai:

- a) reikia atlikti prašytojų specialių poreikių įvertinimą pagal 22 straipsnį;
- b) paprastai turimos apgyvendinimo galimybės yra laikinai išnaudotos.

Tokios kitokios sąlygos bet kuriuo atveju turi patenkinti pagrindinius poreikius.

19 straipsnis

Sveikatos priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojams būtų suteikta reikalinga sveikatos priežiūra, į kurią įeina bent jau pirmoji medicinos pagalba ir būtiniausias gydymas ligų ir rimtų psichikos sutrikimų atveju.
2. Valstybės narės specialių priėmimo poreikių turintiems prašytojams suteikia būtiną medicinos ar kitokią pagalbą, įskaitant prireikus tinkamą psichinės sveikatos priežiūrą.

III SKYRIUS

MATERIALINIŲ PRIĖMIMO SĄLYGŲ APRIBOJIMAS ARBA PANAIKINIMAS

20 straipsnis

Materialinių priėmimo sąlygų apribojimas arba panaikinimas

1. Valstybės narės gali apriboti arba išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais panaikinti materialines priėmimo sąlygas, kai prašytojas:
 - a) palieka kompetentingos institucijos jam paskirtą gyvenamąją vietą, jos neinformavęs arba be leidimo, jei tokio reikia; arba
 - b) nevykdo reikalavimo prisistatyti arba nepaiso prašymų suteikti informacijos ar atvykti asmeninio pokalbio, susijusio su prieglobsčio suteikimo procedūra, per pagrįstą laikotarpį, kuris nustatytas nacionalinėje teisėje; arba
 - c) yra pateikęs paskesnę prašymą, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/32/ES 2 straipsnio 4 punkte.

Kiek tai susiję su a ir b punktuose nurodytais atvejais, kai prašytojas surandamas arba pats savanoriškai prisistato kompetentingai institucijai, priimamas tinkamai pagrįstas sprendimas, kuris remiasi pasiūlytų priežasčių, dėl kurių arba visų materialinių priėmimo sąlygų, kurios buvo panaikintos ar apribotos, taikymo atnaujinimo.

2. Valstybės narės taip pat gali apriboti materialines priėmimo sąlygas, kai jos gali nustatyti, kad prašytojas be pateiktos priežasties nepateikė tarptautinės apsaugos prašymo, kai tik tai praktiškai buvo įmanoma atvykus į tą valstybę narę.

3. Valstybės narės gali apriboti arba panaikinti materialines priėmimo sąlygas, jei prašytojas nuslėpė finansinius išteklius, taip nepagrįstai pasinaudodamas materialinėmis priėmimo sąlygomis.

4. Valstybės narės gali nustatyti taikytinas sankcijas už sunkius apgyvendinimo centrų taisyklių pažeidimus bei už aktyviai agresyvių elgesį.

5. Sprendimai dėl materialinių priėmimo sąlygų apribojimo ar panaikinimo arba dėl šio straipsnio 1 ir 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų sankcijų kiekvienu atveju priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai bei pateikiant priežastis. Priimant sprendimus, dėmesys skiriamas konkrečiai to asmens padėčiai, ypač sprendžiant dėl tų asmenų, kuriems taikomas 21 straipsnis, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Valstybės narės visais atvejais užtikrina galimybę gauti sveikatos priežiūrą pagal 19 straipsnį ir visiems prašytojams užtikrina orumo nežeminantį gyvenimo lygį.

6. Valstybės narės užtikrina, kad materialinės priėmimo sąlygos nebūtų panaikintos arba apribotos anksčiau nei priimtas sprendimas pagal 5 dalį.

IV SKYRIUS

NUOSTATOS DĖL PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ

21 straipsnis

Bendrasis principas

Valstybės narės atsižvelgia į specifinius pažeidžiamų asmenų, pavyzdžiui, nepilnamečių, nelydimų nepilnamečių, žmonių su negalia, vyresnio amžiaus žmonių, nėsčių moterų, nepilnamečius vaikus turinčių vienišų tėvų, prekybos žmonėmis aukų, sunkiai sergančių, psichikos sutrikimų turinčių asmenų, taip pat asmenų, kurie patyrė kankinimus, išprievartavimą arba kitokias sunkias psichologinio, fizinio arba seksualinio smurto formas, pavyzdžiui, moterų lyties organų žalavimo aukų, poreikius nacionalinės teisės aktuose, kuriais įgyvendinama ši direktyva.

22 straipsnis

Pažeidžiamų asmenų specialių priėmimo poreikių vertinimas

1. Siekdamas veiksmingai įgyvendinti 21 straipsnį, valstybės narės vertina, ar prašytojas yra specialių priėmimo poreikių turintis prašytojas. Valstybės narės taip pat nurodo tokių poreikių pobūdį.

Tas vertinimas pradamas per pagrįstą laikotarpį nuo tada, kai paprašoma tarptautinės apsaugos, ir gali būti įtraukiamas į galiojančias nacionalines procedūras. Valstybės narės užtikrina, kad tie specialūs priėmimo poreikiai būtų tenkinami taip pat atsižvelgiant į šios direktyvos nuostatas, jeigu jie išaiškėja vėlesniu prieglobsčio procedūros etapu.

Valstybės narės užtikrina, kad specialių priėmimo poreikių turintiems prašytojams teikiant pagalbą pagal šią direktyvą būtų atsižvelgiama į jų specialius priėmimo poreikius per visą prieglobsčio procedūrą ir būtų tinkamai stebima jų padėtis.

2. 1 dalyje nurodytas vertinimas nebūtinai atliekamas administracinės procedūros forma.

3. Turinčiais specialių priėmimo poreikių gali būti laikomi ir tokiais būdu pasinaudoti pagal šią direktyvą teikiama specialia parama gali tik pažeidžiami asmenys pagal 21 straipsnį.

4. 1 dalyje numatytas vertinimas nedaro poveikio tarptautinės apsaugos poreikio vertinimui pagal Direktyvą 2011/95/ES.

23 straipsnis

Nepilnamečiai

1. Valstybės narės, įgyvendindamos su nepilnamečiais susijusias šios direktyvos nuostatas, pirmiausia atsižvelgia į vaiko interesus. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečiai turėtų tokias gyvenimo sąlygas, kokių reikia jų fiziniam, protiniam, dvasiniam, moraliniam ir socialiniam vystymuisi.

2. Vertindamos vaiko interesus, valstybės narės visų pirma tinkamai atsižvelgia į šiuos veiksnius:

- a) šeimos susijungimo galimybes;
- b) nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, ypač – į nepilnamečio patirtį;
- c) saugumo ir apsaugos aspektus, ypač jei nepilnamečiui kyla grėsmė, kad nepilnametis yra arba gali tapti prekybos žmonėmis auka;
- d) nepilnamečio pažiūras, atsižvelgdamos į jo amžių ir brandą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečiai turėtų galimybę užsiimti laisvalaikio veikla, įskaitant pagal amžių jiems tinkamus žaidimus ir pramogas, 18 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytose patalpose ir apgyvendinimo centruose, taip pat veiklą gryname ore.

4. Valstybės narės suteikia galimybę naudotis reabilitacijos paslaugomis tiems nepilnamečiams, kurie yra patyrę bet kokią prievartą, buvo be priežiūros, išnaudojami, kankinami, su kuriais buvo žiauriai, nežmonišškai ir žeminančiai elgiamasi arba kurie yra nukentėję karinių konfliktų metu, bei užtikrina, kad būtų teikiama reikiama psichinės sveikatos priežiūra ir prireikus suteikta kvalifikuota psichologinė pagalba.

5. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečiai prašytojai vaikai arba nepilnamečiai prašytojai būtų apgyvendinti su savo tėvais, nesusituokusiais jų nepilnamečiais broliais ir (arba) seserimis arba su suaugusiu asmeniu, kuris už juos atsakingas pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką, jei tai daroma atsižvelgiant į atitinkamų nepilnamečių interesus.

24 straipsnis

Nelydimi nepilnamečiai

1. Valstybės narės kuo skubiau imasi priemonių, kad užtikrintų, jog atstovas atstovautų ir padėtų nelydimam nepilnamečiui pasinaudoti šioje direktyvoje nustatytais teisėmis ir vykdyti pareigas. Nelydimas nepilnametis nedelsiant informuojamas apie atstovo paskyrimą. Atstovas savo pareigas vykdo pagal vaiko interesų principą, kaip nustatyta 23 straipsnio 2 dalyje, ir šiuo tikslu turi reikiamos patirties. Siekiant užtikrinti 23 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytą nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, asmuo, kuris veikia kaip atstovas, pakeičiamas tik tuo atveju, kai būtina. Organizacijos arba asmenys, kurie turi arba potencialiai galėtų turėti interesų konfliktą su nelydimų nepilnamečių interesais, negali tapti atstovais.

Atitinkamos institucijos reguliariai vertina padėtį, įskaitant tai, ar suteiktos reikiamos priemonės nelydimam nepilnamečiui atstovauti.

2. Pateikę tarptautinės apsaugos prašymą, nelydimi nepilnamečiai nuo tada, kai buvo įleisti į teritoriją, iki tol, kol yra priversti palikti valstybę narę, kurioje buvo prašoma tarptautinės apsaugos arba vyksta tokio prašymo nagrinėjimas, apgyvendinami:

- a) su suaugusiais giminaičiais;

b) globėjų šeimoje;

c) apgyvendinimo centruose, specialiai pritaikytuose priimti nepilnamečius;

d) kituose nepilnamečiams gyventi tinkančiuose būstuose.

16 metų ir vyresnius nelydimus nepilnamečius valstybės narės gali apgyvendinti suaugusiems prašytojams skirtuose apgyvendinimo centruose, jeigu tai atitinka jų interesus, kaip nustatyta 23 straipsnio 2 dalyje.

Kiek įmanoma, broliai ir (arba) seserys neišskiriami, atsižvelgiant į atitinkamo nepilnamečio interesus, ypač į jo amžių ir brandą. Nelydimų nepilnamečių gyvenamoji vieta keičiama kuo rečiau.

3. Valstybės narės imasi kuo greičiau surasti nelydimo nepilnamečio šeimos narius, prireikus padedant tarptautinėms arba kitoms susijusioms organizacijoms, kai yra paprašyta tarptautinės apsaugos, tuo pačiu metu saugodamos jo interesus. Tais atvejais, kai gali kilti grėsmė nepilnamečio arba jo artimų giminių, ypač jeigu jie yra likę kilmės šalyje, gyvybei ar vientisumui, reikia stengtis, kad informacija apie tuos asmenis būtų renkama, tvarkoma ir perduodama laikantis konfidencialumo, kad būtų išvengta pavojaus jų saugumui.

4. Su nelydimais nepilnamečiais dirbantys asmenys turi būti dalyvavę reikiamuose mokymuose, susijusiuose su jų poreikiais, ir toliau juose dalyvauti, bei būti susaistyti nacionalinėje teisėje numatytų konfidencialumo taisyklių dėl bet kokios atliekant pareigas gautos informacijos.

25 straipsnis

Kankinimų ir smurto aukos

1. Valstybės narės užtikrina, kad kankinimus, išprievartavimą ar kitokius rimtus smurtinius veiksmus patyrę asmenys gautų reikiamą pagalbą dėl tokiais veiksmais padarytos žalos, visų pirma galėtų naudotis tinkamu medicininio ir psichologinio gydymo arba priežiūra.

2. Su kankinimų, išprievartavimo ar kitokio sunkaus smurto aukomis dirbantys asmenys turi būti dalyvavę reikiamuose mokymuose, susijusiuose su jų poreikiais, ir toliau juose dalyvauti, bei būti susaistyti nacionalinėje teisėje numatytų konfidencialumo taisyklių dėl bet kokios atliekant pareigas gautos informacijos.

V SKYRIUS

SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

26 straipsnis

Sprendimų apskundimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimus dėl paramos pagal šią direktyvą suteikimo, panaikinimo arba apribojimo arba pagal 7 straipsnį individualiai su prašytojais susijusius priimtus sprendimus būtų galima apskusti pagal nacionalinę teisę nustatyta tvarka. Bent jau paskutinėje instancijoje turi būti suteikta galimybė kreiptis į teisminę instituciją, apskundžiant sprendimą arba dėl jo faktinio ir teisinio peržiūrėjimo.

2. Sprendimo apskundimo arba peržiūrėjimo 1 dalyje nurodytoje teisminėje institucijoje atvejais, valstybės narės užtikrina, kad pateikus prašymą būtų skiriama nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas tiek, kiek tokia pagalba būtina užtikrinant veiksmingas galimybes pasinaudoti teisingumo sistema. Tai apima bent reikiamų procedūrinių dokumentų parengimą ir dalyvavimą posėdyje teisminėse institucijose prašytojo vardu.

Nemokamą teisinę pagalbą ir atstovavimą teikia tinkamą kvalifikaciją turintys asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę pripažinti ar gali užsiimti tokia veikla ir kurie neturi arba potencialiai negalėtų turėti konflikto su prašytojų interesais.

3. Valstybės narės taip pat gali numatyti, kad nemokama teisinė pagalba ir atstovas skiriami:

- a) tik tiems asmenims, kurie neturi pakankamų išteklių; ir (arba)
- b) tik tuo atveju, jei paslaugas teikia teisiniai patarėjai arba kiti konsultantai, kurie pagal nacionalinę teisę specialiai skiriami padėti prašytojams ir juos atstovauti.

Valstybės narės gali nustatyti, kad nemokama teisinė pagalba ir atstovas neskiriami, jeigu, kompetentingos institucijos manymu, nėra realios tikimybės, kad sprendimo apskundimas arba peržiūrėjimas bus sėkmingi. Tokiu atveju valstybės narės užtikrina, kad teisinė pagalba ir atstovavimas nebūtų savavališkai apribojami ir kad nebūtų trukdoma prašytojui veiksmingai pasinaudoti teisingumo sistema.

4. Valstybės narės taip pat gali:

- a) nustatyti piniginius ir (arba) laiko nemokamos teisinės pagalbos teikimo ir atstovavimo apribojimus, jeigu tokiais apribojimais savavališkai neapribojama galimybė pasinaudoti teisine pagalba ir atstovavimu;

- b) nustatyti, kad su teisine pagalba susijusiais klausimais mokesčių ir kitų išlaidų atžvilgiu prašytojams nebūtų taikomos palankesnės sąlygos, nei jų piliečiams paprastai taikomos sąlygos.

5. Valstybės narės gali pareikalauti, kad joms būtų visiškai arba iš dalies atlygintos patirtos išlaidos, jeigu ir kai prašytojo finansinė padėtis žymiai pagerėja, arba jeigu sprendimas suteikti tokią paramą buvo priimtas remiantis prašytojo pateikta klaidinga informacija.

6. Galimybės pasinaudoti teisine pagalba ir atstovavimu tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje.

VI SKYRIUS

PRIĖMIMO SISTEMOS VEIKSMINGUMO TOBULINIMO PRIEMONĖS

27 straipsnis

Kompetentingos institucijos

Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie institucijas, kurios atsakingos už pareigų, atsirandančių pagal šią direktyvą, vykdymą. Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokius su tokių institucijų tapatybe susijusius pakeitimus.

28 straipsnis

Vadovavimo, stebėsenos ir kontrolės sistema

1. Valstybės narės su derama pagarba savo konstitucinei santvarkai nustato atitinkamus mechanizmus, siekdamos užtikrinti, kad būtų nustatytas tinkamas vadovavimasis priėmimo sąlygų lygiu, jo stebėsenos ir kontrolės.

2. Naudodamos I priede nustatytą formą valstybės narės Komisijai pateikia susijusią informaciją ne vėliau kaip 2016 m. liepos 20 d.

29 straipsnis

Personalas ir ištekliai

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad šią direktyvą įgyvendinančioms institucijoms ir kitoms organizacijoms būtų suteiktas būtinas pagrindinis mokymas, atsižvelgiant į prašytojų, tiek į vyrų, tiek į moterų, poreikius.

2. Valstybės narės skiria reikiamus išteklius, susijusius su nacionalinės teisės aktais, kuriais įgyvendinama šia direktyva.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30 straipsnis

Ataskaitos

Ne vėliau kaip 2017 m. liepos 20 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą ir siūlo būtinus dalinius pakeitimus.

Valstybės narės ne vėliau kaip 2016 m. liepos 20 d. atsiunčia Komisijai visą ataskaitai parengti reikalingą informaciją.

Pateikusi pirmą ataskaitą, Komisija ne rečiau kaip kas penkeri metai pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

31 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. liepos 20 d. priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi 1–12, 14–28 ir 30 straipsnių bei I priedo. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės. Jos taip pat įtraukia teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose esančios nuorodos į šią direktyvą panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

32 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2003/9/EB yra panaikinama valstybėms narėms, kurioms ji taikoma, nuo 2015 m. liepos 21 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su II priedo B dalyje nurodytos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

33 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 ir 29 straipsniai ir I priedas taikomi nuo 2015 m. liepos 21 d.

34 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2013 m. birželio 26 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SHATTER

I PRIEDAS

Informacijai, kurią turi pateikti valstybės narės, kaip nustatyta 28 straipsnio 2 dalyje, perduoti naudotina forma

Po 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos datos informacija, kurią turi pateikti valstybės narės, dar kartą pateikiama Komisijai, jeigu yra esminių nacionalinės teisės arba praktikos pakeitimų, dėl kurių pateikta informacija pasensta.

1. Pagal 2 straipsnio k punktą ir 22 straipsnį paaiškinkite skirtingus specialių priėmimo poreikių turinčių asmenų nustatymo etapus, įskaitant jo pradžią ir jo padarinius, kiek tai susiję su jų poreikių tenkinimu, ypač nelydimų nepilnamečių, asmenų, kurie patyrė kankinimus, išprievartavimą arba kitokį sunkų psichologinį, fizinį arba seksualinį smurtą, taip pat prekybos žmonėmis aukų atveju.
2. Pateikite visą informaciją apie 6 straipsnyje nurodytų dokumentų rūšį, pavadinimą ir formatą.
3. Pagal 15 straipsnį nurodykite atvejus, kai prašytojų galimybei patekti į darbo rinką taikomos specialios sąlygos, ir išsamiai nurodykite tokius apribojimus.
4. Pagal 2 straipsnio g punktą išsamiai apibūdinkite, kaip teikiamos materialinės priėmimo sąlygos (t. y. kokios materialinės priėmimo sąlygos teikiamos natūra, pinigais, talonais ar naudojant tuos būdus) ir nurodykite prašytojams mokamų dienpinigių dydį.
5. Kai taikoma, pagal 17 straipsnio 5 dalį paaiškinkite atskaitos tašką (-us), kuris (-ie) taikomas (-i) pagal nacionalinę teisę arba praktiką siekiant nustatyti prašytojams teikiamos finansinės paramos dydį. Jeigu prašytojams sudaromos nepalankesnės sąlygos nei piliečiams, paaiškinkite to priežastis.

II PRIEDAS

A DALIS

Panaikinta direktyva

(nurodyta 32 straipsnyje)

Tarybos direktyva 2003/9/EB

(OL L 31, 2003 2 6, p. 18).

B DALIS

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas

(nurodytas 32 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas
2003/9/EB	2005 m. vasario 6 d.

III PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2003/9/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio įžanginė formuluotė	2 straipsnio įžanginė formuluotė
2 straipsnio a punktas	—
2 straipsnio b punktas	—
—	2 straipsnio a punktas
2 straipsnio c punktas	2 straipsnio b punktas
2 straipsnio d punkto įžanginė formuluotė	2 straipsnio c punkto įžanginė formuluotė
2 straipsnio d punkto i papunktis	2 straipsnio c punkto pirma įtrauka
2 straipsnio d punkto ii papunktis	2 straipsnio c punkto antra įtrauka
—	2 straipsnio c punkto trečia įtrauka
2 straipsnio e, f ir g punktai	—
—	2 straipsnio d punktas
2 straipsnio h punktas	2 straipsnio e punktas
2 straipsnio i punktas	2 straipsnio f punktas
2 straipsnio j punktas	2 straipsnio g punktas
2 straipsnio k punktas	2 straipsnio h punktas
2 straipsnio l punktas	2 straipsnio i punktas
—	2 straipsnio j punktas
—	2 straipsnio k punktas
3 straipsnis	3 straipsnis
4 straipsnis	4 straipsnis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnio 1–5 dalys	6 straipsnio 1–5 dalys
—	6 straipsnio 6 dalis
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	7 straipsnio 1 ir 2 dalys
7 straipsnio 3 dalis	—
7 straipsnio 4–6 dalys	7 straipsnio 3–5 dalys

Direktyva 2003/9/EB	Ši direktyva
—	8 straipsnis
—	9 straipsnis
—	10 straipsnis
—	11 straipsnis
8 straipsnis	12 straipsnis
9 straipsnis	13 straipsnis
10 straipsnio 1 dalis	14 straipsnio 1 dalis
10 straipsnio 2 dalis	14 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
—	14 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
10 straipsnio 3 dalis	14 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 1 dalis	—
—	15 straipsnio 1 dalis
11 straipsnio 2 dalis	15 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 3 dalis	15 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 4 dalis	—
12 straipsnis	16 straipsnis
13 straipsnio 1–4 dalys	17 straipsnio 1–4 dalys
13 straipsnio 5 dalis	—
—	17 straipsnio 5 dalis
14 straipsnio 1 dalis	18 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos įžanginė formuluotė, a ir b punktai	18 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė, a ir b punktai
14 straipsnio 7 dalis	18 straipsnio 2 dalies c punktas
—	18 straipsnio 3 dalis
14 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	18 straipsnio 4 dalis
14 straipsnio 3 dalis	—
—	18 straipsnio 5 dalis

Direktyva 2003/9/EB	Ši direktyva
14 straipsnio 4 dalis	18 straipsnio 6 dalis
14 straipsnio 5 dalis	18 straipsnio 7 dalis
14 straipsnio 6 dalis	18 straipsnio 8 dalis
14 straipsnio 8 dalies pirmos pastraipos įžanginė formuluotė, pirma įtrauka	18 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos įžanginė formuluotė, a punktas
14 straipsnio 8 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka	—
14 straipsnio 8 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka	18 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos b punktas
14 straipsnio 8 dalies pirmos pastraipos ketvirta įtrauka	—
14 straipsnio 8 dalies antra pastraipa	18 straipsnio 9 dalies antra pastraipa
15 straipsnis	19 straipsnis
16 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė	20 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
16 straipsnio 1 dalies a punkto pirmos pastraipos pirma, antra ir trečia įtraukos	20 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai
16 straipsnio 1 dalies a punkto antra pastraipa	20 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
16 straipsnio 1 dalies b punktas	—
16 straipsnio 2 dalis	—
—	20 straipsnio 2 ir 3 dalys
16 straipsnio 3–5 dalys	20 straipsnio 4–6 dalys
17 straipsnio 1 dalis	21 straipsnis
17 straipsnio 2 dalis	—
—	22 straipsnis
18 straipsnio 1 dalis	23 straipsnio 1 dalis
—	23 straipsnio 2 ir 3 dalys
18 straipsnio 2 dalis	23 straipsnio 4 dalis
—	23 straipsnio 5 dalis
19 straipsnis	24 straipsnis
20 straipsnis	25 straipsnio 1 dalis
—	25 straipsnio 2 dalis
21 straipsnio 1 dalis	26 straipsnio 1 dalis

Direktyva 2003/9/EB	Ši direktyva
—	26 straipsnio 2–5 dalys
21 straipsnio 2 dalis	26 straipsnio 6 dalis
22 straipsnis	—
—	27 straipsnis
23 straipsnis	28 straipsnio 1 dalis
—	28 straipsnio 2 dalis
24 straipsnis	29 straipsnis
25 straipsnis	30 straipsnis
26 straipsnis	31 straipsnis
—	32 straipsnis
27 straipsnis	33 straipsnio pirma pastraipa
—	33 straipsnio antra pastraipa
28 straipsnis	34 straipsnis
—	I priedas
—	II priedas
—	III priedas

2013 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 300 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 420 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	910 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT